TÜRKİYE'DE ÇOK PARTİLİ HAYATA GEÇİŞ SÜRECİNDE
MERKEZE KARŞI ÇEVRENİN SÖZCÜSÜ OLARAK

Serdengeçti Dergisi

Dr. Murat KARATAŞ

İKSAD
Publishing House

TÜRKİYE'DE ÇOK PARTİLİ HAYATA GEÇİŞ SÜRECİNDE MERKEZE KARŞI ÇEVRENİN SÖZCÜSÜ OLARAK SERDENGEÇTİ DERGİSİ

Dr. Murat KARATAŞ[1]

[1] Abdullah Gül Üniversitesi, AİİT Bölümü, Kayseri, Türkiye
murat.karatas@agu.edu.tr

Copyright © 2019 by iksad publishing house
All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording, or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher, except in the case of brief quotations embodied in critical reviews and certain other noncommercial uses permitted by copyright law. Institution Of Economic Development And Social Researches Publications®

(The Licence Number of Publicator: 2014/31220)
TURKEY TR: +90 342 606 06 75
USA: +1 631 685 0 853
E mail: iksadyayinevi@gmail.com
kongreiksad@gmail.com
www.iksad.net
www.iksad.org.tr
www.iksadkongre.org

It is responsibility of the author to abide by the publishing ethics rules.

Iksad Publications – 2019©
ISBN: 978-605-7695-87-1
Cover Design: İbrahim Kaya
October / 2019
Ankara / Turkey
Size = 14,8 x 21 cm

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ **1**

1- OSMAN ZEKİ YÜKSEL'İN KISA HAYATI **4**

2- SERDENGEÇTİ'YE KISA BAKIŞ **11**

3- SERDENGEÇTİ'NİN İÇERİĞİ **18**

4- SERDENGEÇTİ'NİN TEK PARTİ DÖNEMİNE BAKIŞI **54**

5- SERDENGEÇTİ'NİN DEMOKRAT PARTİYE BAKIŞI **60**

6- SERDENGEÇTİ'NİN MİLLİYETÇİLİĞE BAKIŞI **67**

SONUÇ **76**

KAYNAKÇA **78**

EKLER **83**

EK - SERDENGEÇTİ DERGİSİ 1. YIL 1. SAYI **89**

GİRİŞ

Yirminci yüzyıl Türkiye tarihinin belki de en kritik beşer yıllık iki dönemi 1918-1923 ile 1945-1950 arasındakilerdir. Bunlardan ilki, Birinci Dünya Savaşı'nın kaybedilmesi ve buna bağlı olarak Osmanlı Devleti'nin tasfiyesi, Türk İstiklal Harbi ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulması etrafında şekillenen askeri ve siyasi gelişmelerden oluşurken, ikincisi ise bugünü de etkileyen kültürel bir kırılma, yeniden yapılanma dönemidir[1]. Bilindiği gibi 1945, İkinci Dünya Savaşı'nın bittiği, Birleşmiş Milletler (BM)'in kurulduğu ve Mili Şef İnönü'nün Dörtlü Takrir'i bahane ederek, savaşın galipleri olan ABD-İngiltere Blok'unun baskısıyla ortaya çıkan demokrasi istemini somutlaştırdığı yıldı[2]. Üstelik Sovyetler Birliği'nin Boğazlar ve Kuzeydoğu Anadolu'dan toprak talebi, yıllardır yaşanan savaşın travmasını atlatmaya çalışan Türkiye'nin yöneticilerinin tarihi "*Moskof/Rus*" korkusunu harekete geçirmişti[3]. Birleşmiş Milletler ve daha da önemlisi Hür Dünya'da yerini alabilmek üzere ABD-İngiltere Blok'unun telkinlerinin de etkisiyle

[1]Hasan Aksal, Türk Muhafazakarlığı, Alfa Yay., İstanbul, 2017, s. 155.
[2]Osman Akandere, Milli Şef Dönemi, İz Yay., İstanbul, 1998, s. 331-344.
[3]Cangül Örnek, Türkiye'nin Soğuk Savaş Düşünce Hayatı, Can Yay., İstanbul, 2015, s. 63.

yılların tek partisi olan CHP çok partili hayata geçme kararı almış[4] ancak 14 Mayıs 1950 seçimlerine kadar iktidarı bırakmama yönünde bir çaba içerisinde olmuştur.

Buna rağmen söz konusu dönemde gerek iktidar partisi Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) gerekse muhalefetteki Demokrat Parti (DP) için en önemli dış politika konusu Sovyetler Birliği'nin yayılmacılığına karşı ülkenin güvenliğini sağlama olmuştur. Bu noktada her iki parti de Amerika Birleşik Devletleri (ABD)'nin askeri ve ekonomik yardımının sağlanması, Kore'ye asker gönderilmesi ve NATO'ya üyelik konularında ortak tavır geliştirmiştir.

Osman Zeki Yüksel tarafından 1947-1962 yılları arasında 33 sayı çıkarılabilen Serdengeçti dergisi, milliyetçi ve antikomünist bir söyleme sahip olarak haktan ve halktan yana yayın politikası izlemiştir. Bu yayın politikası hem CHP hem DP döneminde siyasi iktidarların baskısına rağmen devam ettirilmiştir.

Bu çalışmada Osman Zeki Yüksel ve Serdengeçti dergisi hakkında kısa bilgi verildikten sonra Serdengeçti'de

[4]Necdet Ekinci, Türkiye'de Çok Partili Düzene Geçişte Dış Etkenler, Toplumsal Dönüşüm Yay., İstanbul, 1997, s. 274-280.

çıkan yazılardan hareketle derginin Tek Parti ve Demokrat Parti/Menderes dönemlerine bakışı, milliyetçilik anlayışı ve ülkede komünizm ideolojisinin yaygınlaşmasına karşı alınması gereken önerileri tespit edilmeye çalışılmıştır.

1. OSMAN ZEKİ YÜKSEL'İN KISA HAYATI

Serdengeçti dergisinden ve bu dergide Serdengeçti imzasıyla yayınladığı yazılarından dolayı Osman Yüksel Serdengeçti olarak tanınmasına rağmen asıl adı Osman Zeki Yüksel'dir. Antalya'nın Akseki ilçesinde 26 Temmuz 1917 tarihinde dünyaya gelen Osman Yüksel, âlim bir aileye mensuptur. Ailenin en tanınmış bireyi bir dönem Diyanet İşleri Başkanlığı yapan Ahmet Hamdi Akseki'dir[5]. İlk, orta ve lise öğrenimini Akseki ve Antalya merkezde tamamlamıştır. 1940 yılında Ankara Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi (DTCF) Felsefe Bölümü'nde lisans öğrenimine başlamış anacak okulun son döneminde meydana gelen "*3 Mayıs 1944 Milliyetçilik Olayları*" sırasında gözaltına alınmış ve tutuklanmıştır. Literatüre "*Irkçılık-Turancılık Davası*" olarak geçen süreçte bizzat dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel'in talimatıyla okuldan atılmıştır[6]. 1945'te beraat eden Osman Yüksel, Bakan Yücel'e yazdığı "*Yüksek Vekaletin Alçak Vekiline*" hitabını taşıyan mektubunu "*Bağrıyanık*" isimli

[5]Ali Özcan, "Serdengeçti Dergisi ve Siyasal İktidarlarla İlişkisi", Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi, Cilt:2, Sayı:3, Mart 2014, s. 302.
[6]Ferman Karaçam, "Serdengeçti Osman Yüksel", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, Yıl:2009, Cilt:36, s. 555-556.

dergide yayımlayınca tekrar tutuklanmıştır. Söz konusu mektupta Yüksel, bütün süreçte uğradığı haksızlıkları sıralayarak Milli Eğitim Bakanı Yücel'e şöyle seslenmiştir[7]:

> *"Yüksek Vekaletin Alçak Vekiline/ANKARA*
>
> *Ben, 3 Mayıs 1944 hadiselerine öncülük yapmak, gençliği kışkırtıp tahrik etmek suçuyla, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nin Felsefe Bölümü'nün son sınıfının son noktasından bir telefon emrinizle atılan ben, ben Osman Yüksel!..*
>
> *İstanbul'a sürülüp, örfi idare komutanlığının emrine teslim edildikten, tabutluklara tıkılıp, zincirlere vurulduktan sonra, suçsuz olduğum anlaşılmıştır.*
>
> *Kader beni yine sizin karşınıza dikmiştir.*
>
> *Hakkımı istiyorum efendi, hakkımı!..*
>
> *Senden bahşiş istemiyorum!..*
>
> *İmtihan hakkımı ya verirsin, ya zorla alırım…*
>
> *Bu tuttuğum yoldan Yücel değil, ecel gelse döndüremez!.."*

Bu şekilde tek parti yönetimi tarafından okul hayatı sonlandırılan Osman Yüksel, 1947 yılında Ankara'da "*Hakka*

[7]Abdurrahim Balcıoğlu, Osman Yüksel Serdengeçti, Timaş Yay., İstanbul, 1992, s. 15.

Tapar, Halkı Tutar" logosuyla Serdengeçti dergisini çıkartmıştır. Derginin adı kısa sürede Osman Yüksel'in kimliğiyle özdeşleşmiş ve "*Serdengeçti*" lakabı onun isminin önüne geçerek milliyetçi, muhafazakâr kitlelerde bu lakap ile tanınmasını sağlamıştır.

II. Dünya Savaşı sonrasından 1970'lerin sonuna kadar Hüseyin Nihal Atsız ve Necip Fazıl Kısakürek gibi milliyetçi, muhafazakâr kitleler üzerinde etki oluşturmayı başaran Osman Yüksel, kendine özgü bir düşünce dünyasına sahiptir. Kurnaz'a göre düşünce dünyasında "*Milliyetçi, Türkçü ve Turancı*" bir damarda bulunan Yüksel'in fikirleri üzerinde Mehmet Akif Ersoy, Mehmet Emin Yurdakul, Namık Kemal, Nurettin Topçu, Yunus Emre ve Ziya Gökalp etkisi vardır[8]. En önemli yayıncılık faaliyeti Serdengeçti dergisi olan Osman Yüksel, derginin yanı sıra kaleme aldığı kitaplarla da milliyetçi-muhafazakâr kitlelerin duygularına seslenmiştir. Bu kitaplar[9]; Erzincan Destanı (Ankara, 1940), Akdeniz Hilalindir (Ankara, 1940), Cenk Türküsü (Ankara, 1940), Türk ve Tanrı (Ankara, 1943), Bu Duygular Benim Değil Bizimdir (İstanbul, 1950),

[8]Cemal Kurnaz, Deli Rüzgâr Osman Yüksel Serdengeçti, Kurgan Edebiyat Yay., Ankara, 2012, s. 575-625.
[9]B. Zakir Avşar, Dava Dergiciliğinde Bir Örnek: Serdengeçti Dergisi, Kurgan Edebiyat Yay., Ankara, 2014, s. 33.

Türklüğün Perişan Hali (Ankara, 1950), Bu Millet Neden Ağlar (Ankara, 1950), Mabetsiz Şehir (Ankara, 1964), Gülünç Hakikatler (Ankara, 1957), Müslüman Türk Çocuğuna Şiir Kitabı (Ankara, 1960), Mevlana ve Mehmet Akif (Ankara, 1958), Serdengeçti Osman Yüksel'in Radyo Konuşmaları (Ankara, 1970).

Diğer taraftan her ne kadar yazılarında İslam öncesi Türk tarihine önem verdiği görülse de Osman Yüksel Anadolucu bir tarih anlayışına sahiptir. Yüksel'e göre, Türkler Malazgirt Zaferi'yle Anadolu'ya yeni iman ve yeni bir nizam getirmiştir. Anadolu'yu İslamlaştıran Battal Gazi, Mevlana Celalettin ve Yunus Emre gibi kahramanlar Osmanlı çağında ortaya çıkacak, büyük bir dünya medeniyetinin hazırlayıcısı olmuşlardır[10].

Serdengeçti dergisinin 2. sayısında Osman Yüksel hiçbir partinin üyesi olmak, cemiyet ve dernek kurmak istemediğini[11] Serdengeçtilere duyurmasına rağmen 1961 seçimlerinde Adalet Partisi (AP)'nden Konya Milletvekili adayı olmuştur. Ancak yıllar önceki bir yazısının bu dönemde savcılık tarafından suç unsuru olarak görülmesinden dolayı tutuklanmış ve seçim

[10]Serdengeçti, "Nereye Gidiyoruz?", Serdengeçti, Y:1, S:4, Mart 1948, s. 3.
[11]Serdengeçti, "Cevap Veriyoruz", Serdengeçti, Y:1, S:2, Mayıs 1947, s. 2.

dönemi bitene kadar hapis yatmıştır. Bu şekilde 1961 seçimlerinde milletvekili olmayı beklerken hapis yatmak zorunda kalan Yüksel 1965 seçimlerinde bu kez AP'nin Antalya Milletvekili adayı olmuş ve söz konusu seçim çevresinden meclise girmeyi başarmıştır.

Osman Yüksel'i AP'den Antalya Milletvekili yapan 1965 seçimleri Demokrat Parti (DP)'nin mirasına sahip çıkma iddiasını taşıyan AP'ye iktidarı tek başına teslim ederken Süleyman Demirel'i de Türk siyaset arenasına ilk kez Başbakan olarak çıkartmıştır. Osman Yüksel 1965-1969 yılları arasında TBMM'nde yalınayak, kravatsız, çileli insanların milletvekilliğini yapma gayreti içerisinde olmuştur. Ancak kısa süre içerisinde partisiyle ve Başbakan Demirel ile ters düşmüş bunun sonucunda da AP Haysiyet Divanının "*Meclise kra vatsız geldiği, Atatürk İlke ve İnkılâplarıyla bağdaşmayan tutum ve davranışlarda bulunduğu, Neşir yoluyla parti tesanüdünü bozduğu ve Temsilciler Meclisi ile Genel İdare Kurulu kararlarına karşı geldiği gerekçesiyle partiden ihracına*" kararıyla AP'den ihraç edilmiştir[12].

[12]Arsev Bektaş, Demokratikleşme Sürecinde Liderler Oligarşisi, CHP ve AP (1961-1980), Bağlam Yay., İstanbul, 1993, s. 191.

AP'den ihracı sonrası Osman Yüksel Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi (CKMP)'ne katılmıştır. Yüksel'in CKMP'ye katılma töreninde partinin lideri Alparslan Türkeş; "*Serdengeçti gibi tavizsiz bir Türk milliyetçisi iman ve gönül adamının CKMP'ye katılması partimize büyük bir güç ve kuvvet vermiştir*"[13] şeklinde duyduğu memnuniyeti dile getirmiştir. CKMP'nin 8-9 Şubat 1969 tarihleri arasında Adana'da yapılan Kongresinde ismi Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) olarak değiştirilirken[14] Yüksel'de genel başkan yardımcısı seçilmiştir[15]. Soğuk Savaş'ın bütün ağırlığıyla Türk siyasal hayatını etkisi altına aldığı süreçte "*Tanrıdağı kadar Türk; Hira Dağı kadar Müslümanız.*" söylemini Türk siyasi literatürüne kazandıran Osman Yüksel 1969 seçimlerinde partisi adına radyodan 5 konuşma yapmıştır. Konuşmalarında Yüksel, AP lideri Demirel'i Mason olmakla, tek parti döneminde haktan hukuktan bahsetmeyen CHP lideri İnönü'yü iktidarı kaybedince halktan ve hukuktan bahsetmeye

[13]Hakkı Öznur, Osman Yüksel Serdengeçti, Alternatif Yay., Ankara, 2002, s. 38.
[14]Mustafa Çalık, MHP Hareketi (1965-1980), Cedit Neşriyat., Ankara, 1995, s. 93; Ferit Salim Sanlı, Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi'nden Milliyetçi Hareket Partisi'ne (1960-1969), Ötüken Yayınevi, İstanbul, 2019, s. 431-436.
[15]Hakkı Öznur, a.g.e, s. 42-43.

başlamakla eleştirmiştir. Bu seçimlerde Yüksel, Ordu'dan MHP Milletvekili adayı olmuş ancak seçilememiştir[16]. 5 Haziran 1977 seçimleri öncesi avukatı Süleyman Arif Emre'nin aracılığıyla Necmettin Erbakan'ın Milli Selamet Partisi (MSP)'ne katılmıştır. Öznur'a göre bu geçişte Bursa'dan 1. Sıra Milletvekili yapılacağına, yayıncılık sahasında da kendisine her türlü maddi-manevi yardımda bulunulacağına dair söz verilmesi etkili olmuştur[17]. Ancak Osman Yüksel'in MSP macerası sadece bir hafta sürmüş ve istifa etmiştir. Bunun temel sebebi ise gerek Erbakan gerekse parti üst yöneticilerinin kendisine karşı gösterdikleri ilgisizlik olmuştur[18]. Ömrünün bundan sonraki bölümünde bir daha siyasette yer almayan Osman Yüksel 10 Kasım 1983'te uzun süre tedavi gördüğü Parkinson hastalığından hayatını kaybetmiş ve cenazesi Serdengeçtilerce Cebeci Asri Mezarlığına defnedilmiştir.

[16]A. Kutalmış Yalçın, Fikriyat ve Eylemlilik Arasında Yeniden Milli Mücadele Hareketi ve Türk Siyasal Hayatına Etkileri, Berikan Yayınevi, Ankara, 2019, s. 88.
[17]Hakkı Öznur, a.g.e, s. 51.
[18]Rasih Yılmaz, Toros Yüzlü Adam Osman Yüksel Serdengeçti, Timaş Yay., İstanbul, 1998, s. 166.

2. SERDENGEÇTİ'YE KISA BAKIŞ

Serdengeçti dergisi Türkiye'de çok partili hayata geçiş kararının doğurduğu görece olumlu atmosferde Türk toplumunda belirli bir dünya görüşünü yaygınlaştırmak ve bu görüşe taraftar bulmak için Osman Zeki Yüksel tarafından çıkartılmıştır. Dergi tarafından bu dönemde toplumda yaygınlaştırılmaya çalışılan görüşün temelinde Türkiye'nin tarihi kimliğine ve misyonuna yeniden ulaşılması[19] esası vardır. Bu esas doğrultusunda Yüksel, dergi çıkarma kararını "*Ankara'ya gelir gelmez neşriyata şöyle bir göz attım. Cesurane yazılar vardı. Derhal bir dergi çıkarmaya karar verdim. Adı Serdengeçti olacaktı. Serdengeçti bir ruhla bütün kötülüklerin, ahlaksızlıkların üzerine dolu dizgin yürüyecektik. Mecmuamızın altına şöyle bir yazı yazdık: 'Allah'a, Millete, Vatana Koşanların Dergisi' Bu vatanı ve bu milleti karşılıksız, menfaatsiz kara sevdalılar gibi, mecnunlar gibi seven asil ve cesur bir ruhla millet dertleri üzerinde durduk.*" şeklinde açıklarken derginin isminin Serdengeçti olmasını ise "*Serdengeçtiler, her türlü kötülükle amansız bir şekilde mücadele etmek için ortaya atıldılar. Onlar ilhamlarını Allah*

[19]Serdengeçti, "Bizim Milliyetçiliğimiz", Serdengeçti, Y:1 S:1, Nisan 1947, s. 3-4.

sevgisinden, millet sevgisinden ve vatan sevgisinden alıyorlar…"[20] tarzında ifade etmiştir.

Yüksel'in yukarıdaki ifadelerinden hareketle dönemin basını ile ilgili olarak milliyetçi-muhafazakâr kitlelerin istek ve ihtiyaçlarına cevap vermediklerini düşündüğünü söylemek mümkündür. Nitekim Yüksel, dönemin basınını Türkçe çıkan ancak din düşmanlığı yapma, yalancı haber verme, Yahudi menşeli ve yabancı ruhlu olmakla eleştirmiştir[21].

Serdengeçti dergisi 20 Nisan 1947 tarihinde çıkmış ve yoğun ilgi karşısında kısa süre içinde üç baskı yapmıştır[22]. Birinci sayıda kapağın üst kısmında derginin adı olan "*Serdengeçti*" yazısı onun altında büyük harflerle "SAHİBİ VE YAZI İŞLERİNİ FİİLEN İDARE EDEN: OSMAN YÜKSEL"[23] onun altında yayımlandığı süreçte en önemli logolarından[24] birisi olan "HAKKA TAPAR, HALKI TUTAR"

[20]Serdengeçti, "Genç Arkadaşlar", Serdengeçti, Y:1, S:1, Nisan 1947, s. 2.
[21]Serdengeçti, "Gazetelerimiz", Serdengeçti, Y:11, S:28, Ocak 1959, s. 14.
[22]İlhan Darendelioğlu, Türkiye'de Milliyetçilik Hareketleri, Toker Yay., İstanbul, 1977, s. 236.
[23]Osman Yüksel ilk 8 sayı sürecinde derginin sahibi ve neşriyat müdürü olarak görülürken, 9. Sayıda neşriyat müdürü Mehmet Altınsoy 12. Sayı ile birlikte derginin sahibi ve neşriyat müdürü olarak Müstecabi Yüksel ismi yer almıştır.
[24]"Millete, Vatana Koşanların Dergisi; Sözü Bir, Yüzü Bir, Erkek Dergi; Türkiye'nin En Cesur ve Ateşli Mücadele Dergisi; Allah'tan Başka

yazısı bulunmaktadır. Kapağın orta kısmında içindekiler bulunurken onun altında sayfanın sol tarafında Yıl:1 ve sağ tarafında Sayı:1 ibareleri bunların arasında derginin adı olan "SERDENGEÇTİ" bu kez büyük harflerle yer almıştır[25].

Arka kapakta sayfanın üst kısmında büyük harflerle SERDENGEÇTİ altında Hürriyete, millete, vatana koşanların dergisi şimdilik ayda bir çıkar ibaresi yer almaktadır. Bundan başka sayfanın ortasında Osman Yüksel'in hazırlamakta olduğu "*Buhran!*" isimli roman ile Akseki ve Aksekililer isimli eserin reklamından başka Nurettin Topçunun Hareket dergisi, Sovyet Rusya'da 30 Yıl isimli eser ve şair Cemal Oğuz Öcal'ın hazırlamakta olduğu ülkü şiirleri isimli antolojinin reklamları bulunmaktadır. Sayfanın altında solda derginin abone şartları ve basıldığı yer sağda idarehane ve muhabere adresi ile fiyatını içeren bilgiler görülmektedir. Ancak derginin basıldığı yer ile idarehane ve muhabere adresi başta maddi yetersizlikler olmak üzere farklı nedenlerden dolayı çok sık değişiklik göstermiştir. Buradaki bilgilere göre derginin abone şartları 3 aylık 75, 6 aylık 150, 12 aylık 300 kuruştur. Bununla birlikte dergiye

---

Kimseden Korkmaz; Allah'a Millete, Vatana Koşanların Dergisi" yayımlandığı süreçte Serdengeçti'nin diğer logoları olmuştur.

[25]Kapak düzeni 14. Sayı ile birlikte çeşitlenmiştir. Bu sayı ile birlikte kapakta resim basılmaya başlanmıştır.

abonelik için namuslu olmak şart koşulmuştur. Yine bu bilgilere göre derginin adresi Saraçoğlu Mahallesi Cadde 1, Hane No: 8 Daire: 1 Ankara olarak görülmektedir. Bu bilgilerin altında derginin basıldığı yer Ses-Işık Matbaası, Eskişehir ve fiyatı 30 kuruş olarak yer almaktadır.

Derginin 1. Sayısında sekiz yazı ve dokuz şiir bulunmaktadır. Bu yazıların tamamı Osman Yüksel'e ait olup Yüksel bunların 4'ünü Serdengeçtiler, Salim Zeki, Terbiyeci ve Muzip müstear isimleriyle kaleme almıştır. Şiirlerin üçü Osman Yüksel tarafından Aşık Fedai, Karazor, Peşrevci müstear isimleriyle kaleme alınırken 2'si Cemal Oğuz Öcal diğerleri ise Mehmet Akif, Garip Aşık, Nafiz Sevilen, Erzurumlu Rıza Ümit'e aittir.

Yayımlandığı süreç boyunca genel olarak 16 sayfa halinde okuyucuya ulaşan Serdengeçti dergisinin 15-16. ve 19-20. Sayıları iki sayı birlikte otuz ikişer sayfa halinde piyasaya çıkmıştır. Ayrıca derginin sayfa numaralandırmasında ön ve arka kapak da sayfa sayılmış ve bunlar da numaralandırılmıştır. Osman Yüksel bağımsız yayın yapmasını engelleyeceğinden hareketle dergisine reklam ve ilan kabul etmemiş, sadece bayiler eliyle yapılacak satışlardan elde edilecek gelirle

Serdengeçti'yi çıkarmayı hedeflemiştir. Ancak Yüksel tarafından ayda bir çıkması hedeflenen Serdengeçti'nin çıkışı başta bayilerin dergi paralarını zamanında göndermemeleri[26] ve Osman Yüksel'in yazılarından dolayı hakkında açılan davalardan çıkan mahkûmiyet kararları sonucu belirsizlik kazanmıştır. Öyle ki bu belirsizlik hali Serdengeçti'nin bazen yılda bir sayı, bazen de dört yıllık bir aradan sonra çıkması halinde gerçekleşmiştir.

Maddi imkânların yetersizliği, matbaacıların çıkardığı güçlükler, CHP ve DP hükümetlerinin uyguladığı baskılar nedeniyle Osman Yüksel dergisini başta Ankara olmak üzere Eskişehir, Konya ve İstanbul'da farklı matbaalarda bastırmıştır. Serdengeçti dergisinin basıldığı şehirler ve matbaalar şöyledir: Ankara: Ayyıldız, İstiklal, Sakarya, Yeni ve Yıldız Matbaaları; Eskişehir: Ses-Işık Matbaası; Konya: Ülkü Matbaası; İstanbul: Gün Matbaası. Yine derginin idare yeri adresi 33 sayılık süreçte yukarıdaki sebeplere bağlı olarak tam sekiz kez değişmiş, hatta 11, 12, 13 ve 14. Sayılarında ise idare adresi bilgisine yer verilmemiştir.

[26]Serdengeçti, "Yapmayın Be Birader!..", Serdengeçti, Y:1, S:3, Ekim 1947, s. 16.

Serdengeçti dergisi ağırlıklı olarak Osman Yüksel'in yazılarını içerse de 15-16. Sayı ile birlikte gerek dönemde gerekse de ilerleyen süreçte milliyetçi-muhafazakâr kitlelerde karşılık bulacak isimlere sayfalarında yer vermiştir. Bu isimler: Ali Fuat Başgil, Arif Nihat Asya, Cevat Rıfat Atilhan, Hüseyin Nihal Atsız, Hüseyin Üzmez, İsmail Hami Danişmend, Mehmet Kaplan, Mehmet Şevket Eygi, Necip Fazıl Kısakürek, Nevzat Yalçıntaş, Nurettin Topçu, Peyami Safa, Tahsin Ünal, Yavuz Bülent Bakiler, Yakup Kadri Karaosmanoğlu ve Zeki Velidi Toğan. Bunlara ek olarak Osman Yüksel ise yazılarında Aşık Fedai, Bağrıyanık, Isırgan, Karazor, Mahkum, Münekkit, Peşrevci, Salim Zeki, Serdengeçtiler, Tarihçi ve Terbiyeci müstear isimlerini kullanmıştır. Ayrıca Serdengeçti dergisinde yer alan yazı içeriklerini şu başlıklar altında toplamak mümkündür: çeviri, din, edebiyat, felsefe, mizah, siyaset.

27 Mayıs 1960 darbesi öncesi çıkan 32. Sayıdan yaklaşık iki yıl sonra çıkan 33. Sayı derginin son sayısı olmuştur. Bu sayının kapağının sol üst köşesinde "*Haksızlık karşısında susan dilsiz şeytan'dır*" hadis-i şerifi verilirken kapağın sağ üst köşesinde de "*Allahsıza, Vatansıza, Namussuza Ölüm*" ifadesi yer almıştır. İçindekiler kısmına bakıldığında ise

Serdengeçti'nin kaleminden mebus olacağım derken, mahpus olan adamın hikâyesi, Deniz seviyesinden daha aşağı insanlar, Yuvarlak masa, tevkifler, mahkemeler, hapishaneler ve Sen bu işin namussuzluk tarafını bana bırak diyen adamın hikâyesi isimli yazıların olacağı haber verilse de çıkması düşünülen 34. Sayı okuyucuyla buluşamamıştır.

Özetlemek gerekirse Serdengeçti dergisi yayımlandığı dönemde milliyetçi çizgide dini hassasiyetin yoğunluk derecesi yüksek olan kendine özgü bir dergidir. Bu durumun temel sebebinin derginin sahibi olan Osman Yüksel'in hayata bakışıyla doğrudan ilgili olduğunu söylemek mümkündür. Derginin ömrünü belirleyen etmeler ise Osman Yüksel hakkında açılan soruşturmalar ve sonrasında verilen mahkûmiyet cezaları, bayilerin paralarını zamanında göndermemesi ve maddi imkânsızlıklar, derginin yazar kadrosunun uzun süre genişletilememesi ayrıca tek parti CHP'sinin iktidarı kaybetmesi sonrasında toplumun önceliklerinin değişmesi şeklinde kendini göstermiştir.

3. SERDENGEÇTİ'NİN İÇERİĞİ[27]

Sayı: 1, Nisan 1947

CEMAL OGUZ ÖCAL, Serdengeçtiler (Şiir)

----------, Sevdalıyım Sevdalı Hey (Şiir)

SERDENGEÇTİLET, Yolumuz Bizim Milliyetçiliğimiz

ÂŞIK FEDAİ, Hapishane Türküsü: Gelir Geçer (Şiir)

SERDENGEÇTİ, Değişmeyen Zihniyet

----------, Hz. Muhammedin Vecizelerinden

OSMAN YÜKSEL, Kanlı Balkanlar

KARAZOR, Bir Kahraman Bekliyoruz (Şiir)

PEŞREVCİ, Zurnadan Peşrev Olmaz

RIZA ÜMİT, Yeşil Bendeki Öz Duygu (Şiir)

O.Y.S., Bir Fakültenin İç Yüzü

---------, Marko Paşa Kimdir?

GARİP ÂŞIK, Sevgiliye

[27]İçindekiler hazırlanırken özellikle sayfa numarası verilmemiştir. Bunun sebebi çoğu yazının başladığı sayfada bitmemesi ve devam sayfasına aktarılmasıdır. Dolayısıyla, numara kalabalığı yerine içindekilerin başlıkları tercih edilmiştir.

NAFİZ SEVİLEN, Geçer

VİKTOR HÜGO (Çev. O.Y), Vicdan Azabı

ASAF HALET ÇELEBİ, Mevlana'nın Rubailerinden

MUZİP, Gülünç Hakikatler

Sayı: 2, Mayıs 1947

SERDENGEÇTİ, Bize Soruyorlar: Cevap Veriyoruz

----------, Mahkemede Bizi Söyletmediler. İsnat Değil İspat, Himaye Değil İşbirliği Var Biz Bu İşin Canlı Delilleriyiz

----------, Serdengeçti'nin Üçüncü Sayısı

----------, Bayiler Dikkat

----------, Bize Mektup Gönderen Okuyucularımıza

----------, Serdengeçti'nin Bulmacası

----------, Sayın Halkımıza

OSMAN YÜKSEL, Manevi Emperyalizm

SALİM ZEKİ, En Büyük Hakikat Susturuldu En Büyük Kitap Arka Sokaklara Atıldı, Felaketimizin Sebebi Budur

USLU OZAN, Hücrem (Şiir)

OYS, Bir Fakültenin İçyüzü

O. DOSDOĞRU, Falih Rıfkı Yine Azıtıyor

NAFİZ SEVİLEN, Türk Musikisi ve Katilleri

ÂŞIK FEDAİ, Hz. Mevlana'yı Ziyaret

OĞUZ FAZLIOĞLU, Bu Vatanın Dertlerinden, Talebe mi Yetiştiriyoruz Yoksa Ultra Modern Sevdazeler mi?

CEMAL OGUZ ÖCAL, 3 Mayıs (Şiir)

MUZİP, Gülünç Hakikatler

Sayı: 3, Ekim 1947

SERDENGEÇTİ, Kanlı Balkanlar

----------, Bir Dergiye Cevap

----------, Konya ve İnkılâplar

----------, Yapmayın Be Birader

----------, Dikkat, Abonelerimize

OSMAN YÜKSEL, Serdengeçti'nin Müdafaası

----------, Niçin Evlenmiyorlar

ZEKİ TALAY, Komünist Rusya'nın İçyüzü: Zincirlerinden Başka Bir Şeyi Olmayan İnsanlar

NEVZAT NAZİF, Sen ve Beslemen (Şiir)

MUZİP, Gülünç Hakikatler

MEHMET DELİPOYRAZ, Sosyete Kadınları (Şiir)

Sayı: 4, Mart 1948

SERDENGEÇTİ, Nereye Gidiyoruz

----------, Stalin Roosvelt'e Demiştir ki

----------, Domuz Çobanlarına

----------, Konya Gençliği'nin Asil Galeyanı

----------, Gülünç Hakikatler

----------, Bu Kervan Böyle Gitmez

----------, Okuyucularımıza-Bayilerimize

MAHKUM, Hapishane Türküsü (Şiir)

YAŞAR YILMAZ, Tahtakurusu (Şiir)

ABDURRAHİM BALCIOĞLU, Yurdumun Dağlarına (Şiir)

ZEKİ TALAY, Zincirlerinden Başka Bir Şeyi Olmayan İnsanlar

CEMAL OGUZ ÖCAL, Hürriyet İstiyoruz (Şiir)

ARİF EMRE, Allah'a İnsana Aşka Dair

HÜSEYİN KARA, Tuna Boylarında (Şiir)

HASAN TAHSİN OĞUZ, Eyvallah (Şiir)

OSMAN YÜKSEL, Ağıtlar-1 (Şiir)

MEMDUH ŞEVKET, Konya'dan Portreler: Sabile

BEKİR SITKI GÜRDAĞLI, Bizim İdealimiz

MUSLİHİTTİN SÖNMEZ, Münacaat

Sayı: 5, Nisan 1948

SERDENGEÇTİ, Hadisler

----------, Mektup Gönderen Okuyucularımıza

----------, Bu Adamlar Bizden Ne İstiyor?

----------, Asri Aile (Şiir)

----------, İbret Levhası

----------, Bayilerimize

----------, Ulus'un T.İ.'sine Cevap

CEMAL OGUZ ÖCAL, Balkan Türküsü (Şiir)

AHMET TURAN, Hapishanede Yalnızlık (Şiir)

ŞEVKET DÜŞEN, Beratname (Şiir)

BURHANETTİN ŞAVLI, Muş'un Kaderi (Şiir)

OSMAN YÜKSEL, Neler Neler Yapmadılar

İSMET ZEKİ EYÜPOĞLU, Kaybolan Hayalet (Şiir)

SELAHATTİN ERTÜRK, Ankara Palas Salonlarında Bomba Gibi Patlayan (Şiir)

SALİM ZEKİ, Ramazan

M. SAİD ÇEKMEGİL, Gizli Bir Ses Dedi ki (Şiir)

FAZLI SELVİ, Bir Mahkumun Destanı

MUZİP, Gülünç Hakikatler

Sayı: 6, Mayıs 1949

NURETTİN TOPÇU, İsyan Ahlakı

SERDENGEÇTİ, İmansızlar Saltanatı

----------, Türk-Yunan Karma Takımı

----------, Hamdullah Suphi'ye Soruyoruz: Açtığınız Türk Ocağı mı Ekalliyetler Ocağı mı?

----------, Yunus'un Yollarında (Şiir)

----------, Mevlana'dan Parçalar

----------, Teferruat Medeniyeti

----------, Sabahattin Ali Faslı

----------, Anayasa'yı Nasıl Çiğnediler?

----------, Senin Ardından

----------, Hadisler

----------, Gülünç Hakikatler

----------, Bayilerimiz, Dostlarımız, Okuyucularımız

M. SAİD ÇEKMEGİL, İnkılâp (Şiir)

HAYRETTİN ÖZGÜVEN, Yıldönümü (Şiir)

CEMEL OGUZ ÖCAL, Nihayet Şanlı Bayrağımızı da Kirlettiler

ÂŞIK FEDAİ, Serdengeçtilerin Marşı

AZMİ GÜLAHMETOĞLU, Devrimize Kaside (Şiir)

Sayı: 7, Temmuz 1949

CEMAL OGUZ ÖCAL, Kadir Gecesi (Şiir)

----------, Ağıt (Şiir)

ABDURRAHİH BALCIOĞLU, Altayların Ardından Gelen Ses (Şiir)

SERDENGEÇTİ, Mabetsiz Şehir

----------, Molla Cami'den Parçalar

----------, Sokaklarda Namaz Kılan Müminler

----------, Mevlana'dan Parçalar

----------, At Yarışları

----------, Milliyetçilik ve Komünizmin İstismarı

----------, Gençliğe Sesleniş

----------, Nasihatçiler

----------, Bize Gelen Kitaplar

----------, Gülünç Hakikatler

----------, Bayiler Dikkat, Abonelerimize Dikkat

RIZA RIFAT ÖZTOPRAK, Sevgi (Şiir)

FETHİ GEMUHLUOĞLU, Şimallim (Şiir)

ÂŞIK FEDAİ, Ne Gören Var Ne Bilen (Şiir)

SELAHATTİN ERTÜRK, Mümkün mü (Şiir)

MEHMET ÇAKIRTAŞ, Generali Huzurunda Türk Eri (Şiir)

Sayı: 8, Ekim 1949

ÂŞIK FEDAİ, Devrimize Şiir (Şiir)

NEVZAT NAZİF, Oluverdi (Şiir)

CEMAL OGUZ ÖCAL, Cevap (Şiir)

OSMAN YÜKSEL, Kurban Bayramı

FETHİ GEMUHLUOĞLU, Erzurum'a Sesleniş (Şiir)

HAYRETTİN ÖZGÜVEN, Sayıklayış (Şiir)

SERDENGEÇTİ, Pakistan'a Selam

----------, Gençlik Uyanıyor

----------, Lise Hatıralarım

----------, Türklüğün Perişan Hali

----------, Türklüğün İlahisi

----------, Kürtçülük

----------, Babıali'de Bir Adilik Daha

----------, Gülünç Hakikatler

BEKİR BERK, Komünizme Niçin Düşmanız

TUĞRUL ÖNDER, Üniversite mi Baraka mı?

SELAHATTİN ERTÜRK, Şehitlere Sesleniş

O.Y.S, Kadın ve Cemiyet

ISIRGAN, Maniler (Şiir)

Sayı: 9, Şubat 1950

SERDENGEÇTİ, Yerimiz ve İdarehanemiz

----------, Kültür Emperyalizmi

----------, İstihraçlar, İstikbalde Neler Olacak

----------, Pakistan'a Gidenler

----------, Hakkın ve Halkın Şairi Büyük Akif

----------, Mevlana ve Muhammed İkbal

----------, Abonelerimize, Bayilerin Resmigeçidi

CEMAL OGUZ ÖCAL, Mehmet Akif'in Ulu Ruhuna

ERDOĞAN OKÇU, Kıbrıs'ta Nasıl Karşılandık

M. SAİD ÇEKMEGİL, Korkular (Şiir)

METİN ÖREN, Dolandırıcılar

CEVDET ARSLANGÜL, Allı Şiir (Şiir)

OSMAN YÜKSEL, Tanıdığım Tiplerden: Rasih Kaplan

Sayı: 10, Mayıs 1950

SERDENGEÇTİ, 3 Mayıs Milli Feveranı

----------, İstihraçlar

----------, Atatürk'ün Ruhunu Çağırdık

----------, Ahmet Emin Yalman-Nâzım Hikmet Ran

----------, Mareşal Meydan Muharebesi: Yüz Binlerin Akışı

----------, Bayilerin Resmigeçidi

----------, Bir Nesli Nasıl Mahvettiler?

----------, Hasan Ali'nin Davası

----------, Şahsiyet-i Maneviye

----------, Millet CHP'nin Ölüsünü Bile Yıkamayacak

----------, 72 Sanıklı Mahkemeden Manzaralar

----------, Gülünç Hakikatler

NİHAL ATSIZ, Sonuç (Şiir)

SELAHATTİN ERTÜRK, Yaşayacağım (Şiir)

HASAN APAYDIN, Seçimden Sonra (Şiir)

ORHAN ÖZBEYLİ, Milli Mücadele Destanı

NURETTİN ÖZDEMİR, Kars Kalesindeki Bayrak

ARİF NİHAT ASYA, Selimiye

M. ZEKİ SOFUOĞLU, Komünizmle Mücadele Etmenin En İyi Şekli Nedir?

MEHMET ALTUNBAY, Bolşevikler Azerbaycan'a Nasıl Girdiler?

FETHİ GEMUHLUOĞLU, Mareşal'in Vefatı Üzerine Anadolu'dan Birinci Mektup

NURETTİN ÖZDEMİR, Korktular Utanmadılar

MEHMET ALTINSOY, Anadolu'da Yolculuk (Şiir)

KUBİLAY İMER, Mareşal'in Ölümü Karşısında Gençlik

Sayı: 11, Eylül 1950

CEMAL OGUZ ÖCAL, Yücelname (Şiir)

GÖKHAN EVLİYAOĞLU, Kilim (Şiir)

MEHMET GÜNEŞ, Beni Beni (Şiir)

ABDÜLHADİ TOPLU, Ziya Gökalp Dinsiz miydi?

SERDENGAÇTİ, Materyalizmin Yıkılışı

----------, Yıkıldılar

----------, Mesnevi'den Seçme Parçalar

----------, Boşnaklar Meselesi

----------, Muhacirlerin Perişan Hali

----------, Hadiselerin Muhasebesi (Kore Meselesi, Büyük İslam Devleti Pakistan, Tevfik İleri ve Komünizm, Af Kanunu, Barış Sevenler Cemiyeti)

----------, Bir Arslan Kaybettik

----------, Bir Şehidin Tabutu Önünde

----------, Isıtma ve Çeltik (Kitap Tanıtımı)

----------, Bayilerin Resmi Geçidi

----------, Gülünç Hakikatler

----------, Bundan Sonra Serdengeçti

İSMET GÖNÜLAL, Kara Mehmet

MEHMET ALTINSOY, Mor Başlı Koç 1 (Hikâye)

Sayı: 12, Kasım 1950

ABDÜLHADİ TOPLU, Köylü Mehmet İstiyor (Şiir)

M. SAİD ÇEKMEGİL, Bitmeyen Gece (Şiir)

ÂŞIK CEVDET, Güzelleme (Şiir)

NURETTİN ÖZDEMİR, Emirgan'da Gece (Şiir)

BEKİR SITKI ERDOĞAN, Mescitte Sabah (Şiir)

MEHMET KUMAŞÇIOĞLU, Bitlis (Şiir)

SERDENGEÇTİ, Şiir Gönderen Arkadaşlara

----------, Buhran

----------, Yine Başladılar

----------, Bir Serdengeçti Kaybettik

----------, Köle Ruhlar

----------, Tarihi Politikaya Alet Eden Kim?

----------, Kahramanlık Menkıbeleri

----------, Bulgarlara

----------, Mesnevi'den Seçme Hikâyeler

----------, İşportacılar

----------, Şehid Faruk'u Tekrar Andık

----------, Acı Hakikatler

----------, Kocasız Kızlar

----------, Gülünç Hakikatler

----------, Bayilerin Resmigeçidi

ŞERİF KORKUT, Hac Hakkında

GARİP ÂŞIK, Yakarış (Şiir)

MEHMET ALTINSOY, Mor Başlıklı Koç 2 (Hikâye)

ATEŞOĞLU, Ölürüz Hey (Şiir)

Sayı: 13, Haziran 1951

SERDENGEÇTİ, Merhaba Arkadaşlar

----------, Son Hadiseler ve Onların İçyüzü

----------, Vatan mı Heykel mi? Halide Edip Hanım'a

----------, Bu Meclisten Beklediklerimiz

----------, Boyumuz

----------, Bayiler Resmigeçidi

----------, Okuyucularımıza

CEVAT RİFAT ATİLHAN, Uyanış (Şiir)

KUBİLAY İMER, Özümüz Sözümüz Yüzümüz Birdir

GÖKHAN EVLİYAOĞLU, İstanbul'un Fethi Destanından (Şiir)

OSMAN YÜKSEL, Aslan Mehmetçik

AZMİ GÜLAHMETOĞLU, Serencam-ı Millet (Şiir)

FEYZİ HALICI, Battal Gazi Destanından (Şiir)

BAĞRIYANIK, Gülünç Hakikatler

----------, Bayağılaşan Zevklerimiz ve Halk Türküleri

MÜNECCİM, İstihraçlar: İstikbalde Neler Olacak?

O. KAMİL HOCAOĞLU, Camileri Kilise Yaparken

Sayı: 14, Mart 1952

SELAMİ SALİM, Tasavvuf

FEYZİ HALICI, Dua (Şiir)

OSMAN YÜKSEL, Özlediğim Âlem

SERDENGEÇTİ, R. Hess'in Müdafaası

----------, Anglikan Kilisesi ve Masonluk 1

----------, Said'i Nur ve Talebeleri

----------, Doğu Türkistan Faciası-Kaşgar'dan Ankara'ya 1

----------, Türkiye İslam Blokuna İnanmıyormuş

----------, Mandacılar

----------, Gülünç Hakikatler

----------, Ocak Söndürenler Ocak Yakamazlar

----------, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Kitap Neşriyatı

----------, Çıplaklar Balosu

SELÇUK KOROĞLU, 163. Maddenin Tenkidi

AYHAN İNAL, Hasret Türküsü (Şiir)

HASAN ERK, Adalet Tarihimizden İbret Alınacak Örnekler: Fatih Sultan Mehmet'in Kollarının Kesilmesine Karar Veren Hâkim

Sayı: 15-16, Mayıs-Haziran 1952

SELAMİ SALİM, Risale-i Nurdan İlhamlar

SERDENGEÇTİ, Fatih Sultan Mehmet Han'ın Hitabı

----------, Hindistan ve Pakistan

----------, 3 Mayıs ve Nihal Atsız

----------, Komünizm Dinin Bir Numaralı Düşmanıdır

----------, Gülünç Hakikatler

----------, Şampiyonlar

----------, Okuyucularımıza

----------, Bayiler

----------, Yaşa Be Menderes

SELAHATTİN ERTÜRK, Hakikat Yağmuru (Şiir)

ALİ FUAT BAŞGİL, Laiklik Meselesi ve Din Hürriyeti

OSMAN YÜKSEL, Said Nursi'nin Huzurunda

----------, Serdengeçti'mize Komünist Diyen Kızıl Rezil Köpekler

NİHAL ATSIZ, Devletimizin Kuruluşu

KEMAL FEDAİ COŞKUNER, 3 Mayıs (Şiir)

CEMEL OGUZ ÖCAL, Mübarek Ay Geliyor (Şiir)

EŞREF EDİP, Halk Partisi Dinsizleri Dinimizi Nasıl Mahvetmek İstediler?

MEHMET ORUÇ, İslam Ulemasını Saran Korkunç Hastalık: Hased

M. SAİD ÇEKMEGİL, Sen Böyle Yaşayamazsın

ZEKİ VELİDİ TOGAN, Türkistanlıların Birleşme Davaları

CEVAT RİFAT ATİLHAN, Yalan Söylüyorsun Paşa! Tarihi Tahrif Etme

NECİP FAZIL KISAKÜREK, Samandan Adama Hitap

MEHMET ALTINSOY, İktidarı Ele Almak Silahı Ele Almak Değildir

AHMET ŞEKÜRİ ATAMAN, Kültür Ordusu Teorisi

Sayı: 17, Ağustos 1952

SERDENGEÇTİ, Tarikatları DP İdare Ediyormuş

----------, Ayasofya

----------, İstihraçlar

----------, Atatürk Diyor ki

----------, Türk Milliyetçiler Derneği Birinci Büyük Kurultayı

NEVZAT YALÇINTAŞ, Dini Hayatımız

MUHLİS ULUSAN, Kırıkkale'de Kutsi Bir Gün

MEHMET ORUÇ, Gönülden Sesler

ORHAN ÖZBEYLİ, Bu Oda (Hikâye)

DURDU YOKSUL, Olamazsın CHP

BAĞRIYANIK, Gülünç Hakikatler

LEYVARZ RENE (Çev. A. R. Kurt), Türkiye'de İslamiyet'in Uyanması

Sayı: 18, Eylül 1952

SERDENGEÇTİ, Halk Yolunda Bağrıyanık Yolcular

----------, Hacıların Perişan Hali

----------, Mesnevi'den Seçme Parçalar

AHMET REMZİ GENÇOSMAN, Risale-i Nurdan İlhamlar

NİHAL ATSIZ, Adsız (Şiir)

OSMAN YÜKSEL, Malazgirt'ten Sakarya'ya

CEMAL OGUZ ÖCAL, Tabutluk (Şiir)

DURDU YOKSUL, Devrin Dübüklerine Hicviye

AHMET ÇAVDAROĞLU, İnkılaplâr ve Türk Kadını

MEHMET ORUÇ, İslamiyet Hareket Dinidir

ABDURRAHİM BALCIOĞLU, Köşemden (Şiir)

MEHMET HAMZAOĞLU, Ağam (Şiir)

CEMAL OGUZ ÖCAL, Lanetname

MEHMET AKİF ERSOY, Kabeyi Tavaf (Şiir)

MEHMET METİN İRŞADİ, Kur'an-ı Kerim Meşalesi

C. CAMİ, Devrimize (Şiir)

İSHAK BAŞAL, İst'in Matemi (Şiir)

Sayı: 19-20, Ekim-Kasım 1952

ÂŞIK FEDAİ, Sağırname (Şiir)

NURETTİN TOPÇU, Vatandaş Ahlakı

NECİP FAZIL KISAKÜREK, Kaybolan Ahlakımız

MEHMET KAPLAN, Oğuzlar

TAHSİN ÜNAL, Kahramanlık Menkıbeleri

CEVAT RIFAT ATİLHAN, Hadiseler Karşısında

SERDENGEÇTİ, Hasan Fehmi Ustaoğlu Diyor ki

----------, DP ve Halk Vicdanı

----------, Açıklamalar

----------, Yaşasın Demokrasi, Beş Mahkeme

----------, Buyurun

----------, Allah'ın Gazabını Üzerine Çeken Şehir

----------, Çanakkale Abidesi ve Mehmetçik

----------, Şehitler Günü

----------, Piç

----------, Okuyucularımıza

----------, Gülünç Hakikatler

----------, Yuha

HASAN FEHMİ USTAOĞLU, Milletin Atatürk İnkılâbına Medyun Bulunduğu Asla Doğru Değildir

ÂŞIK CEVDET, Gülümser (Şiir)

SABRİ BAKİ, Heykel

PEYAMİ SAFA, Türk Devrimi ve Batı Medeniyeti

İ. HAKKI YILDIRIM, Bağrıyanık Anadolu ve İnkılâplar

YUSUF HOCAOĞLU, Kara Günler

BEKİR BERK, Türk Milliyetçiler Derneği

ALAADDİN BİBER, CHP'ye (Şiir)

ATEŞOĞLU, Bizi Durduracak Yalnız Ölümdür (Şiir)

Sayı: 21, Mart 1956

ÂŞIK FEDAİ, Yeniden Doğuş ve Andımız

SELAHATTİN ERTÜRK, Bizden Çizgiler (Şiir)

MİTHAT CEMAL KUNTAY, Eğilme (Şiir)

MEHMET HAMZAOĞLU, Musiki (Şiir)

SERDENGEÇTİ, Yıllar Sonra

----------, XVI. Asırdan Sesler

----------, Şimali Afrika'da Fransız Mezalimi ve İstiklal Mücadelesi

----------, Bunlar İsrail Gazetecileri mi?

----------, Gülünç Hakikatler

----------, Bayilerimize

İSMAİL HAMİ DANİŞMEND, Vatan Meselesi

BEKİR BERK, Athenagoras'a Çekilen Telgraf

AHMET REFİK, Cennet Mekân Sultan Abdülhamit Han'ın İrtihali

KEMALETTİN ŞENOCAK, Nefes (Şiir)

AZMİ GÜLAHMETOĞLU, Mevlana (Şiir)

HÜSEYİN ÜZMEZ, Aşk Yollarında

NECİP FAZIL KISAKÜREK, Sayıklama (Şiir)

----------, Davetiye (Şiir)

YAVUZ BÜLENT BAKİLER, Her Şey Fetih Hazırlığındaydı

ABDURRAHİM BALCIOĞLU, Kara Bağrım Dağlarım (Şiir)

Sayı: 22, Mayıs 1956

OSMAN YÜKSEL, AYASOFYA

----------, Sokaklarda Namaz Kılan İnsanlar

M. SAİD ÇEKMEGİL, Haber Bekle (Şiir)

TAHSİN ÜNAL, Çarşaf Davası

CELAL SAHİR, İzler (Şiir)

SERDENGEÇTİ, 23 Nisan Kuvvayı Milliyeciler

----------, Hasan Ali Yücel

----------, Kafkasya'da Korkunç Rus Katliamı

----------, Bu Cumhuriyet Dinimizden Ne İster

----------, Asri Aile

----------, Hitler ve Bizimkiler

----------, Temel Atma Çamur Atma Merasimi

----------, Edepsiz Edebiyat

----------, Donlara Destan

----------, Gülünç Hakikatler

----------, Okuyucularımıza

PEYAMİ SAFA, Allah Korkusu Kalmazsa

ARİF NİHAT ASYA, Fetih Marşı (Şiir)

İSMAİL HAKKI YILANLIOĞLU, Kördüğüm (Şiir)

Sayı: 23, Mart 1957

SERDENGEÇTİ, Arif Nihat Asya'nın Üç Eseri

----------, Hoş geldin

----------, Mabetsiz Şehir Mabete Kavuşuyor

----------, Bir Profesöre Cevabımız: Gerçek Kadın Hürriyeti Ne İmiş

----------, Çıkmaz Sokak: İmam Hatip Okullarının Hâli, İstikbali?

----------, Atatürk Hakkında Hatalı Bir Görüş

----------, Kemalizmi Din Hâline Getirmek İsteyenler-Kemalizmin Prensipleri, İmanı, İtikadı, Ödevleri İsimli Kitaba ve Muharririne Cevabımız

----------, Kesilen Saçlar

----------, Gülünç Hakikatler

YAVUZ BÜLENT BAKİLER, Yakarış (Şiir)

ORHAN TÜRKÖZ, Manevi Medeniyet

RIZA AKDEMİR, Münevverin Mesuliyeti

ARİF NİHAT ASYA, Çıkışlar

OSMAN YÜKSEL, Arap ve İslam Âlemi: Orta Şarkta Çıban Başı İsrail

ÂŞIK FEDAİ, Sallan Yuvarlan

Sayı: 24, Nisan 1957

SERDENGEÇTİ, Hezeyanlar

----------, Kıbrıs

----------, Kendisi (Şiir)

----------, Kâğıt Yok

----------, Kanuni Devrinde Bir Sefirin Hatıratı

----------, Nasılmış İsmet Paşa

----------, Gülünç Hakikatler

HİCABİ AGAĞİLLER, Sor (Şiir)

OSMAN YÜKSEL, Ramazan

GARİP ÂŞIK, Ben Sensiz Edemem

YAVUZ BÜLENT BAKİLER, Ben Doğuluyum (Şiir)

HÜSEYİN ÜZMEZ, Cezayir Faciası

VECDİ YARMAN, Fatih Sultan Mehmet'in Yüce Ruhuna

TARİHÇİ, Ey Türkoğlu!

Sayı: 25, Eylül 1957

M. HİKMET HİZBER, Kıbrıs Hakkında

ABDÜLKADİR AKÇİÇEK, Birliğe Davet

OSMAN YÜKSEL, Seçimlere Giderken

ÂŞIK FEDAİ, Bir Dönmeye (Şiir)

SERDENGEÇTİ, Ey Türk Milleti!

----------, Reddiyeye Reddiye

----------, Seçim Hatıralarım

----------, Ataç Öldü

----------, Tencere Yuvarlandı Kapağını Buldu

----------, Cemil Sait Barlas ve Hempalarına Cevap

----------, İşbirliği

----------, Gülünç Hakikatler

ARİF NİHAT ASYA, Alçak (Şiir)

Sayı: 26, Aralık 1957

OSMAN YÜKSEL, Mevlana ve Mehmet Akif

----------, İstifa Ediyorum

ARİF NİHAT ASYA, Neyden Gazeller

SERDENGEÇTİ, Seçimlerden Sonra

----------, Yılbaşı Geliyor

----------, Türk-Arap Münasebetleri

----------, Ekalliyet Ahtapotu

----------, Bakımsız Gençlik

----------, Hükümet Komünizmle Mücadele Ediyor

----------, Milli Maç Milli Dava

----------, Gülünç Hakikatler

PEYAMİ SAFA, Bizden Olanlar ve Olmayanlar

YAVUZ BÜLENT BAKİLER, Yavuz Sultan Selim Han (Şiir)

ALİ RIZA AKDEMİR, Yeni Dünya Hayranına Mektup

Sayı: 27, Mart 1958

OSMAN YÜKSEL, İş Başına: Davet

ÂŞIK FEDAİ, Kağıt Destanı (Şiir)

ALİ RIZA AKDEMİR, Garp Nedir? Ne Değildir?

SERDENGEÇTİ, Müslüman Olanlar Hıristiyan Olanlar

----------, Mukaddesata Saldıranlar Cezalandırılacak

----------, Bir Heveskâra Cevap

----------, Reformcuya Cevap Böyle Verilir

----------, Cumhuriyet'ten Reforma

----------, Mehmetçik ve Çanakkale Abidesi

----------, Sayın Bayilerimize

HÜSEYİN ÜZMEZ, Sevgili ve Sevgililer Sevgilisi

ABDURRAHİM BALCIOĞLU, İzmit Faciası

Sayı: 28, Ocak 1959

SERDENGEÇTİ, Hukuk Fakültesi'ndeki Mescit Meselesi

----------, Beraat Ettik

----------, Yılbaşı

----------, CHP ve DP'nin Din Görüşü

----------, Halkevlerini Açacaklarmış

----------, Gülünç Hakikatler

----------, Bayiler

MEHMET AKİF EMRE, İçimizdeki Mahkeme

OSMAN YÜKSEL, İktidar ve Muhalefet

İZZETTİN ŞADAN, İnkılâp Nevrozu

AHMET ÖZTÜRK, Anadolu ve Analar

ARİF EMRE, Yeter Artık (Şiir)

ALİ RIZA AKDEMİR, Bu Millet Nasıl Kalkınır?

LÜTFİ M. İKİZ, Cezayirli Mücahitlere

Sayı: 29, Mart 1959

SERDENGEÇTİ, Nurdan Damlalar

----------, Hasta ve Sahte Münevver

----------, Ne İdim Ne Oldum

----------, Yine Ahmet Emin Yalman

----------, Hatay ve Kıbrıs Meselesi

----------, Ölenlerin Ardından

----------, Asri Aile (Şiir)

----------, Mevlütçülük ve Mevlütçüler

----------, Serdengeçti Nerede Ne Zaman Çıkar?

----------, Gülünç Hakikatler

----------, Abonelerimize

TARIK ÖZHAN, Türkistan Kurtulacaktır

ABDURRAHİM BEZCİ, Habis Zihniyet

NEVZAT YALÇINTAŞ, Cezayirli Mülteciler

AZMİ GÜLAHMETOĞLU, Kalmamış (Şiir)

ARİF EMRE, Pervane (Şiir)

YUNUS ORAL, Ne Dersin (Şiir)

KEMAL FEDAİ COŞKUNER, ANNECİĞİM (Şiir)

YAKUP KADRİ KARAOSMANOĞLU, Çarşaf ve Peçeye Dair

Sayı: 30, Haziran 1959

SERDENGEÇTİ, Ayasofya Davası

----------, Ticani'nin 19 Mayıs'ı

----------, Fatih Uyanıyor

----------, At Yarışları

----------, Fetih Yıldızı

----------, Fatih Divanından

----------, Gülünç Hakikatler

ARİF EMRE, İstanbul'un Fethi

YAVUZ BÜLENT BAKİLER, Fetih Sabahı (Şiir)

NEVZAT YALÇINTAŞ, Ortadoğu ve Meseleleri

HİKMET TANYU, Amerika'da Rahipler Bizde Din Adamları

AYHAN İNAL, İstanbul'un Fethi (Şiir)

ÂŞIK FEDAİ, Bir Kalemşöre (Şiir)

ABDURRAHİM BALCIOĞLU, Bekliyoruz (Şiir)

FALİH RIFKI ATAY, Dün Ne Diyorlardı? Bu Gün Ne Söylüyorlar

SAİT BİLGİÇ, Isparta Mebusu Sait Bilgiç'in TBMM'deki Beyanatı

Sayı: 31, Aralık 1959

SERDENGEÇTİ, Okuyucularımıza

----------, Haberler

----------, Hüseyin Üzmez ve Malatya Faciası

----------, Çok Garip Bir Hikâye (Hikâye)

----------, Beraat Ettiler

----------, Aynı Hizaya Gelemiyoruz

----------, Mevlana Eğitmenmiş

----------, İbret ve Dehşet Verici Vesikalar! CHP Laikliği Nasıl Anlıyordu?

OSMAN YÜKSEL, İç Nizam

----------, Mehmet Akif Mısır'a Neden Gitmişti?

BUMİN AY, Mevla Diye (Şiir)

HÜSEYİN ÜZMEZ, Kâfir ve Ölüm

SAİT BİLGİÇ, Mesuliyetsizlik

ALİ RIZA AKDEMİR, İman!

ÂŞIK FEDAİ, Yılbaşı (Şiir)

MÜNEKKİT, İslam'a Suikast

AHMET ÖZTÜRK, Bütün Kazalar Kalkıyor

BUMİN AY, Mevla Diye (Şiir)

Sayı: 32, Mart 1960

SERDENGEÇTİ, Turizm Rezaleti

----------, Gazetelerde Vefat İlanları

----------, İnönü-Menderes Söz Düellosu: Said Nursi Kürdi mi, Nursi mi?

----------, İsmet Paşa'da Dini ve Din Adamlarını İstismar Etmiştir

----------, Gülünç Hakikatler

ALİ RIZA AKDEMİR, Sen İnkılâpçı Ben Mürteciyim Ha?

TAHSİN ÜNAL, İfadelerin Saltanatı

OSMAN ZEKİ, Ramazan Hatıraları

MÜNEKKİT, İslam'a Suikast 2

ÂŞIK FEDAİ, Lanet (Şiir)

HÜSEYİN ÜZMEZ, Hapishane Hatıralarım

MEHMET ŞEVKET EYGİ, Fındıklı Hadisesi

TARIK ÖZHAN, Türkistan Kurtulacaktır

Sayı: 33, Şubat 1962

SERDENGEÇTİ, Tekrar Çıkıyoruz

----------, Tarafsız İdare Öyle mi?

----------, Rusya'da Dini Hareketler

----------, Bir Tabii Senatörün Tabii Olmayan Hareketleri

----------, Kelimelerin Cazibesi

----------, Malatya Hadisesi ve Bir Hatıra

----------, Gülünç Hakikatler

----------, Dikkat Dikkat! Önümüzdeki Sayımızda

----------, Bayilerimize

----------, Yön

YAVUZ BÜLENT BAKİLER, Cebeci Camisi (Şiir)

GÖKHAN EVLİYAOĞLU, Serden Geçiş (Şiir)

MEHMET UYTUN, Tanıyorum (Şiir)

ENVER TUNCALP, İnönü ve Laiklik

MEHMET COŞAR, İdeal İnsan

OSMAN YÜKSEL, Komünizme Karşı Mücadele

----------, Kelimelerin Cazibesi

KEMAL FEDAİ COŞKUNER, Köy Enstitüleri Faciası

----------, Enstitü Mezunu Bir Öğretmenin İfşaatı

HÜSEYİN ÜZMEZ, Hüseyin Üzmez'in İstidası

YASİN HATİPOĞLU, Prof. Akçay'a Cevap

VECDİ YARMAN, Anket (Şiir)

SCHOPENHAUER (Çev. M. G), Dünya Izdırapları

4. SERDENGEÇTİ'NİN TEK PARTİ DÖNEMİNE BAKIŞI

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan 1946 yılı başına kadar geçen süreç kısa süreli Terakkiperver Cumhuriyet Fırka (TPCF) ve Serbest Cumhuriyet Fırka (SCF) tecrübeleri hariç tutulursa tek partili bir düzen özelliği taşır. Bu dönemin en temel özelliği Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)'nin çağdaşlaşma yolunda devleti kurma ve dönüştürme misyonuna sahip olmasıdır. CHP'nin bu misyon doğrultusunda gerçekleştirdiği her iş ve işlem çok partili hayata geçişle birlikte tek parti döneminde baskılanan Türkçüler, İslamcılar ve Sosyalistler tarafından ciddi eleştirilere maruz kalmıştır. İşte bu döneme dönük ciddi eleştiriler getirenlerden biride fikirlerinde Türkçü ve İslamcı damar bulunan Osman Yüksel Serdengeçti olmuştu.

Türkiye'de çok partili hayata geçişle birlikte halkın dikkate alınması gerçeği CHP yönetimini partinin temel politikalarını gözden geçirmeye zorlamıştı. Bu noktada örneğin CHP'nin 1947 yılındaki Kurultayında Hamdullah Suphi Tanrıöver gibi kişiler laiklik ilkesinin esnetilmesini savunan görüşler ortaya koymuştu. Bu görüşe göre, Tek Parti döneminde laiklik yanlış yorumlanmıştı. Din, toplumsal hayatın bir gerçeği olup dine önem verilmeliydi. Laikliğin dinsizlik olmadığını savunan görüş sahiplerine göre, laiklik ilkesi doğrultusunda yanlış uygulamalar yapılmış ve maneviyatsız bir nesil yetişmişti[28]. Hamdullah Suphi gibi kişilerin de bir zamanlar hata içinde olduğunu, ancak bugün hatalarını anladıklarını düşünen Serdengeçti, CHP'nin yeni dönem milletvekillerine şöyle seslenir: "*Henüz sizler gençsiniz ateşlisiniz! Bu millet sizlerden çok şey bekliyor. Hakikati parlak nutuklara, alkışlara tercih ediniz. Milli vicdanın sesini dinleyiniz! Perişan halk yığınlarının ıstırabını duyunuz! Ataizmi, atavizmi bırakınız! Ebedi ve ezeli kıymetlerden uzaklaştırılan, mukaddesatı ayaklar altında çiğnenen bu millet kaybettiği büyük imanı arıyor. Beyhude yere onu isimlere ve*

[28]Tarık Zafer Tunaya, İslamcılık Akımı, Simavi Yay., İstanbul, 1991, s. 181-183.

resimlere taptırmaya kalkışmayınız! Bu millet ancak Allah'a tapar. Kendilerine hizmet edeni de asla unutmaz, sever sayar. Fakat bu millet putperest değildir efendiler…"[29]

CHP'nin Altı Ok'unun ülkede komünizmin gelişmesine katkı sağladığı ve imanlı gençliğin ruhunu öldürerek tamamen seküler bir gençliğin yetişmesine sebep olduğunu savunan Serdengeçti'ye göre, Cumhuriyet elitleri, tüm çabalarına rağmen kendilerini Türk gençliğine sevdirememişti: "*Her yerde ve her şeyde, gazetelerde; kitaplarda, nutuklarda kendilerini bir ilah gibi takdim etmelerine rağmen, mahallelere, caddelere sokaklara kendi isimlerini vermelerine rağmen milletimizin ve gençliğimizin gönlünde yer alamamışlardır… Onlar halkı ve halk çocuklarını sevmediler. Onlar bir türlü dürüst ve samimi olmadılar. Kendi prensiplerini dahi istismar ettiler. 6 oku 6 direk haline getirdiler. Onunla apartmanlar kurdular. Milleti ve dertlerini unuttular.*"[30]

Serdengeçti için Türk İstiklâl Harbi, bir kıyam ve cihat hareketi idi. Mustafa Kemal'in vatanın işgalden

[29]Serdengeçti, "Nereye Gidiyoruz", Serdengeçti, Y:1, S:4, Mart 1948, s. 5.
[30]Osman Yüksel, "Neler Yapmadılar!...", Serdengeçti, Y:1, S:5, Mayıs 1948, s. 4.

kurtarılmasında gösterdiği liderlik savaş sonrasında da kaderci anlayışı kırma ayrıca hurafeciliği ortadan kaldırma çabası övgüye değerdi. Ancak yapılan tüm bu inkılâp hareketlerinin, yerini seküler bir ruhbanlığa bıraktığını ileri süren Serdengeçti, yapılan inkılâplara rağmen hurafeci zihniyetin değişmediğini dile getirerek şu tespitlerde bulunur: "*İnkılâplar, yıkılışlar, çöküşler, yenileşmeler birbirini takip etti. Yedi evliya kudretinde olan padişah tarihe karıştı. Başka bir şef vardı, Allah gibi konuşuyor, yaratır gibi yapıyordu. Baştan başa her şey değişti. Değişmeyen bir şey kaldı. Zihniyet! Çok geçmeden eski şark tembelliği vurdumduymazlığı tekrar kendisini gösterdi. Tekkelerin yerini kahveler aldı. Hızır Aleyhisselâm yerini piyango gişelerine, at koşularına, poker masalarına bıraktı. Yeşil türbeyi kapattık; Mavi gişeyi açtık. Falcı kadını kaldırdık yerine Müzeyyen ablayı oturttuk, ne yaptık neyi değiştirdik. Sadece kelimeleri Mukadderat alın yazısı kader gibi orta zaman kelimelerin yerini, şans, talih, sürpriz aldılar…*"[31]

Tek Parti döneminin eğitim alanında önemli girişimleri olan Halkevleri ve Köy Enstitüleri de Serdengeçti tarafından

[31]Serdengeçti, "Değişmeyen Zihniyet", Serdengeçti, Y:1, S:1, Nisan 1947, s. 5.

eleştirilen konular olmuştur. Serdengeçtiye göre, Halkevleri çağdaşlık ve ilericilik söylemi altında Türk toplumunu manevi köklerinden koparma işlevi görürken aynı şekilde Köy Enstitülerinde de, yeni bir nesil yetiştirme gayesiyle milletin gelenek ve göreneklerini yıkan, manevi değerlerini çiğneyen bir program uygulanmıştı. Bu durum ona göre, Hasan Ali Yücel ve İsmail Hakkı Tonguç'un hedefiydi ve eğer bu program gerçekleşseydi Türkiye, SSCB'nin bir cumhuriyeti olabilirdi[32].

Tek Parti dönemine dönük en ağır eleştirilerini 14 Mayıs 1950 seçimlerinin doğurduğu olumlu ortamda "YIKILDILAR!" başlıklı yazısıyla yapan Serdengeçti, "*Kendilerini yarı ilâh sanıyorlardı. Yapanlar onlardı; yaratanlar onlardı!.. Milleti onlar kurtarmıştı. Partilerinden bahsederken şerefli partimiz diyorlardı!.. 10 yılda 15 milyon genç yaratmışlardı. O kadar ileri fikirli, o kadar ileri gidiyorlardı ki, 400 yıllık mesafeyi yirmi yılda kat etmişlerdi!.. Her şey onlarla başlıyordu. Şanlar, şereflerle dolu Türk tarihi onlarca devri istibdattı. Kapkara orta çağdı. Tam 30 yıl Tanrılar gibi konuştular; firavunlar gibi saltanat sürdüler.*

[32]Osman Yüksel, "Nereye Gidiyoruz", Serdengeçti, Y:1, S:4, Mart 1948, s. 5.

Yediler, içtiler, kustular. Bol harcırahlar, hususi vagonlar, yatlar, kökünü kazıdıkları sultanların saraylarında şahane hayatlar, zevk, eğlence âlemleri… Vur patlasın çal oynasın! Her gün bayram… Her gün seyran! Altta kalanın canı çıksın. Altta kalan milletti, halktı, köylü idi… Amma nutuklarda, afişlerde "Bu milletin efendisi köylüdür" diye yazılı idi. Halkı ve köylüyü "Efendimiz sensin! Efendi, efendi" diye soydular. Ne usandılar ne utandılar ne doyurdular…"[33]

Özetlemek gerekirse Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu ile birlikte çağdaşlaşma yolunda atılan adımlar (Cumhuriyetin ilanı, Halifeliğin kaldırılması, Şapka İnkılâbı, Tekke ve Türbelerin kapatılması, Harf İnkılâbı vb.) toplumun büyük kesimi tarafından tam anlamıyla benimsenememişti. Tek partili dönemde baskılanan bu gruplar çok partili hayata geçişle birlikte daha görünür hale gelmiştir. Osman Yüksel bu dönemde çıkardığı Serdengeçti dergisi ile Türkçü ve İslamcı grupların sözcüsü haline gelmiştir. Tek Parti dönemi radikal inkılâp uygulamalarını Türk milletinin kadim müesseselerinin yıkılması, mukaddeslerinin ayaklar altına alınması olarak gören Osman Yüksel, İnkılâpları yapanları "*sahte inkılâpçılar*", bu

[33]Serdengeçti, "Yıkıldılar!..", Serdengeçti, Y:4 , S:11 , Eylül 1950, s. 3.

yapılanları ise "*neslimizi mahvedenler*" şeklinde değerlendirmiştir. Serdengeçti'ye göre, tek parti dönemindeki inkılâplar yukarılarda olup bitmiş, halk dikkate alınmamıştı. Yine bu inkılâplar yapılırken ekonomik kalkınma dikkate alınmamış mevcut iktidar Anadolu'ya refah götüremediğinden millete nüfuz edememişti Karnını bile doyuramayan ve inancını özgür olarak yaşayamayan Anadolu halkı, inkılâp hareketlerini ağır baskı aracı olarak görmüştü.

5. SERDENGEÇTİ'NİN DEMOKRAT PARTİ'YE BAKIŞI

Demokrat Parti (DP) 7 Ocak 1946 tarihinde[34] tek parti dönemi CHP'si içerisinden çıkan Celal Bayar, Fuat Köprülü, Refik Koraltan ve Adnan Menderes tarafından kurulmuştur. DP'nin kuruluşu tek parti döneminde öteki durumuna düşürülen Türkçüler, İslamcılar ve Sosyalistler tarafından heyecanla karşılanmıştır. 1946'dan 27 Mayıs 1960'a kadar geçen süreçte DP bu kesimler için bir şemsiye görevi görmüştür. 27 Mayıs'ın ortaya çıkardığı 1961 Anayasası'nın

[34]Mustafa Albayrak, Türk Siyasi Tarihinde Demokrat Parti (1946-1960), Phoenix Yayınevi, Ankara, 2004, s. 59.

sağladığı görece özgürlükçü ortamda bu kesimlerin her biri kendi siyasal partisini kurmuştur.

Osman Yüksel, DP'nin kuruluşunu danışıklı dövüş olarak görmüştür. Ona göre, Celal Bayar'ın laikliğe vurgu yapan açıklamaları ve DP'nin irtica hususunda CHP ile ortak hareket edeceklerini açıklaması, DP ve CHP'nin aynı olduğu anlayışını doğuruyordu[35]. Buna rağmen CHP, 1946'dan 1950'ye kadar geçen süreçte DP'nin yaptığı muhalefet sonucunda tek parti dönemine ait birçok antidemokratik uygulamayı değiştirmek zorunda kalmıştır.

CHP'nin 21 Temmuz 1946 seçimlerinde yaptıklarından hareketle Serdengeçti, 14 Mayıs 1950 seçimleri öncesi DP'ye pek şans tanımamıştır. Ona göre CHP, idareyi ve emniyet güçlerini elinde bulundurduğundan demokratik bir seçim olmayacak ve CHP tekrar iktidar olacaktır[36]. Ancak Serdengeçti'nin öngörüsü seçimin sonucuna dönük tutmamıştı. DP çoğunluk sistemine dayalı seçimlerde yılların CHP'sini hezimete uğratmış ve iktidardan etmişti. Artık ülkede meşru bir

[35]Serdengeçti, "Mareşal'in Ölümü ve Gençlik", Serdengeçti, Y:4, S:10, Mayıs 1950, s. 15.
[36]Serdengeçti, "Seçimi Kim Kazanacak!..", Serdengeçti, Y:4, S:10, Mayıs 1950, s. 15.

iktidar vardı. Zira seçim gerçek anlamda halkın iradesine göre sonuçlanmıştı. Bu süreçte meşru iktidar söylemini geliştiren Serdengeçti, tek parti döneminde gerçekleşen seçimlerin halkın iradesini yansıtmadığı için seçimler sonucunda oluşan iktidarları da meşru görmemiştir.

DP dönemimin ilk uygulaması ezanın Arapça aslına uygun okunması olmuştur. Bu uygulama sonrası kendisini "*İnkılâp Düşmanı*" diye nitelendirenlere karşı Başbakan Adnan Menderes "… *Hakiki inkılâp Türkiye'de şimdi oluyor. Bir milletin rüştünü ispat etmek için yaptığı hareket hakiki inkılâptır. İnsanları sürü olmaktan kurtaran idareyi kurmaktayız. Demokrasiyi, halk hâkimiyetini, hakiki inkılâbı şimdi yapmaktayız.*" şeklinde konuşması Serdengeçti'yi heyecanlandırmıştır. "*Yaşa Be Menderes*" başlıklı yazısında "*Bu sözleri söylediğin için yaşa. Elin, dilin, ayağın dert görmesin. Yaşa bizden oldukça. Sağ oldukça yaşa. (...) Bu millet aksi ve kötüye 'solak' demiştir. İslam dini hayra sağ, şerre sol demiştir. Sen bu sözlerinle bu milletin yıllarca beklediği, rüyasında bile görse inanası gelmeyeceği ilk ve tek başbakansın! Varsın Cahit Yalçın Ulus'ta 'Türkiye'nin Müslüman Başvekili' diye senin bu vasfınla alay ededursun.*

Varsın Babıâli'nin kiralık ağızları, nikâhsız kalemleri, senin her birisi şaheser olan nutuklarına 'Menderes yine atıp tuttu' desinler. Evet sen onları atıyorsun; bizi tutuyorsun."[37] şeklinde Başbakan Menderes'i överken ona dayanacağı kitleyi işaret etmişti. Buna göre Menderes'in dayanacağı kitle Allah-Vatan-Millet diyen toplumun büyük çoğunluğu idi.

Menderes iktidarının ilk yıllarında Ticani Tarikatı üyelerince Atatürk'ün heykellerine, büst ve fotoğraflarına dönük girişilen eylemler Serdengeçti tarafından provokatör teşebbüsler olarak görülmüştür. Bu süreçte basında Falih Rıfkı Atay, Mehmet Emin Yalman gibi isimleri yaşananları bahane ederek halkın mukaddesatına saldırma Atatürkçülük ve İnkılâpçılık maskesi altında Yahudiliğe hizmet etmekle itham etmiştir. Ayrıca irtica suçlamasıyla bu kimselerin inkılâpların elden gittiği propagandası yaparak mevcut iktidarı devirme peşinde olduğunu ileri süren Serdengeçti, CHP artıkları olarak nitelediği bu kimselerin tek parti özlemi taşıdıklarını söyler: "*Bu şom ağızlılar, bu nikahsız kalemler, bu putperestler, bu teresler, bu Allah, millet, vatan düşmanları, Selanik dönmeleri, şunu bilsinler ki: Bu vatanı, bu milleti suyun öte tarafından*

[37]Serdengeçti, "Yaşa Be Menderes!..", Serdengeçti, Y:6, S:15-16, Mayıs 1952, s. 25.

gelen gayri Türkler kurtarmadı!.. Bu vatanı; bu milleti biz kurtardık, biz… Müslüman Türk milleti."[38]

Tek Parti döneminde dergisi toplatılan, hakkında davalar açılan, hapis kararları çıkartılan Osman Yüksel, kuruluşunda CHP'nin ruh ikizi olarak gördüğü ancak 14 Mayıs 1950 seçimleri sonrası iktidarı CHP'nin elinden aldığı, ezanı Arapça aslında okuttuğu, Halkevlerini ve Köy Enstitülerini kapattığı için sahiplendiği DP döneminde de aynı gelişmelerle yüz yüze gelmiştir. Bu yüz yüze gelişin zirvesi "*Malatya Hadisesi*" ile olmuştur. 22 Kasım 1952 tarihinde Malatya'da Hüseyin Üzmez'in Gazeteci Ahmet Emin Yalman'a dönük silahlı saldırısı yaşanmıştır. Olay sonrası paniğe kapılan Menderes iktidarı Büyük Doğu dergisinin sahibi Necip Fazıl Kısakürek ve Serdengeçti dergisinin sahibi Osman Yüksel Serdengeçti'yi suikast ile ilişkili oldukları iddiasıyla tutuklatmıştı. "*3 Mayıs 1944 Türkçülük Olayları*" sonrasında yaşananlar nasıl İnönü ile Türkçüler arasında kapanmayacak uçurumlar doğurduysa "*Malatya Hadisesi"* sonrasında yaşananlar Osman Yüksel'i Menderes'e karşı farklı dil kullanmaya yöneltmiştir. Bu süreçte DP'nin, tek parti

[38]Serdengeçti, "Son Hâdiselerin İçyüzü", Serdengeçti, Y:5, S:13, Haziran 1951, s. 3.

döneminde CHP'nin yaptığı hataları tekrar etmemesi gerektiğini söyleyen Serdengeçti, demokrasinin geliştirilmesini, muhalefete karşı daha hoşgörülü olunmasını, gazete ve dergilerin kapatılmamasını tavsiye etmiştir[39]. Ancak 1957 seçimleri sonrasında Başbakan Menderes bu tavsiyeleri dikkate almadığı gibi daha antidemokratik uygulamalara yönelmişti. Bunun üzerine Osman Yüksel "*Bu Kervan Böyle Gitmez*"[40] başlıklı şiirle gelişmelerden duyduğu rahatsızlığı dile getirmişti.

"… Her yerden yükselirken avaze-i sefalet
Yurdu cennet gösterir, radyo denen piç alet
Milleti helak eder, vallahi bu delalet!
Zorbalık, namussuzluk kimseye gık dedirtmez
Behey Adnan Menderes, bu kervan böyle gitmez
Ben hep hakkı haykırdım, sözlerim ağır oldu
Yazdığım her makale İsmet'e kahır oldu.
Şimdi Adnan Menderes ondan da sağır oldu.
Bu derde çare lazım, nutuklarla iş bitmez
Behey Adnan Menderes bu kervan böyle gitmez."

[39]Serdengeçti, "Çamur Atma Merasimi", Serdengeçti, Y:10, S:22, Mayıs 1956
[40]Rasih Yımaz, a.g.e, s. 114.

1957 seçimleri sonrası DP-CHP arasındaki çekişme hızla tırmanırken dinin siyasete alet edilmesi ve Said Nursi'nin DP lehine propaganda yaptığı CHP tarafından dile getirilen temel konulardı. Osman Yüksel her ne kadar "*Malatya Hadisesi*" sonrası DP ile arasına mesafe koysa da bu tartışmaya din ve vicdan hürriyeti açısından yaklaşmıştır. Yüksel'e göre İnönü'de çok partili hayata geçişle birlikte dini istismar etmiş ve dindar görünmeye çalışmıştı[41]. Bu dönemde Osman Yüksel, DP'yi Müslüman Türk milletinin değerlerine sahip çıktığı için savunmuştur.

Özetlemek gerekirse Osman Yüksel, DP'nin kuruluşunu danışıklı dövüş olarak görmüştür. Ona göre, Celal Bayar'ın laikliğe vurgu yapan açıklamaları ve DP'nin irtica hususunda CHP ile ortak hareket edeceklerini açıklaması, DP ve CHP'nin aynı olduğu anlayışını doğuruyordu. Buna rağmen 14 Mayıs 1950 seçimleri ile CHP'yi iktidardan uzaklaştırması DP'ye bakışını değiştirmişti. Bu dönemde Osman Yüksel, DP'yi Müslüman Türk milletinin değerlerine sahip çıktığı için savunmuştur. Menderes'in ezanı Arapça aslına uygun okutması özellikle Halkevleri ve Köy Enstitülerini kapatmasını

[41]Serdengeçti, "İsmet Paşa da Dini ve Din Adamlarını İstismar Etmiştir", Serdengeçti, Y:12, S:32, Mart 1960, s. 12.

onaylayan Yüksel "*Malatya Hadisesi*" sonrası Menderes iktidarına demokrasinin geliştirilmesini, muhalefete karşı daha hoşgörülü olunmasını, gazete ve dergilerin kapatılmamasını tavsiye etmiştir.

6. SERDENGEÇTİ'NİN MİLLİYETÇİLİĞE BAKIŞI

Serdengeçti dergisinin temel özelliği milliyetçiliği bu anlamda antikomünist olmasıdır. Derginin ilk sayısında "*Bizim Milliyetçiliğimiz*"[42] başlıklı yazısında Osman Yüksel, kendisinin dolayısıyla derginin milliyetçilik anlayışını "*Milliyetçilik bizim için bir vasıta değil, bizatihi bir gayedir.*" şeklinde ifade etmiştir. Tek Parti dönemi CHP'si tarafından milliyetçiliğin, yüksek makam, görünüş, gösteriş, merasim milliyetçiliği şeklinde anlaşılması ve kullanılmasına karşı çıkan Yüksel, muhalefetlerinin temel amacını " *Bu topraklar için toprağa düşenlerin çocuklarını bu topraklar üzerinde mesut ve bahtiyar görmek*" olarak açıklamıştır. Ayrıca yazısının devamında bu dönemde kendi isteklerini milli istekler gibi gösterenlerin milletle aralarındaki uçurumu kapatmak için köylü diliyle konuşarak Türkçecilik yaptığı hâlde ne milletin

[42]Serdengeçti, "Bizim Milliyetçiliğimiz", Serdengeçti, Y:1, S:1, Nisan 1947, s. 3-4.

onları anladığını ne de onların milleti anladığını dile getirmiştir.

Diğer taraftan "*Kanlı Balkanlar*"[43] başlığını taşıyan yazısında Osman Yüksel, I. Dünya Savaşı sonrasında Osmanlı Devleti'nin tasfiyesi ile ortaya çıkan Türk Devleti'nin kendisini 19 Mayıs 1919 ile başlatması ve vatanın sınırlarını da doğuda Kars, batı da ise Edirne ile sınırlandırarak dış dünya da olup biten ile ilgilenmeme siyasetine karşı çıkmıştır. Milli sınırlar dışında kalan Müslüman Türk ahalinin karşı karşıya kaldığı sorunlarla devlet ve toplum olarak ilgilenilmesini "*insani, milli, dini bir vazife*" olarak görmüştür.

Derginin dokuzuncu sayısında Serdengeçti imzasıyla "*Kültür Emperyalizmi!*"[44] başlıklı bir yazı kaleme alan Osman Yüksel, II. Dünya Savaşı sonrası dönemde Rusya tehlikesine karşı gelişen Türk-Amerikan siyasi dostluğunun aleyhinde olmadığını belirterek, "*Türk-Amerikan dostluğu/askeri işbirliği, bugünün şartları içinde, varlığımız, istiklalimiz için zaruridir. Ama bu dostluk yalnız siyasi, askeri nihayet iktisadi*

[43]Osman Yüksel, "Kanlı Balkanlar", Serdengeçti, Y:1, S:1, Nisan 1947, s. 8-9.
[44]Serdengeçti, "Kültür Emperyalizmi", Serdengeçti, Y:4, S:9, Şubat 1950, s. 3.

sahada kalmamalıdır." dedikten sonra Marshall yardımı ve Truman doktrini sonrası ülkede Amerikan kültür emperyalizminden duyduğu rahatsızlığı, "*Bizim itirazımız silaha değil, külahadır. Dolara değil, yularadır.*" şeklinde ifade etmiş ve yazının sonunda da Türk-Amerikan ilişkilerinin karşılıklı eşitlik içerisinde olması noktasında CHP yönetimini uyarmıştır. Bu noktada Yüksel'in komünizme karşı ABD'yi bir ittifak unsuru olarak görmesinde Rusya'ya karşı beslenen tarihsel düşmanlığın etkili olduğunu söylemek mümkündür.

Buna ek olarak "*Manevi Emperyalizm*"[45] başlığını taşıyan yazısında, "*Kaleler dıştan değil, ekseriya içten yıkılır*" sözüne yer veren Osman Yüksel, Cumhuriyetin başkenti Ankara'da "*Kitabı mukaddes şirketinin*" bedava kitaplar, broşürler dağıtması, kitapçılarda Türkçe kitaplardan çok yabancı kitapların yer alması, Ankara Radyosunda Batı musikisinin Türk musikisinden daha fazla yer bulması örneklerinden hareketle mevcut CHP iktidarını, "*Demokrasinin ve halkçılığın hâkim olduğu bu memlekette, halkın isteklerine, halkın duygularına, halkın zevklerine karşı kayıtsız kalmakla*" suçlamış ve yazının devamında, "*Bu topraklar üzerinde ve bu*

[45]Osman Yüksel, "Mânevi Emperyalizm", Serdengeçti, Y:1, S:2, Mayıs 1947, s. 3.

millet içinde hakkın ve halkın sesini hâkim kılmak" için kendilerinin milli kültür sınırlarına bir Mehmetçik heyecanı ve inadıyla dikileceklerini ifade etmiştir.

Diğer taraftan bu dönmede Osman Yüksel, Konya Cezaevindeki mahkûmiyeti sırasında karşılaştığı Kürt gençler üzerinden ülkedeki Kürtçülük hareketinin vardığı noktayı fark etmiştir. Burada Kürt gençlere Türklerin ve Kürtlerin aynı milletin iki kolu olduğunu, diller arasındaki farklılığında Arapça ile Farsça dillerinin etkisiyle oluştuğunu söyleyen Yüksel; Suriye, İran, Irak ve Türkiye'deki kuvvetli Kürtçülük hareketinin arakasında SSCB'nin olduğunu ifade etmiştir. Ülkedeki Kürtçülük hareketinin ilerleyen süreçte tehlikeli bir boyut kazanmaması için Yüksel, devletin Kürtleri cehaletten kurtarması için eğitime önem vermesini, Türk ve Kürt nüfusu arasında tarih, coğrafya, din ve kültür birliği inancının yaygınlaştırılmasını, kanunların vatandaşlar arasında eşit ve adil bir şekilde uygulanmasının sağlanmasını istemiş ayrıca, "*Şark yok! Garp yok! Sadece bir vatan var; Türk yok! Kürt yok! Sadece bir millet var!..*"[46] şeklinde Kürtçülük hareketine karşı çıkmıştır.

[46]Serdengeçti, "Kürtçülük", Serdengeçti, Y:3, S:8, Ekim 1949, s. 13.

Bu dönemde Osman Yüksel, Demokrat Parti lideri Celal Bayar'ın, "*Komünizm Türkiye'de yerleşemez çünkü milletin geleneklerine, âdetlerine mugayirdir.*" şeklinde basına verdiği demecine karşılık olarak tek parti döneminde yapılan radikal inkılâpların milletin geleneklerine uygun hareketler olmadığını söyleyerek, "*İyi güzel amma şimdiye kadar yapılan inkılâplar milletin ananesine uygun hareketler mi idi. Gafil bulunmayalım.*"[47] şeklinde itiraz etmiştir. Bu doğrultuda "*Neler, Neler Yapmadılar!..*"[48] başlığını taşıyan yazısında Yüksel, Osmanlı Devleti'nden Türkiye Cumhuriyeti'ne geçilirken milliyetçilik prensibinin tarihi bir zorunluluk olarak kendini gösterdiğini söylemiş 1920'den itibaren, yapılan her önemli girişimin önünde mutlaka "*milli*" kelimesinin kullanıldığını örneğin; "*milli mücadele*", "*milli misak*", "*millet meclisi*", "*milli dil*", "*milli edebiyat*" vb. kullanıldığını ancak bir süre sonra uygulanan radikal inkılâplarla millet denilen varlığın dayandığı ırk, din, tarih vb. öğelerin inkar edilmek suretiyle komünizmin gelişeceği zeminin hazırlandığı eleştirisinde bulunmuştur.

[47]Serdengeçti, "Gülünç Hakikatler", Serdengeçti, Y:1, S:1, Nisan 1947, s. 18.
[48]Osman Yüksel, "Neler, Neler Yapmadılar!..", Serdengeçti, Y:2, S:5, Nisan 1948, s. 3-4.

14 Mayıs 1950 seçimleri sonrası Serdengeçti dergisinin çıkan ilk sayısında "*Hadiselerin Muhasebesi*"[49] sayfasında okuyuculardan gelen mektupları cevaplayan Osman Yüksel, bir okuyucunun "*Kore Harbi ve hükümetimizin Kore'ye asker göndermesini nasıl buluyorsunuz?*" şeklindeki mektubuna verdiği cevapta iktidarda bulunan Menderes hükümetinin kendisinden önceki İnönü siyaseti doğrultusunda hareket ederek Kore'ye 4500 kişilik bir Türk askeri varlığını gönderdiğini ancak bu kararı alırken usûl hatası yaparak konuyu mecliste kaçırdığını belirtmiştir. Buna ek olarak Kore'ye asker gönderme konusunun hissi ve akli olarak iki yönü olduğunu belirten Yüksel, Rusya'nın en eski, en zorlu düşmanı olarak Türkiye'nin "*Kore nere, Türkiye nere?*" deme lüksünün olmadığını yarın Türkiye'nin Rusya'ya karşı sıkıntıya düşmesi hâlinde Amerikalıların "*Türkiye nere, Amerika nere?*" dememesi için "*Komünizmi temsil eden Rusya'ya karşı, demokrat cepheyi temsil ve takviye eden Amerika'nın yanında yer almak kadar tabii ve zaruri bir hareket düşünülemez*" düşüncesini dile getirmiştir.

[49]Osman Yüksel, "Hadiselerin Muhasebesi", Serdengeçti, Y:4, S:11, Eylül 1950, s. 7-8.

Serdengeçti dergisinin 8. Sayısında "*Komünizme Niçin Düşmanız*"[50] başlığını taşıyan yazısında Bekir Berk, sınıf diktatörlüğüne taraftar olduğu, ferdi mülkiyeti ve aileyi reddettiği; devleti zulüm ilahı hâline getirdiği, insanı hayvanlaştırmaktan başka bir işe yaramadığı ayrıca emperyalist siyaset izleyen Rusya'nın, Boğazlar, Kars ve Ardahan'a göz diktiği; milyonlarca insanı olduğu gibi "*Ben de Türküm*" diye haykıran kırk milyon Türk'ü de ezdiği için komünizme düşman olduklarını ifade etmiştir. Ayrıca yazının devamında tek parti dönemi CHP'sini ülkede demokrasi hareketini geliştirmeyerek hürriyet ve sosyal adalet aşkını milletin bütün fertlerinin gönüllerine yerleştirmemekle bunlara ek olarak köylüye lafta efendi, işte uşak muamelesi yapmakla bu doğrultuda komünizme hizmet etmekle suçlamıştır. Berk'in yazısında görülebileceği gibi Komünizm, hem mülkiyeti tanımayan, dini inkar eden, insanları köleleştiren, zalim bir rejimi hem de 1877-1878 Osmanlı-Rus harbinden beri Osmanlı Devleti'nin yıkılma ve yok olma yönündeki kaygısının müsebbibi sayılan ezeli düşman Moskof'u temsil ediyordu.

[50]Bekir Berk, "Komünizme Niçin Düşmanız?", Serdengeçti, Y:3, S:8, Ekim 1949, s.12.

Bu noktada "*Komünizmle Mücadele Etmenin En İyi Şekli Nedir?*"[51] başlığını taşıyan yazısında Zeki Sofuoğlu, dünyanın neresinde olursa olsun komünizm ideolojisinin ve bu düşünceye sahip bir komünistin en önemli özelliğinin bir toplumu ayakta tutan sosyal müesseseleri gereksiz ve anlamsız gösterme çabası olduğunu ifade ettikten sonra yazısının devamında ülkede komünizm ideolojisinin ve komünist faaliyetlerin yok edilmesi ya da etkisinin en aza indirilmesi için "*milliyet, hürriyet, hukuki ve içtimai adalet, mülkiyeti aile, din*" kurumlarının güçlendirilmesini öneriyor, bunun yapılması hâlinde Müslüman Türk toplum hayatının zaafa uğramadan sonsuza dek yaşayacağını belirtiyordu.

Derginin 27 Mayıs 1960 askeri müdahalesi öncesinde çıkan sayısından yaklaşık iki yıl sonra, otuz üçüncü sayısı olarak çıkan son sayısıyla on beş yıllık yayın hayatı sona eriyordu. Bu sayıda "*Komünizme Karşı Mücadele*"[52] başlığını taşıyan yazısında Osman Yüksel, "*Komünizmle böyle mücadele edilmez! 'Kahrolsun demekle!' demekle komünizm*

[51]Zeki Sofuoğlu, "Komünizmle Mücadele Etmenin En İyi Şekli Nedir?", Serdengeçti, Y: 4, S: 10, Mayıs 1950, s. 4.
[52]Osman Yüksel, "Komünizme Karşı Mücadele", Serdengeçti, Y:15, S:33, Şubat 1962, s. 6.

kahrolmaz… Seviyeli bir mücadele lazım" şeklinde gerek CHP-AP hükümetini gerekse kamuoyunu uyarıyor bu doğrultuda komünizmle mücadele ederken öncelikle, onların istismar ettiği alanların tespit edilmesi, sonrasında da esaslı, köklü, ağırbaşlı bir mücadeleye girilmesini önermekteydi.

Buraya kadar ortaya konulan örneklerden hareketle Türkiye'de çok partili hayata geçişle birlikte milliyetçi ve antikomünist söylemin ilk örneklerinden olan Serdengeçti dergisi'nin derinlikli bir entelektüel birikime sahip olmadığı, Sovyetler ve Komünizm hakkında yüzeysel bir okumaya yaslandığı ve oldukça vasat bir hamaset edebiyatı yaptığını söylemek mümkündür. Buna rağmen Serdengeçti 1940'lardan 1980'lere kadar geçen süreçte ülkede antikomünist kuşaklarında yetişmesinde önemli bir görev görmüştür.

SONUÇ

II. Dünya Savaşı sonrası dünyanın ABD ve Sovyetler ekseninde iki kutuplu hâl alması dünya siyasetini etkilediği gibi Türk siyasetini de etkilemiştir. Nitekim bu süreçte Türk siyasal elitleri Sovyet yayılmacılığı tehlikesine karşı ABD ile yakınlaşmaya girişmiştir. Söz konusu yakınlaşmanın doğuracağı siyasi, sosyal, ekonomik ve askeri sonuçlar dönemin basınında geniş yer bulmuştur. Bu dönemde "*Bizim muhalefetimiz parti muhalefeti değil, millet muhalefetidir*" söylemiyle Osman Yüksel tarafından çıkartılan Serdengeçti dergisi siyasal merkeze karşı Anadolu insanının sözcülüğünü yapmıştır. Gerek derginin sahibi durumundaki Yüksel gerekse diğer yazarlar Sovyet tehlikesinin oluşturduğu Türk-ABD yakınlaşmasının siyasi, askeri ve ekonomik alanlarda ülkenin bağımsızlık ve egemenliğine halel getirilmeden eşitlik ilkesi içerisinde yürütülmesini istemişler ayrıca Türkiye'nin Kore'ye asker göndermesini bu ilişkinin bir gereği olarak görmüşlerdir. Dergi tek parti döneminde yapılan radikal inkılâpları Türk milletinin kadim müesseselerinin yıkılması, mukaddeslerinin ayaklar altına alınması olarak değerlendirmiştir. Tek parti CHP'sinin dinden bağını koparan ve kendisini Misâk-ı Milli ile

sınırlayan milliyetçilik anlayışının komünizmle mücadele edemeyeceğini söyleyen dergi bu doğrultuda milliyet, hürriyet, hukuki ve içtimai adalet, mülkiyet, aile, din vb. kurumların güçlendirilmesi teklifinde bulunmuştur. 1947-1962 yılları arasındaki 15 yıllık yayın hayatı boyunca sınıf diktatörlüğüne taraf olduğu, aileyi reddettiği ve Türkiye'ye dönük emperyalist siyaset izlediği için komünizme düşman olan dergi, milliyetçiliği vasıta değil gaye olarak görmüş ve bu gayesini de Anadolu insanını bu topraklar üzerinde mesut ve bahtiyar görmek şeklinde açıklamıştır. Ayrıca bu dönemde Osman Yüksel ülkede yeni yeni başlayan siyasi Kürtçülük hareketinin ilerleyen süreçte devlet ve toplum hayatı için tehlikeli bir boyut kazanmaması için eğitime önem verilmesi; Türk-Kürt nüfus arasında dil, din, tarih, coğrafya ve kültür birliği inancının yaygınlaştırılmasını, kanunların vatandaşlar arasında eşit ve adil bir şekilde uygulanmasını dönemin siyasi iktidarlarından istemiştir.

KAYNAKÇA

ALBAYRAK, M. (2004). Türk Siyasi Tarihinde Demokrat Parti (1946-1960), Phoenix Yayınevi, Ankara.

AKANDERE, O. (1998). Milli Şef Dönemi, İz Yayınları, İstanbul.

AKSAL, H. (2017). Türk Muhafazakarlığı, Alfa Yayınları, İstanbul.

AVŞAR, B. Z. (2014). Dava Dergiciliğinde Bir Örnek: Sedengeçti Dergisi, Kurgan Edebiyat Yayınları, Ankara.

BALCIOĞLU, Abdurrahim (1992). Osman Yüksel Serdengeçti, Timaş Yayınları, İstanbul.

BEKTAŞ, A. (1993). Demokratikleşme Sürecinde Liderler Oligarşisi, CHP ve AP (1961-1980), Bağlam Yayınları, İstanbul.

BERK, B. "Komünizme Niçin Düşmanız", Serdengeçti, Y: 3, S: 8, Ekim 1949, s. 12.

ÇALIK, M. (1995). MHP Hareketi (1965-1980), Cedit Neşriyat, Ankara.

DARENDELİOĞLU, İ. (1997). Türkiye'de Milliyetçilik Hareketleri, Toker Yayınları, İstanbul.

EKİNCİ, N. (1997). Türkiye'de Çok Partili Düzene Geçişte Dış Etkenler, Toplumsal Dönüşüm Yayınları, İstanbul.

KARAÇAM, F. (2009). "Serdengeçti Osman Yüksel", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, Cilt: 36, s. 555-556.

KURNAZ, C. (2012). Deli Rüzğar Osman Yüksel Serdengeçti, Kurgan Edebiyat Yayınları, Ankara.

ÖRNEK, C. (2015). Türkiye'nin Soğuk Savaş Düşünce Hayatı, Can Yayınları, İstanbul.

ÖZCAN, A. "Serdengeçti Dergisi ve Siyasal İktidarla İlişkisi", Gümüşhane Üniversitesi, İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi, C. 2, S. 3, Mayıs 2014, s. 300-316.

ÖZNUR, H. (2002). Osman Yüksel Serdengeçti, Alternatif Yay., Ankara.

SANLI, F. S. (2019). Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi'nden Milliyetçi Hareket Partisi'ne (1960-1969), Ötüken Yayınevi, İstanbul.

SERDENGEÇTİ, “Nereye Gidiyoruz?”, Serdengeçti, Y: 1, S: 4, Mart 1948, s. 3-5.

----------, “Bize Soruyorlar: Cevap Veriyoruz”, Serdengeçti, Y: 1, S: 2, Mayıs 1947, s. 2.

----------, “Yolumuz- Bizim Milliyetçiliğimiz”, Sedengeçti, Y: 1, S: 1, Nisan 1947, s.3-4.

----------, “Genç Arkadaşlar”, Serdengeçti, Y: 1, S: 1, Nisan 1947, s. 2.

----------, “Gazetelerimiz”, Serdengeçti, Y: 11, S: 28, Ocak 1959, s. 14.

----------, “Yapmayın Birader!”, Serdengeçti, Y: 1, S: 3, Ekim 1947, s. 16.

----------, “Değişmeyen Zihniyet”, Serdengeçti, Y: 1, S: 1, Nisan 1947, s. 5.

----------, “Yıkıldılar!..”, Serdengeçti, Y: 4, S: 11, Eylül 1950, s. 3-15.

----------, “Mareşal’in Ölümü ve Gençlik”, Serdengeçti, Y: 4, S: 10, Mayıs 1950, s. 15.

----------, “Seçimi Kim Kazanacak!..”, Serdengeçti, Y: 4, S: 10, Mayıs 1950, s. 15.

----------, “Yaşa Be Menderes!..”, Serdengeçti, Y: 6, S: 15-16, Mayıs-Haziran 1952, s. 25.

----------, “Son Hadiselerin İçyüzü”, Serdengeçti, Y: 5, S: 13, Hairan 1951, s. 3.

----------, “Çamur Atma Merasimi”, Serdengeçti, Y: 10, S: 22, Mayıs 1956, s. 14.

----------, “İsmet Paşa da Dini ve Din Adamlarını İstismar Etmiştir”, Serdengeçti, Y: 12, S: 32, Mart 1960, s. 12.

----------, “Kanlı Balkanlar”, Serdengeçti, Y: 1, S: 1, Nisan 1947, s. 8-9.

----------, “Kültür Emperyalizmi”, Serdengeçti, Y: 4, S: 9, Şubat 1950, s. 3.

----------, “Kürtçülük”, Serdengeçti, Y: 3, S: 8, Ekim 1949, s.13.

----------, “Gülünç Hakikatler”, Serdengeçti, Y: 1, S: 1, Nisan 1947, s. 18-19.

SOFUOĞLU, Z. “Komünizmle Mücadele Etmenin En İyi Şekli Nedir?”, Serdengeçti, Y: 4, S: 10, Mayıs 1950, s. 4.

TUNAYA, T. Z. (1991). İslamcılık Akımı, Simavi Yayınları, İstanbul.

YALÇIN, A. K. (2019). Fikriyat ve Eylemlilik Arasında Yeniden Milli Mücadele Hareketi ve Türk Siyasal Hayatına Etkileri, Berikan Yayınevi, Ankara.

YILMAZ, R. (1998). Toros Yüzlü Adam Osman Yüksel Serdengeçti, Timaş Yayınları, İstanbul.

YÜKSEL, O. “Komünizme Karşı Mücadele”, Serdengeçti, Y: 15, S: 33, Şubat 1962, s. 5.

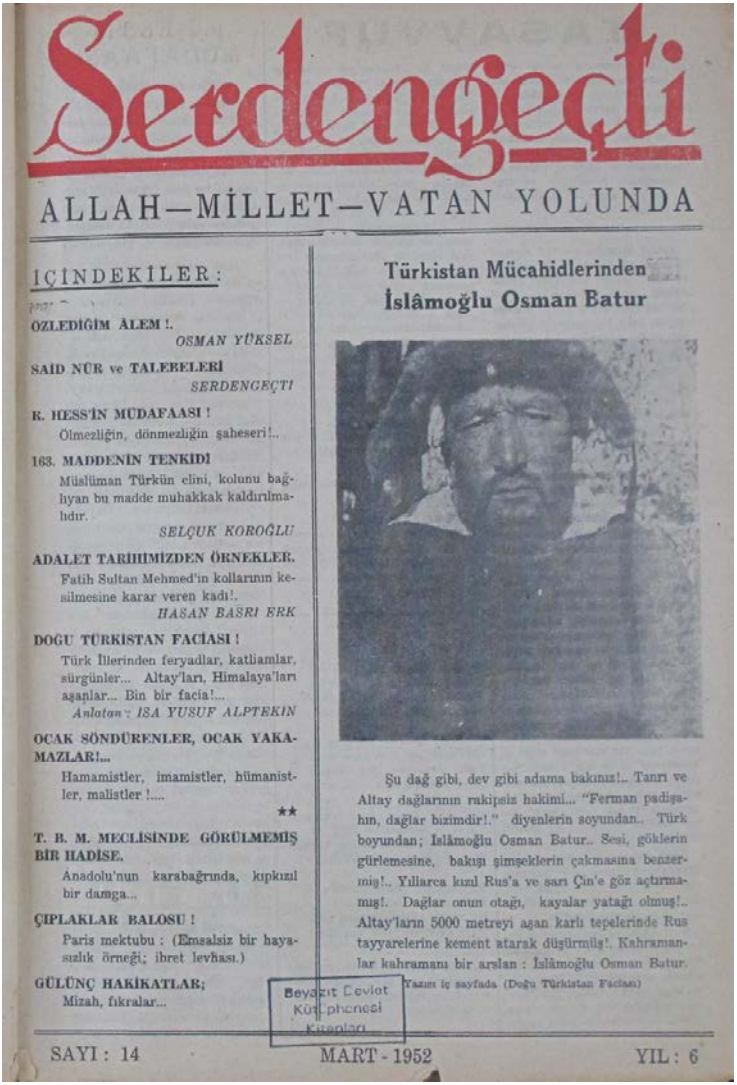
----------, “Nereye Gidiyoruz”, Serdengeçti, Y: 1, S: 4, Mart 1948, s. 3-5.

----------, “Neler, Neler Yapmadılar!..”, Serdengeçti, Y: 1, S: 5, Nisan 1948, s. 3-4.

----------, “Mânevi Emperyalizm”, Serdengeçti, Y: 1, S: 2, Mayıs 1947, s. 3.

----------, “Hadiselerin Muhasebesi”, Serdengeçti, Y: 4, S: 11, Eylül 1950, s. 8-9.

EKLER:

Serdengeçti

ALLAH—MİLLET—VATAN YOLUNDA

İÇİNDEKİLER:

ÖZLEDİĞİM ÂLEM !.
OSMAN YÜKSEL

SAİD NÜR ve TALEBELERİ
SERDENGEÇTİ

R. HESS'İN MÜDAFAASI !
Ölmezliğin, dönmezliğin şaheseri!..

163. MADDENİN TENKİDİ
Müslüman Türkün elini, kolunu bağlıyan bu madde muhakkak kaldırılmalıdır.
SELÇUK KOROĞLU

ADALET TARİHİMİZDEN ÖRNEKLER.
Fatih Sultan Mehmed'in kollarının kesilmesine karar veren kadı!.
HASAN BASRI ERK

DOĞU TÜRKİSTAN FACİASI !
Türk İllerinden feryadlar, katliamlar, sürgünler... Altay'ları, Himalaya'ları aşanlar... Bin bir facia!...
Anlatan : İSA YUSUF ALPTEKİN

OCAK SÖNDÜRENLER, OCAK YAKAMAZLAR!...
Hamamistler, imamistler, hümanistler, malistler !....

**

T. B. M. MECLİSİNDE GÖRÜLMEMİŞ BİR HADİSE.
Anadolu'nun karabağrında, kıpkızıl bir damga...

ÇIPLAKLAR BALOSU !
Paris mektubu : (Emsalsiz bir hayasızlık örneği; ibret levhası.)

GÜLÜNÇ HAKİKATLAR;
Mizah, fıkralar...

Türkistan Mücahidlerinden İslâmoğlu Osman Batur

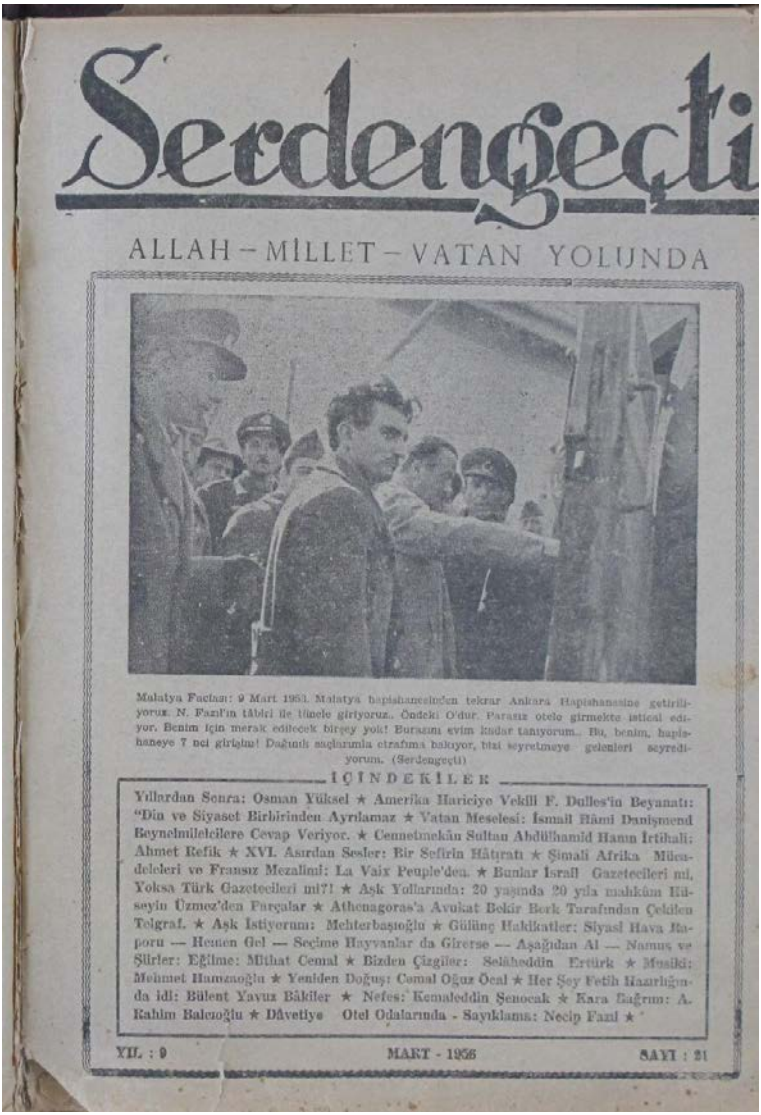
Şu dağ gibi, dev gibi adama bakınız!.. Tanrı ve Altay dağlarının rakipsiz hakimi... "Ferman padişahın, dağlar bizimdir!." diyenlerin soyundan.. Türk boyundan; İslâmoğlu Osman Batur.. Sesi, göklerin gürlemesine, bakışı şimşeklerin çakmasına benzermiş!.. Yıllarca kızıl Rus'a ve sarı Çin'e göz açtırmamış!. Dağlar onun otağı, kayalar yatağı olmuş!.. Altay'ların 5000 metreyi aşan karlı tepelerinde Rus tayyarelerine kement atarak düşürmüş!. Kahramanlar kahramanı bir arslan : İslâmoğlu Osman Batur.

Yazısı iç sayfada. (Doğu Türkistan Faciası)

Beyazıt Devlet Kütüphanesi Kitapları

SAYI : 14 MART - 1952 YIL : 6

Serdengeçti dergisinin 14. Sayı Kapağı

Serdengeçti

ALLAH – MİLLET – VATAN YOLUNDA

Malatya Faciası: 9 Mart 1963. Malatya hapishanesinden tekrar Ankara Hapishanesine getiriliyoruz. N. Fazıl'ın tâbiri ile ölümle girtiyoruz. Öndeki O'dur. Parasız otele girmekte ıstical ediyor. Benim için merak edilecek birşey yok! Burasını evim kadar tanıyorum.. Bu, benim, hapishaneye 7 nci girişim! Dağınık saçlarımla etrafıma bakıyor, bizi seyretmeye gelenleri seyrediyorum. (Serdengeçti)

İÇİNDEKİLER

Yıllardan Sonra: Osman Yüksel ★ Amerika Hariciye Vekili F. Dulles'in Beyanatı: "Din ve Siyaset Birbirinden Ayrılamaz ★ Vatan Meselesi: İsmail Hâmi Danişmend Beynelmilelcilere Cevap Veriyor. ★ Cemaatmeckân Sultan Abdülhamid Hanın İrtihali: Ahmet Refik ★ XVI. Asırdan Sesler: Bir Sefirin Hâtıratı ★ Şimali Afrika Mücadeleleri ve Fransız Mezalimi: La Vaix Peuple'den. ★ Bunlar İsrail Gazetecileri mi, Yoksa Türk Gazetecileri mi?! ★ Aşk Yollarında: 20 yaşında 20 yıla mahkûm Hüseyin Üzmez'den Parçalar ★ Athenagoras'a Avukat Bekir Berk Tarafından Çekilen Telgraf. ★ Aşk İstiyorum: Mehterbaşıoğlu ★ Gülünç Haldkatler: Siyasî Hava Raporu — Hemen Gel — Seçime Hayvanlar da Girerse — Aşağıdan Al — Namuş ve Şiirler: Eğilme: Mithat Cemal ★ Bizden Çizgiler: Selâheddin Ertürk ★ Musiki: Mehmet Hamzaoğlu ★ Yeniden Doğuş: Cemal Oğuz Öcal ★ Her Şey Fetih Hazırlığında idi: Bülent Yavuz Bâkiler ★ Nefes: Kemaleddin Şenocak ★ Kara Bağrım: A. Rahim Balcıoğlu ★ Dâvetiye Otel Odalarında - Sayıklama: Necip Fazıl ★

YIL : 9 MART - 1956 SAYI : 21

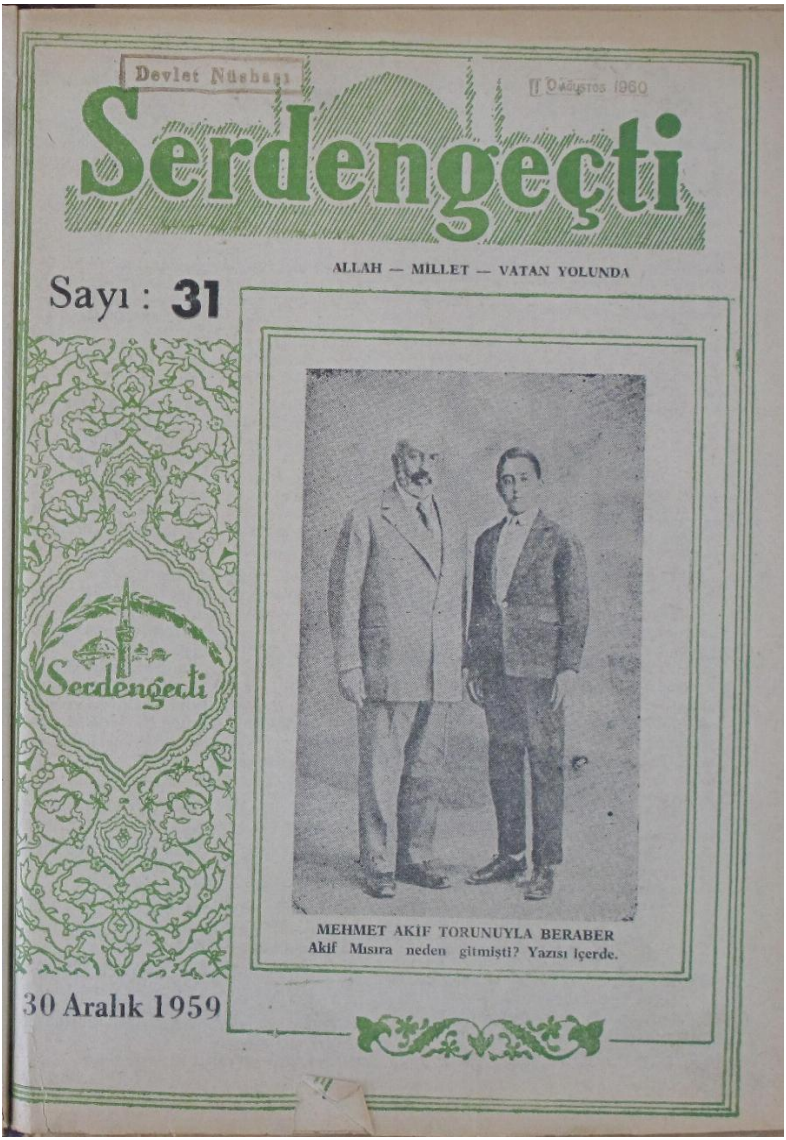
Serdengeçti dergisinin 21. Sayı Kapağı

Serdengeçti dergisinin 27. Sayı Kapağı

Serdengeçti dergisinin 30. Sayı Kapağı

Serdengeçti dergisinin 31. Sayı Kapağı

Halkıyla
Karşısında
Sonsuz
Dilek
Şeyleridir.
Hz. Muhammed

Serdengeçti

Aileksuz,
Ahlâksız,
Vatansız,
Namussuz
ÖLÜM!..
Serdengeçti

HAK'KA TAPAR—HALKI TUTAR

İÇİNDEKİLER

TEKRAR ÇIKIYORUZ!.

İhtilâl sabaha duyduklarını ve gördüklerini; Radyolar, notalar, numayişler, tevkifler, askerler, korkunç haberler...

TARAFSIZ İDARE, ÖYLE Mİ?!.

Halâ vatan sathında Halk Partisi zihniyeti ve tasallutu bütün şiddetiyle devam ediyor. Seçimlerde görülmemiş haksızlıklar. Tevkifler, hapishaneler...

A. PARTİSİ, H. PARTİSİNİN YEDEK PARÇASI HALİNE GETİRİLDİ

Hayır diyen, A. Partisinde artık hayır yok. Gümüşpala! Önümüzdeki seçimde avucunu yala!

ANKET

Ey düşkünler, nâçarlar, bahtsızlar alayı
Doktorsuz ve ilâcsız, yolsuz yolaksız iller
Her yıl bir memleketi silip süpüren seller
Ey kimsesiz, sinekler, yılanlar haşereler
Ey sahipsiz köylerde, pisler, bitler, pireler...

RUSYADA DİNİ HAREKETLER

Din düşmanlığını bir mezhep haline getiren Kızıl Rusya dahi, Allah ve din fikrinin önüne geçememiştir. Son zamanlarda tekrar uyanan din fikri, komünist matbuatı meşgul eden en büyük meselelerden biridir.

İNÖNÜ VE LÂİKLİK

Muhterem İnönü, din konusunda bir yarışma açılırsa, nerede karar kılınır, ne kadar yara alınır belli olmaz diyor. İnönü bu hâliyle bir başbakan gibi değil, C.H.P. Genel Başkanı gibi konuşmuştur.

İDEAL İNSAN

İdealist insan benziyen değil, benzeteni! İdealinin ren gini cemiyete verebilen, cesur, mert, fire vermiyen insandır.

BİR TABİÎ SENATÖRÜN, YABİÎ OLMIYAN HAREKETLERİ

Devlet kasasından ve kesesinden yapılan milyonlarca liralık yardımlar...

KOMÜNİZME KARŞI MÜCADELE

Komünizmle böyle mücadele edilmez! «Kahvehane!» demekle komünizm kahrolmaz... Seviyeli bir mücadele lâzım...

YÖNSÜZLERİN YÖNÜ

Solculuk nh solculuk, Moskovaya yolculuk!.

Hakikatları nasıl tahrif ediyorlar. Meğer N. Kemal, Ziya Gökalpte solcuymuş sosyalistmiş (!)

KÖY ENSTİTÜLERİ FACİASI

Köy Enstitülerinin kuruluşu, gayesi, faaliyeti, içyüzü, enstitü mezunu bir öğretmenin ifşaatı... Bizi neresiye götürmek istiyorlardı?. Çıplak ve acı hakikatler...

MALATYA HÂDİSESİ VE BİR HATIRA

Yazhaneme beş polis gelmişti. Arama yapacaklardı. Her tarafı kalbiç pamuğu gibi attılar!. O sırada Necip Fazıl çıkageldi!. Hayret ve dehşet!. — Bir hafta sonra tevkif. Malatyaya sürgün... Sanıkların verilen iki sene yakın ceza!. Temyiz Mahkemesinde olup bitenler... Reis BAŞOL!..

HÜSEYİN ÜZMEZİN T. B. M. MECLİSİNE VERDİĞİ DİLEKÇE

Başkaları ses duvarlarını aştığı bu zamanda, biz sesimizi sizlere duyuramıyoruz.

KELİMELERİN CÂZİBESİ

Hürriyet, Meşrutiyet, Cumhuriyet, Demokrasi, Sosyalizm, cemiyetimiz, zaman zaman bâzı kelimelerin câzibesine tutuluyor. Bunları bir ithal malı gibi kullanmaya kalkıyor, fakat işler yine bozuk gidiyor. Asıl olan bu câzip kelimeler, doktrinler, rejimler değil insandır...

GÜLÜNÇ HAKİKATLAR

İhtilâl giden adamları kurban derisi, toplar gibi sokaklardan toplayıverdiler. — Tüfek al, tüfek ver, Hürriyet ve tahvili — Dokunulmazlık ve dokunulmaz yerimiz — Kanalize ve kanalizasyon — İleri, Geri — Kuyruk ve Göbede — Nurdâki, Hüvelbâki — Beşer, Şaşar — Beşiktaşlı Müftü — Huzur bünyü — Düzeltmede öyle kalsın — Hüble Kabinesi v.s. v.s....

ÖNÜMÜZDEKİ SAYIDA :

Meb'us olacağım derken, mahpus olan adamın hikâyesi... Denemeler... Deniz seviyesinden daha aşağı olan insanlar... Yuvarlak Masa... Tevkifler, Mahkemeler, hapishaneler... Ve «sen bu işin namussuzluk tarafını bana bırak diyen adamın hikâyesi... — Serdengeçtiliu kalemin-den —

Yıl: 15 Şubat 1962 Sayı: 33

Serdengeçti dergisinin 33. Sayı Kapağı

EK: SERDENGEÇTİ DERİGİSİ 1. YIL 1. SAYI

Serdengeçti

SAHİBİ VE YAZI İŞLERİNİ FİİLEN İDARE EDEN : OSMAN YÜKSEL

● HAKKA TAPAR - HALKI TUTAR ●

İçindekiler

YOLUMUZ - Bizim Milliyetçiliğimiz

— Bizim Milliyetçiliğimiz boi karcırah, hususi vagon, yüksek makam milliyetçiliği değildir. Hakka tapan, Halkı tutan yalnızlık bir milliyetçiliktir.

Bir Nesli Nasıl Mahvettiler ?

— Buhranlar, içinde çırpınan, ayarsız ve kararsız genç neslin facialarla dolu serencamıdır.

Bir Fakültenin İç Yüzü

— Herşeyi olduğu gibi gösteriyoruz: perdeler yırtılıyor, perdesizler meydana çıkıyor.

Değişmeyen zihniyet

— Hakikat, aşk, sanat, şiir, gökler ve gönüller dolusu feryatlar

Mevlânadan Aşk ve Gönül Şarkıları

— "Âlem yine ol âlem, devran yine ol devran.

Marko Paşa Kimdir?

— Marko Paşa Sovyet üniforması giymiş bir Rus emiriberidir.

Çocuklarımıza Neler Öğretiyorlar ?

— Çocuklarımız her hafta, radyoda Ayşe ablanın başkanlığı altında köpekler gibi havlatılıyor! İnsan mı yetiştiriyoruz köpek mi ?

Gülünç hakikatler

— Fatay Atay, Mühennes, müzekker — İngilizlerle külâhları değiştirmek ? — Celâl Bayar ve Kominizim — Kirli çamaşır değiştirir gibi Parti değiştirenler — Peyaminin açılan cebi, kapanan ağzı — Maraşala Âlîce suallar soran vekil — H. Â. Yücele mevlevilikten ve kalmış? — Bayanlar ve köpekler — Peşrevcinin F. Köprülü ile enteresan bir konuşması.

ŞİİRLER

— Zulmü alkışlayamam — Serdengeçtiler — Hapisane Türküsü — Bir Kahraman Bekliyoruz — Kanlı Balkanlar — Yeşil — Sevdalıyım sevdalı hey!..

Yıl: 1 SERDENGEÇTİ Sayı: 1

MİLLÎ KÜTÜPHANE ANKARA

Okuyucularımız Mecmuamızın her sayısında Hakkın ve halkın müdafii, hilâl ve istiklâl şairi büyük Akifin bu dönmez, yılmaz, seciye ve karakter kahramanının iman dolu bağrından kopup gelen hür, erkek ve tok sesini daima duyacaklardır. (M. Akif her zamandan ziyade bugün dinlemeye mecburuz.)

Zulmü alkışlayamam! zalimi asla sevemem!
Gelenin keyfi için geçmişe kalkıp sövemem.

Üç beşcik soysuzun ardında zağarlık yapamam
Hele hak namına haksızlığa ölsem tapamam

Doğduğumdan beridir aşkım istiklâle
Bana hiç tasmalık etmiş değil altın lâle

Yumuşak başlı isem kim dedi uysal koyunum?
Kesilir belki, fakat çekmeye gelmez boyunum

Kanayan bir yara gördüm mü yanar ta ciğerim
Onu dindirmek için kamçı yerim çifte yerim.

Adam aldırma da geç git deyemem aldırırım
Çiğnerim çiğnenirim hakkı tutar kaldırırım!

Mehmet AKİF

Serdengeçtiler

Hürriyet, adalet, Türklük yolunda:
Anadan, babadan, yardan geçtiler! . .
Kanlar ateş oldu, bağırlar volkan,
» Allah, Allah! » deyip serden geçtiler!..

Önlerinde al ai şerefli bayrak,
Ellerinde birer kurt başlı mızrak,
Ülkeden ülkeye şan taşıyarak,
Tarihin aktığı yerden geçtiler!..

Öğün ecdadınla arkaş, öğün!
Yalnız Türklük için yırtınıp, döğün,
Önderlik ediyor bak bize bugün:
Bu Serdengeçtiler, Serdengeçtiler! .

Eskişehir — 22 / Mart / 1947
Cemal Oğuz ÖCAL

Genç Arkadaşlar!..

SERDENGEÇTİLER, HER TÜRLÜ KÖTÜLÜKLERLE AMANSIZ BİR ŞEKİLDE MÜCADELE ETMEK İÇİN ORTAYA ATILDILAR. ONLAR İLHAMLARINI ALLAH SEVGİSİNDEN, MİLLET SEVGİSİNDEN, VATAN SEVGİSİNDEN ALIYORLAR.

BU MEMLEKETE VE BU MİLLETE, BİTMİŞ TÜKENMİŞ, MÜSTEHÂSE HALİNE GELMİŞ ADAMLARDAN, İTTİHAT VE TERAKKİ ARTIKLARINDAN HAYIR GELMİYECEĞİNE İNANMIŞ BULUNUYORLAR. VATANI TAZE BİR HEYECAN TUFANIYLA YENİDEN FETHETMEK, BU TOPRAKLARA, «BU TOPRAKLAR İÇİN TOPRAĞA DÜŞENLERİN» ÇOCUKLARINI HAKİM KILMAK İSTİYORLAR.

GENÇLER ! AŞINMAMIŞ VİCDANLARIN GÜR SESLERİ... SİZDE BU ÇETİN YOLDA PERVASIZCA YÜRÜMEĞE YEMİN EDENLERİN SAFINA, SERDENGEÇTİLER KAFİLESİNE KATILINIZ!..

Arkadaşlarımıza :

SERDENGEÇTİ ; Bütün sayfalarını sizlere açmış bulunuyor, duygularınızı, fikirlerinizi, hatıra defterlerinize yazar gibi bize yazıp gönderebiliğsiniz.

Burada meşhur imzalar yok ! Dr. Pr. istibdadı inhisarı yok ! Akıl hocalığı yapanlar yok ! Biz bizeyiz, Genç istidatları tanıtmak, vatan duygulu, millet sevgili memleket çocuklarını bir arayı toplamak istiyoruz. SERDENGEÇTİYE yazı gönderiniz !

Serdengeçti

HAKKA TAPAR - HALKI TUTAR

Yolumuz - Bizim Milliyetciliğimiz

Serdengeçtiler kelimenin tam manasiyla milliyetçidirler. Milliyetçilik bizim için bir vasıta değil, bizzatihi bir gayedir. Millet, Milliyet, vatan mukaddesat gibi, kimsenin itiraz edemiyeceği hassas, mu'teber kelimelerin arkasına sığınıp, oradan şahsi menfaatlarını müdafaa edenler, bir memleket kadar genişliyen iftiraslarını yurtseverlik şeklinde gösterip Milliyetçiliği, bu alvi gayeyi, büyük servetlere, yüksek makamlara erişmek için vasıta olarak kullananlar vardır. Biz temiz niyetli, vatan duygulu, memleket düşünceli Türk gençleri, bu türlü bir milliyetçilikten nefret ediyoruz. Bizim milliyetçiliğimiz hususi vagon, bol harcırah, yüksek makam milliyetçiliği değildir. Hakka tapan, halkı tutan, yalnızlık, bir milliyetçiliktir. Şu üzerlerinden büyük menfaatların, ağır sürdürü geçmiş, dümdüz olmuş yol olmuş, şahsiyetsizler, şu zamanın kıymet ve kuvvetlerini alkışlayanlar her ne bahasına olursa olsun biraz daha bir gün daha yaşamayı kendilerine değişmez düstur edinenler bizden değildirler. Milli bayram olarak kabul olunan günler de meydanlarda sözlerine "Çünkü biz . . . . ," ile başlayıp son nefeslerini " . . . . . etrafında sıkılıyoruz " ile verenler, görünüş, gösteriş, merasim milliyetçileri ha keza bizden değildir. biz bu vatanı ve bu milleti hangi zihniyetin hangi mânâsı kurtardığını biliyoruz. Onu milli ukalalardan öğrenecek değiliz. Yapılan bunca iğfallara bunca menfi telkinlere, sapıtma ve saptırma gayretlerine rağmen sapmadık sapıtmadık ayaktayız, dipdiri dupduruyuz. Aziz vatanı uçsuz bucaksız toprakları, hür gökleri, engin denizleriyle aşkla heyecanla kucaklıyoruz. Altında yüzbinlerce şehidin yattığı bu toprakları, üzerinde yaşıyanların karınlarını doyurdukları, semirip yağlandıkları alelâde bir toprağa, bir çiftliğe tereddüme ettirmeyiz. Milletimize, vatanımıza la dedirdenden asırlar ve nesiller arkasından gelen bir ruhla bağlıyız. Onu menfaatsız, karşılıksız mecnunlar gibi, kara sevdalılar gibi seviyoruz. Henüz yeniyiz, genciz.

Alnımız hiç bir "fesat ocağında" kararmamış, elimiz hiçbir haramla uzanmamıştır. Üzerimize menfaat balçığından bir zerre çamur çirpimemiştir. Ruhumuzu, kalbimizi bütün safiyet ve samimiyetimizle milletimize açıyoruz. Onu sükûna, onu huzura kavuşturmak istiyoruz. Nerden, ne zaman nasıl gelirse gelsin, her türlü kötülükle amansız bir şekilde mücadele edeceğiz. Bu yolda yardan değil, serden bile geçmeğe hazırız. ölmek var dönmek yok!

[Allahtan başka kimseden korkmuyoruz. Bizler münkir değiliz. Tanrı dağı kadar Türk Hırâ dağı (Cebelinûr) kadar müslümanız.

Bütün gayemiz Küçük Asya insanının o bilinmez, o görünmez, bir avuç toprak kadar mütevazı fakat o kadar manalı ruhunu anlamak " bu topraklar için toprağa düşenlerin " çocuklarını bu topraklar üzerinde mesut ve bahtiyar görmektir.

İstanbul dolaylarında yatişenler, kâdim Anadolu sekenesinin ruhunu bir türlü anlayamadılar; anlamadılar. Ona tepeden baktılar, ona tepeden inâdiler onunla oynadılar, onun yüzü soyu hürmetine şanlar şerefler kazandılar. Fakat ondan o rezâsiz varlıklardan daima ayrı kaldılar. Kendi isteklerini milli işlekler gibi gösterdiler. Milletle aralarındaki uçurumu siyaset ve kıyaset icabı nutuklarla sözle, edebiyatla doldurmaya çalıştılar. Köylü diliyle konuşmaya yeltendikleri türkçecilik yapıkları halde ne millet onları anladı; ne onlar milleti.... Çünkü bu adamlar milleti içten, gönülden aşkla sevmediler. Milli davalar diye ortaya atılan davalar milletle zerre kadar alakası olmıyan kendi iftiraslarının davalarıydı. Bu davalar, bu fikri sabîtler milletin kâdim müesseselerinin yıkılması, mukaddeslerinin ayaklar altında çiğnenmesi, Namuslu adamlarının susturulması bahasına muvaffak oldu.

Serdengeçtiler

(Devamı dördüncü sayfada)

— 3 —

(Başyazıdan Devam)

bugün şehidin kemikleri üzerinde yükselen soğuk beton binalar ve bu binalar içinde işlenen günahlar, zinalar Anadolu ruhunu derinden derine şiddetle sarsıyor. Varlığından, dayandığı inandığı, ezeli ve ebedi kıymetlerinden kuvvetlerinden uzaklaştırılan millet şimdi şarha şarha yaralıdır. kaybettiği büyük imanını arıyor. Bizim en büyük gayemiz, bunalan ruhlara bir damla nûr, hasret ve hararetten çatlayan dudaklara bir damla su verebilmektir. Bunu yapabilirsek bahtiyar kisileriz.

Soyuna, kökune vatanına bağlı Milliyetçi Türk gençliğinin iç dalâlet ve ihanetlere olduğu kadar, dış tehlikelere karşı da manevi seferberliği tamdır. Herkes şunu bilsin ki dostlarımız kadar düşmanlarımızın da peşindeyiz. Biz, bir zamanlar 3 kıt'a ve 7 denize hükmeden, gün görmüş bir ırkın gözü tok çocuklarıyız. Aç gözlüler, Anadoluda hak iddiasına kalkışan profesör bozuntuları eyilsinler tarihe bir daha bakınsınlar biz Malazgirt den bu yana bu topraklar için kaç nesli birden harcamışız. Biz yalnız memleketler değil beldeler, kıtalar, iklimler terkettik. çok geriledik çok çekildik, artık çekilmek yok! elimizde kalan bu topraklar, son parçamız son damlamızdır. Son nefer son nefes ve son damla kanımıza kadar savaşacağız. Yeryüzünde müstakil tek Türk milleti tek Türk devletiyiz. Mete den — Mustafa Kemale kadar büyük tarihin mesuliyetini omuzlarımızda taşıyoruz.

"İstiklâlimize kastedecek düşmanlar dünyada görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler,, "Düşman Kavi tâli zebun„ olabilir; her şey, her şey olabilir, olamıyacak, olamıyacak bir şey var! Türk milleti esir olamaz, zebun olamaz! ya İstiklâl ya ölüm!.. Parolamız budur!..

Serdengeçtiler

Hapishane türküsü

GELİR GEÇER ! . .

— 22 Dert ortağıma —

Gam yemeyin ülküdaşlar,
Bugünler de gelir, geçer ! . .
Eğilmesin mağrur başlar,
Bugünler de gelir, geçer ! . .

Esir oldık "Hürriyete„ e,
Bu vatana, bu millete,
Katlanalım her zillete,
Bugünler de gelir, geçer ! . .

Gonca güller bitmez olsun,
Şen bülbüller ötmez olsun,
Ocağımız tütmez olsun,
Bugünler de gelir, geçer ! . .

Haram olsun bayram, düğün,
Zehriçelim üç, dört öğün,
Lûtfu çoktur yerin, göğün,
Bugünler de gelir, geçer ! . .

Yer alınca biz bu safta,
Coştu gençlik her tarafta,
Sabredelim bir kaç hafta,
Bugünler de gelir, geçer ! . .

Yüz vermesin devletimiz,
Unutulsun hizmetimiz,
Yok kimseye minnetimiz,
Bugünler de gelir, geçer ! . .

Varsın Felek olmasın yâr,
Deli, deli essin rüzgâr,
Şerefli bir dünümüz var,
Bugünler de gelir, geçer ! . .

Sarsın ufku kara bulut,
Demeyin hiç: " Dünü unut ! „
Kesilir mi (HAK) tan umut ?
Bugünler de gelir, geçer ! . .

(Kızıl) lara çatmak gerek,
(Hücre) ler de yatmak gerek,
Derdi baştan atmak gerek,
Bugünler de gelir, geçer ! . .

Biz çekerken mihnet, cefa,
Dalkavuklar sürsün safa,
Nâmertlerde olmaz vefa,
Bugünler de gelir, geçer ! . .

Ayırsınlar yurdumuzdan,
Boz yeleli Kurd'umuzdan,
Ürsün itler ardımızdan,
Bugünler de gelir, geçer ! . .

Kaynayınca Türk kanımız,
Kükrer yine arslanımız,
Sarsılmasın imanımız,
Bugünler de gelir, geçer ! . .

Oturalım dizi, dizi,
Herkes mücrim sansın bizi,
Kaybolmasın (ATA) izi,
Bugünler de gelir, geçer ! . .

Gün doğmasın üstümüze,
Yılan ağsın testimize,
Selâm kamu dostumuza,
Bugünler de gelir, geçer ! . .

Alnın açık, yüreğin pâk,
Er - geç zafer senin mutlak,
Ey FEDAÎ ! Keyfine bak,
Bugünler de gelir, geçer ! . .

İstanbul - 1944 Hapishane

Aşık Fedaî

— 4 —

Değişmiyen Zihniyet

(Âlem yine ol âlem devran yine ol devran)

Türk inkilâbının başardığı en mühim meselelerden biride şarkın Statik fatalist âlem görüşü, insan telâkkisi yerine, müsbet, dinamik, deterministi bir âlem görüşü, bir hayat anlayışı gelmiş olmasıdır.

" Asyanın üstünlüğü ve düşkünlüğü " adlı eserin müellifi Fernard Crenard kitabının bir yerinde Asya ile Avrupayı şöyle mukayese eder. Asya yeknesaklığına taban tabana zıt, bereketli bir tenevvü yaratan hürriyet kıskançlığı şark milletlerinin umumi rehavetiyle şiddetli bir tezat teşkil eden bir faaliyet hararetı, bir pratik enerji bir ferdi teşebbüsle temayüz ediyordu. Asya binbir gecenin, modern Avrupa Robenson Krüzoenin diyarıydı. Birine nazaran saadet tesadüfün ve esrarengiz kuvvetlerin keyfi idaresinden geliyordu. Diyerine göre, insanın kendi gayreti sayesinde elde ediliyordu.

Anadoludaki milli kıyamın başına geçen Mustafa Kemal vatanı düşmanlardan temizledikten sonra, bu türlü esrarengiz tesadüf ve mukadderatçı Asyah zihniyet ve fikirlerle amansız bir mücadeleye girişti. Bir çok nutuklarında, yaptığı inkilâplarını Türk milletinin var olma yaşama cehtinden hayatî zaruretlerinden doğduğuna işaret eden Atatürk ilhamını gökten değil bizzat milletin, Cemiyetin kendisinden aldığını tekrar tekrar söylemiştir.

Bu vaziyet karşısında orta çağın insanlara çalışmadan bol bol hazine bağışlayan hazineleri galiptan haber veren dervişleri, ermişleri yavaş yavaş cemiyetten çekildiler. Hayal masal âlemine karıştılar.

Cemiyete yeni bir hayat iksiri bahşedildi, dünya fani olmaktan çıktı; herkes hayata sarıldı. Tekkeler türbeler kapatıldı. Hacet tepeleri park oldu İnkilâplar, yıkılışlar, çöküşler, yenileşmeler birbirini takip etti. Yedi evliya kudretinde olan padişah tarihe karıştı. Başta bir şef vardı, Allah gibi konuşuyor, yaratır gibi yapıyordu. Baştan başa her şey değişti. Değişmiyen bir şey kaldı. Zihniyetl.

Çok geçmeden eski şark tenbelliği vurdum duymazlığı tekrar kendisini gösterdi. Tekkelerin yerini kahveler aldı. Hızır Aleyhisselâm yerini piyango kişeleri, at koşularına poker masalarına bıraktı. Yeşil turbeyi kapattık; Mavi gişeyi açtık. Falcı kadını kaldırdık yerine Müzeyyen ablayı oturttuk, ne yabtık nevi değiştirdik. Sadece kelimeleri Mukadderat alın yazısı kader gibi orta zaman kelimelerinin yerini şans talia süpriz adılar insanın aklına gayri ihtiyari şu meşhur mısra geliyor.

"Âlem yine ol âlem devran yine ol devran„ âlem değiştir değişiyor devranı da değişmek zorundayız.

Samanpazarından bankalar caddesine kadar inmez. Yolda kaç tane hızıra kaç tane fakirya raşlayacaksınız. Şu gişenin önünde toplananlarını eski türbeler önünde toplanan zavallılardan ne farkı var!

" kabul olundu mu olunmadımı?„ bu eski ses " vurdumu vurmadımı ? „ bu yenisi. Beğendiğinizi heyeniniz! mürteci veya asrı olmak elinizde ufak bir tercih meselesidir, şu beşiğinden çocuğunu çıkarıp " belki bir şey çıkar nüfyasiyle çocuğuna bilet çektirmeye uğrıyan kadını görüyormusunuz? şu kahvedeki sigara dumanından başı görünmeyen içide bir bilbine bakıp birleri onbirleri sayıklayan şaşkın adam, şu sabahleyin karısına rüyasında ne gördüğünü soran küçük memur bütün alın yazılarını piyango bilellerinin numarasında okuyanlar bütün bunlar hangi devrin hangi zihniyetin adamlarıdır?

At yarışlarına gitmek için çocuklarının nafakasını keserler ekmek karnesini satıp çifte bahse yatıranlar sonra cebi delik eli boş evlerine dönenler..

Piyango çekilişleri, at koşusu dönüşlerinden sonra Sinanın dahi plânını çizemiyeceği küşanelerin yıkılışı..

O kendi kendine kızınalar bütün dünyaya küsme, talihsizlik, dünyadan ve insanlardan soğuma, bıkma manevi sukut. Sonra kırt koca kavgaları, aile faciaları. bütün bunlar tesadüfcü bir hayat anlayışının dünyaya rasgele geldiğine inanan gayesiz serseri mizaçların akibeti.. işin en kötü tarafı bu türlü telakkilerin cemiyet tarafından kabul olunmuş. Teşvik edilmiş h a t t a "Milli„ sifatıyla müesseseleşmiş olmasıdır.

Yarının idaresini ellerine alacak mümeyyez gençliğe bakınız. Hepsi de bir huzursuzluk buhranı, içindedirler Mazisinden kopmuş istikbaline karşı lâkayt " dem bu dem „ " an bu an „ felsefenin içinde yüzüyorlar. Efkârlanıp meyhaneye giriyorlar. Çünkü hiç bir şeye inanmıyorlar inanamıyorlar.

Gençlere hayatın bir kadeh şarapla 5 - 10 zeytin tanesinden ibaret olmadığını nasıl anlatacağız,

Onları büyük ülkülere mukaddes duygulara bağlıyarak içmeden sarhoş olmenin yollarını nasıl bulacağız, Vicdanlarının temizliğinden niyetlerinin iyiliğinden asla şüphe etmediğimiz bu genç kalender ruhları Andre Gide serazatiğinden İstıalı serserilığinden nasıl ve ne zaman kurtaracağız!

Halk bir sanıyede birden servete kavuşan vatandaşı gençlik mektep sıralarında 18 yıl dinsek çürüten gençlik bütün hayatı boyunca kazanamıyacağı parayı hemen bir anda, ayak üyerinde kazanıveren karaborsacıyı, muhtekiri göre göre elbette hedhin olacaktır.

"Çalışan kazanır„ "eken biçer„ gibi güzel yalanları, sağlam kavi hakikatlar haline ne zaman getireceğiz? Teşrinlerde, üniversite ve yüksek mekteblerin açtığı müsabaka imtihanlarına iştirak için İstanbul ve Ankara gibi büyük merkezlere akın eden talebeleri görürsünüz. İmtihanları hazır olup olmadıklarını sorunuz; hepsinin vereceği cevap' şudur: Çalıştık hazırız: fakat her fakatın altında bir torpil vardır.

Nekadar çabalarsanız imkânı yok bu gençleri torpilsiz de muvaffak olabileceklerine inandıramazsınız! «Torpilsiz sökmez nazım„

Size verecekleri son cevap budur. Onların genç kafalarına böyle bir zihniyeti yerleştiren hangi hadiseler, hangi örnekler ve hüzümünden fazla şişirilmiş hangi istisnalardır.

Biz bu memleket ve memlekelin istiklâl ve istikbaline bütün varlığı ile sarılan imanlı, inanlı ülkücü gençlik, bu türlü « hikmetinden sual olunmıyan » her ne varsa imha edeceğiz. Arkası zihniyeti ve arka fikirleri ortadan kaldıracağız.

Yarının sağlam Türkiyesini görünmezlerin bilinmezlerin üzerine değil görünenlerin bilinenlerin üzerine kuracağız bütün dünyaya bir zamanlar yedi deniz ve üç kıtaya hükmeden bir ırkın çocukları olduğumuzu göstereceğiz.

* *

— 5 —

BİR NESLİ NASIL MAHVETTİLER?..

Sen Birinci dünya savaşının sonun da perişan ve garib Anadolunun bir köşesinde doğdun. Gözlerini dünyaya açtığın zaman yanında zavallı anacığından başka kimsecikler yoktu. Doğumundan 3 gün sonra babanın ölüm haberi geldi.. 3 ay sonra nüfus teskeresi. Yetim kalmıştın ağlıyordun; garib anan sana gözyaşlarıyla gülüyor senin küçücük yüzünde şehit kahraman kocasının hayalini görüyor sana ninniler söylüyordu.

Uyu yavrum uyanacak günler var.
Yarınları gözetleyen dünler var,
Baban şehit, izlerinde ünler var,
O izlerde sen de dolaş ninni!
Öç gününe tezce oluş ninni!

Uyu yavrum yine şimşek çakıyor
Şehit baban gelmiş bize bakıyor
yarasından kızıl kanlar akıyor.
Bu yarayı ben bağlayim, ninni
Sen ağlama ben ağlayım ninni.

Uyu yavrum tepesinde haç yatan
Camiler var bunu seni ağlatan
Dayanamaz çiğnenmeye bu vatan!
Camilere götür hilâl ninni.
Hem yurdu hem öcünü al ninni.

Lambasız karanlık bir odada söylenen bu ninniler sana bir ana südü kadar sıcak ılık geliyor, varlığını damla damla doldurıyordu. Ana, anadolu, Allah şehit, Hilâl istiklâl - tepesinde haç yatan camiler ciğnenen vatan - düşman - Bunları anacığın söylüyordu; daima tesbih çekek gibi tekrar tekrar söyliyordu. Sen üç yaşına girmiştin. Anadolu yeni bir kıyama hazırlanıyor cepheden dönenler tekrar cepheye sevkolunuyordu -Sen masumane soruyordun. -

— Ana bu amealar nereye gidiyor!

— Cepheye yavrucuğum, gavurları kırmaya

— Ana gavurlar da kim nasıl bu adamlar?

— Hep kötülükler yaparlar baksana yine üzerimize çullandılar. Babanıda şehit eden onlar... Şapkalı şapkalı herifler —şapkalı şapkalı herifler allha inanmazlar babamı onlar öldürdüler. Bunları kendi kendine birkaç defa söyledin Anacığının boynuna sarılarak yüzünden gözünden öptün « ana babamı öldüren o şapkalı şapkalı gavurları öldüreceğim » diye bağırdın. Anan yine gözleri yaşarak gülümsedi büyüde yavrum büyüde... İnşaallah.. dedi. Dünkü gibi hatırlıyorsun değilmi.. Anan namaz kılıyor, vatanın selâmeti için duvalar ediyordu. Sende minicik avuçlarını sonsuzluğa doğru kaldırıyor. Amin amin deyordun. Nihayet Mukaddes Cihat, Milli mücadele muvaffak oldu.

Gavurlar, şapkalı şapkalı herifler denize döküldü. Yedi yaşına basmıştın bir sabah anan seni giydirdi kuşattı. mektebe götürdü " Hoca efendiye eti senin kemiği benim „ diyerek teslim etti. Hoca efendi sana namaz yerlerini belletmeye çalışıyordu. Aradan bir yıl geçmedi. Mektebe bir takım şapkalı şapkalı adamlar geldi, Sen korktun doğru eve koştun.

— Ana... ana bizim mektebe gavurlar geldi şapkalı şapkalı adamlar..... babamı öldüren herifler... anan, onlar senin muallimin dediysede bir türlü inanmadın " şapkaları var anacığım şapkaları var„ deyor israr ediyordun. Anan sokaktan geçen bir zabtiyeyi göstererek sus dedi sonra bizi asarlar — « gavurlar mı? » — Sus yavrum sus — sen korka korka mektebine gittin. Muallim bir şeyler söylüyordu — Bir aralık çocuklara allah var mı dedi? Çocuklar korkularından ses çıkarmadılar. Sen„ var!„ diye bağırmıştın var, Muallim güldü. Böyle bir şey yok çocuklar bunlar yalan masal koca karı lâfı dedi, çocuklar yine sustular. Muallim şimdi hep bir ağızdan allahım bize şeker ver diye bağırın dedi.. Çocuklar hep bir ağızdan bağırdılar Allahım bize şeker ver.... Hiç bir cevap veren olmadı, Muallim şimdide " Muallim bey bize şeker ver diye bağırın dedi çocuklar bağırdılar. Muallim evvelce dolaba saklamış olduğu şekeri çıkardı. Çocuklara birer birer dağıttı çocuklar bir tuhaf oldular; şekerleri kimi sıranın içine kimisi altına attılar, bir kaçıda ağzına aldı. Muallim bey muzafferane bir eda ile söze başlıyacağı bir sırada sen şekeri Muallimin yüzüne fırlattın. Muallim seni tokatladı dışarı attı ve sonra dersine devam etti "göriyorsunuz ya çocuklar allah yok çağırdınız şeker istediniz gelmedi, getirmedi olsaydı o da benim gibi gelir görünür size şeker verirdi„ Sen ağlıyarak evine gidiyordun.

« Babamı öldüren acaba bu gavurmuki, bak allahıda inkâr ediyor; hani biz onları denize dökmüştük diyordun, Birgün sonraki derste şapkalı adam kara tahtaya tıpkı kendisi gibi şapkalı bir adam resmi astı ve işte bizim allahımız dedi. Sen " Muallim bey allah yok deyordunuz işte varmış ya, hemde şapkalı diyecek oldun tokatın acısını hatırlıyarak sustun. Bir bayram günüydü çocuk bayramı.. Sizi hükümet konağının önündeki meydana topla hlar, hatırlıyorsun değilmi yine şapkalı adamlardan biri yüksekce bir yere çıktı yırtılıncasına bağırarak bu vatanı " O „ kurtardı « O » yarattı. Biz biz kurtardık deyordu. Ve sonra bir alkıştır gidiyordu.

Sen düşünüyordun. İyi amma vatanı bu adamlarmı yarattı? eskiden vatan yokmuydu. Bu dağları bu taşları bunlarmı yarattıl Milleti bu adamlarmı kurtardı? Haniya ölmemişler, yaralanmamışlarl basbas bağırıyorlar.. Babam kurtarmadımı onun adını neye söylemiyorlar — sonra başlarındaki o şapka da ne! yoksa bunlar bizim dilimizle konuşan casuslarmı? bilmem! . Belkide kalpakları yoktur deyordun ilk mektebi bitirdin. Anacığın çalıştı çabaladı dişinden tırnağından artırdı « oğlum okusun adam olsun » dedi. Sen artık yepyeni bir muhite çıktın aile yuvandan ayrıldın kendine göre arkadaşlar edindin geziyordun, okuyordun. Fakat içine bir kurt düşmüştü acaba allah yok mukil cennet cehennem.. ebediyet.. bunlar çaresiz kalan anamın tesellileri mi? Hayat doğumla başlıyor ölümle bitiyorsa biz beşikle mezar arasında sallanacaksakl.. hayatın ne manası var... Babam neye öldül zavvalı anam onu cennette sanıyor. Bize de şefaat edecekmiş Peygamber "şehitler benim yanımdadır„ demiş acaba?..

Gün geçtişce bu şüpheler çoğalı-

Vicdan Azabı

(BÜYÜK GÖZ)

Kabil, hayvan postları giymiş çocuklarıyla beraber, fırtınalar ortasında saçları dağılmış, yüzü mosmor kesilmiş bir halde Yehoyanın huzurundan kaçmıştı. Akşam olurken büyük bir sahrada dağ eteğine vardı.

Yorgun karısıyla bitap çocukları ona dediler ki «Toprağın üstüne yatalım ve uyuyalım» |Kabil uyumuyor dağların eteğinde düşünüyordu. Mezar görünüşlü göklere başını kaldırdığı vakit gecenin içinde açılmış bir büyük göz gördü. Bu göz karanlıkların arasından sabit bir bakışla kendisine bakıyordu; O titriyerek «daha çok yakınlardayım» dedi. Uyuyan çocuklarını yorgun karısını uyandırdı ve mesafelerin içinden kaçtı, otuz gün otuz gece yürüdü. Dili tutulmuş rengi uçmuş, bir gürültü işittikçe tirtir titriyerek, ardına bakmadan, durmadan dinlenmeden, uyumadan yürüyordu. Nihayet Hazer denizinin cenup kıyısına vardı.

«Artık burada durahm dedi, burası emin bir yerdir; burada yerleşelim. Artık dünyanın hududuna eriştik» fakat daha yere otururken mağmun gökte, ufuktaki eski yerinde yine o büyük gözü gördü. O zaman vücudunu müthiş bir titreme aldı. «Beni saklayınız» diye bağırdı. Çocukları parmakları dudaklarında, vahşi gözün titrediğini görüyorlardı. Kabil, derin çölde kuldan çadırlar altında konup göçenlerin babası olan Jabele dedi ki:

— Çadırın bezini şu tarafa yay. Dalgalı duvarı açtılar. Onu kurşun ağırlıklarla tesbit ettikleri zaman, oğlunun sabah ışıkları gibi güzel ve tatlı olan kumral kızı:

«Artık bir şey görmüyorsunuz ya» dedi.

Kabil cevap verdi;

O büyük gözü hala görüyorum, Kabilin çocukları, babalarını o büyük gözün izacından kurtarmak için kaleleri kuleleriyle koca bir şehir yapıyorlar ve etrafından kuş uçurmuyorlar; geceleri yıldızlara oklar atıyorlardı. Bezden duvarlı çadırların yerine granit taşlarl kaim oldu. Taş parçalarını demir çenberlerle bir birine bağlıyorlar, şehri bir cehennem memleketine benzetiyorlardı. Kulelerin gölgesi kırların üzerine gece karanlıkları indiriyordu. Duvarlara dağ kalınlığı verdiler. Kapının üzerine «Allahın içeri girmesi yasaktır» diye yazdılar. Böylece her tarafı sansıkı kapadıktan sonra büyük babayı şehrin ortasında büyük bir taş kuleye koydular.

Kumral genç kız titriyerek tekrar sordu. «Göz artık kayboldumu büyük baba?» kabil cevap verdi. «Hayır hala oradan bakıyor..» O vakit bir karar verdi. «Mezarda Allah artık beni görmiyecek, ben de bir şey görmiyeceğim.» Bunun üzerine bir çukur kazdılar, Kabil çok alâ dedi. Sonra tek başına bu karanlık kubbenin altına girdi. Karanlıkta kendisi için hazırlanan sandalyaya oturduğu ve mağaranın kapısı yüzüne kapandığı zaman büyük göz mezarın içinde idi ve Kabile bakıyordu.

Victor Hügodan

NOT :

Bizim cemiyetede bir Kabil azabı gerek: Bütün talâketlerimiz işlediğimiz günahların azabını çekmemekten ileri geliyor. Mesuliyet hissi ve vicdan azabı en çok muhtaç olduğumuz şey! O. Y

---

yor genç ruhunu şiddetle sarsıyordu. Bir Salı, gününü bile hatırlıyorsun değil mi? feylosof geçinen bir mualliminiz vardı. O size yurtbilgisine girerdi. Bir gün derste sözü yine kasten Allah ve din üzerine getirdi « Allah dedi insanların kuruntularından ibarettir. Hakikatta insanlar insanlara tapar lar.. Kıble Kâbe... düşünün. Kâbe dedikleri 4 köşeli bir taştan ibarettir, Hacılar onun etrafında dolanırlar. Bu kara taşı kaldırın. İnsanlar yüz yüze gelirler.. insanlar insanlara taparlar. Bunu açıkca yapamazlar, böylece bir tasın bir perdenin arkasına gizlenirler.. ve sonra Tevfik Fikretten münkir misralar okudu. Talebeleri şaşkınlık içinde bırakarak çıktı gitti ve sen'in facian çocuğum o günden başlar. Şeker seni aldatamadı ama bu adam aldattı. Artık şapkaya bakmıyordun. Ananın ninnilerini dinlemiyordun, şapkanın altındaki kafaya ve bu kafadan çıkan fikirlere bakıyordun, yurt bilgisi hocası doğru söylüyordu. «Biz bize taparız yüz yüzeyiz! bu utanç neden? bu perdeler neden? bu gölgeler ne oluyor? Perdeler yırtılsın, ve bütün insanlar kurtulsun.

Allah, yok! yok! biz Allahız!.. O halde istediğimizi yapabiliriz. Bize kim hesap sorabilir. Kim? Zavallı anacığım artık bana ninniler söylüyemezsin! ben çocuk değilim. Ben hür düşünceli bir gencim» diyordun Ve hemen mektepten çıkar çıkmaz cebine bir rakı şişesi yerleştirdin. Bu günden itibaren artık sana günah yok, »yok» yoktu — her şey mubahtı. Hapisten kurtulur gibi bir selin önünde sürüklenir gibi şehirden uzaklaştın, tenha bir yere oturdun. burada seni kimsecikler göremezdi.

Artık o, korktuğun, utandığın çekindiğin Allahta yoktu! Şişeyi hemen ama yine korkarak heyecanla cebinden çıkardın. Deli gibi idin, Bir nefeste mahvedici mülevves suyu midene boşalttın, boğazın yandı, sana bir şeyler oldu, gözlerin kardı, gök üzerine yıkılacak, yer göçecek gibi oluyordu Güneş batmak üzere idi, gitmek istiyordun. Fakat bir türlü yürüyemiyordun, dizlerinin bağı çözülüveriyordu. Güneş batalı yarım saat olmuştu kendine gelir gibi oldun. sağa sola yalpa vura vura yürüyordun. Birisine çatacağın. söğüp savuyacağın geliyordu şehre girmiştin, ilk gördüğün adama küfrettin. Bu zavallı bir ihtiyardı, döndü baktı, "vah vah daha sübyan Allah islah eyliye„ dedi bir kaç adım atmamıştın ki önüne bir kadın çıktı, onada sataştın, sen önüne bakan çocuk, gölgenden utanan çocuk anan yerinde o kadınada sataştın hem nasıl? bilmiyorsun deyilmi? Fakat karakolda yediğin dayağı pek alâ biliyorsun — Senin ilk günahın çocuğum bu içki olmuştur —

Devamı gelecek sayıda

Salim Zeki

— 7 —

KANLI BALKANLAR

«Viranelerin yascısı baykuşlara döndüm,
Gördüm de hazanımda bu cennet gibi yurdu,
Gül devrini görseydim eğer bülbül olurdum.
Yarab beni evvel getireydin ne olurdu?!„

M. Akif

Bundan 30 - 35 yıl evvel bir şair harap ve perişan olan bir vatan karşısında böyle ağlıyordu. Biz bu mısraların yazıldığı sıralarda h e n ü z dünyada yoktuk. Tarihi kitaplardan okuduk; Coğrafyayı haritalardan öğrendik. Eskiden haritada dahi büyük bir vatanımız varmış! Üç kıt'a ve yedi deniz emrimize amâde imiş! Biz bunları masal gibi dinledik; hayal gibi yaşadık. Bizlere muayyen bir siyasetin mukadderat çizgisi gibi değişmiyen sınırlarını ezberlettiler. işte vatanımız burasıdır dediler. Tarih 19 Mayıs 1919 başlıyor, vatan doğuda Kars, ile batıda Edirne arasında sıkışıp kalıyordu! Bu başlangıç ve bitişlerden, bir gün evvelini düşünmek, bir saatim ilerisine bakmak bir nevi günahtı, Fakat tarihin büyük şuuru kulaklarımızda uğulduyor, Coğrafya gözümüze batıp duruyordu. Çok eski büyük bir millettik. Bunu isbata hacet yok! Üç kıt'ada yer yer yükselen eserlerimiz tarihlere sığmayan mefahirimiz bunu gösteriyor. Vatan da bu kadar deyildi, bugünkü sınırlarımız dışında kalan binlerce, Türkçe coğrafi isimler ve milyonlarca Türk şahidimizdir. Dünyada bizden başka hiç bir millet yokturki ayni coğrafi sahada bulunsun aynı ırktan, ayni dil ve dinden olsunda ayrı ayrı yaşasınlar!.. sağ kolumuz bir yerde, sol kolumuz bir yerde kalmış gibi tuhaf garib bir haldeyiz. Bizim, bizden olan insanlarla, haris muhteris, emperyalist bir ırkın pençesinde inleyen kardeşlerimizle alâkalanmamız kadar tabii, harta zaruri, ne olabilir? Bu ayni zamanda insani, milli, dini bir vazifedir. Bu asil duyguyu kendi şahsi menfeatları icabı, bir nevi emperyalizim olarak göstermek isteyenler ırkçı — Turancı gibi büyük kelimeleri ağızlarına bulaştırarak hezeyanlar kusup ortalığı velveleye verenler görülmüştür.

İngilizlerin yahut Amerikalıların Yunanistan vs. gibi memleketlerle alâkalanmaları, niçin emperyalizim olmuyorda bizim siyasetten uzak samimi, deruni ruhtan ve gönülden gelen alâkamıza türlü manalar veriliyor; emperyalizim oluyor?!. Yolumuzun doğru davamızın hakk olduğuna o kadar inanıyor o kadar inamıyoruz, izdirab çeken milyonlarca insanın azabını öyle duyuyoruz ki bu hal içinde kendimizden geçiyor nerede ne zamanda olduğumuzu unutuyoruz. Ve bir XVI asır Türkü heyecanı ve kudretiyle şahlanıp şahikalara yükselir, destanlar okumaya hazırlanırken birden bire dört asırlık bir mesafeden düşüyoruz.

20 Asır Türkünün çaresizliği içinde çöküyor. Amerikadan dolar, Londradan haber Moskovadan insaf bekliyen bugünün Türkiyesi bütün yoksulluğu ile gözlerimizde canlanıyor. Bir garip oluyoruz. Artık destanlar okumıya mecalimiz yok. Yıkıntılar, çöküntüler, harabeler içindeyiz. Beynimizde baykuşlar ötüyor. Kara bir kuş kanlı Balkanlardan kara haberler veriyor :

Kara bir kuş uçtu geldi balkandan,
Kanatları görünmüyor al kandan!.
Bana haber verdi eski vatandan;
Kara haber, harp kuşundan karaydı.
Her haberi onulmaz bir yaraydı...

Fazla tahammül edemiyorum. ne olduk? ne hale düştük diye kendi kendime soruyorum. Ağzımdan gayri ihtiyari şu mısralar dökülüyor! Ey rumeli, ey balkanlar, ey eski vatanlar:

Bin yıl oldu toprağına basalı,
Haylı oldu kılıçları asalı,
Bülbüllerin onun için taslı,
Sazlar kırık ayar tutmaz telleri.
Biz neyledik o koskoca elleri?

Yol görünür, Sultan emir verirdi,
Dalga dalga ordularım yürürdü,
Hamlemizden dağlar taşlar erirdi!..
Arkamızda bırakırdık selleri
Biz neyledik o koskoca elleri?

Ferman çıkar, dal kılınçlar takılır,
Gölgemizden bütün dünya sakınır,
Meydanlarda hakka dua okunur.
Dolu dizgin açtık nice belleri...
Biz neyledik o koskoca elleri?.

Manastırlar Pilevneler bizsizdir,
Yosun tutmuş camilerim ıssızdır,
Boynu bükük minareler öksüzdür.
Açmaz olmuş kızanlığın gülleri!
Biz neyledik o koskoca elleri? ...

Rodopların ak başları yaslıdır,
Serdengeçti gönül artık usludur,
Rüzgârları bile mâtem sesiidir...
Zafer zafer der eserdi yelleri
Biz neyledik o koskoca elleri?...

Zaman zaman gazeteler, ihtiyatkâr, çekingen ve titrek kalemleriyle Balkanlarda işlenen cinayetlerden yıkılan mabetlerden, tarumar olan ailelerden, lekelenen

genç kızlardan, kamplarda öldürülen gençlerden, koğulan, söğülen, döğülen ihtiyarlardan bahsederler. Fakat kimseler duymaz! Duyanlarda "vah vah, der geçerler. Bir zamanlar Türk atlarının su içtiği nehirler, Vardarlar, Tunalar, Savalar şimdi suçsuz günahsız öldürülen kardeşlerimizin cesetlerini Karadenize taşıyorlar. Onlar ki insandırlar! Fakat bu insanlarla, sulardan topraklardan başka kimse meşgul olmuyor, onlarda islâmdırlar. Fakat Müslümanlar Filistinde Yahudi, Hindistanda Hindu, Cavada müstevlilerle meşguldürler. Nihayet onlarda Türktürler Ecdat yadigârı Atalar mirasıdırlar. Şimdi kimsesiz, hâmisiz kaldılar. Gözlerini bize dikmiş yardım bekliyorlar. Belkide son nefeslerini vermek üzere bulunan bu adamlara bizden olan Türk olan Müslüman olan bu insanlara bir yardımda bulunamayımıyız? Hani bir kımıldama? Hani bir irkilme? Yok! yok! biz insan değiliz; Türk değiliz, İslâm değiliz. Kat kat yağ, küme küme et, yığınlarız. Kalp yok ruh yok. Ağızlarımız istifra, nefislerimiz abdeshane kokuyor. Yalnız kendimizi düşünüyoruz. Vatanımız oturduğumuz yer kadardır.

Mensup olduğumuz dinin büyük kurucusu Hz. Muhammet cevik cevasız zerrelerden kürelere kadar bütün mevcudatın sesini duyuyor şikayetlerini dinliyordu. Biz onun ümmeti olacak bizler, yanıbaşımızdaki mazlumların feryatlarını bile işitmiyoruz, Yahut rahatımızın bozulmaması için kulaklarımızı tıkıyoruz Akıf büyük insan, bu vurdumduymazlık karşısında asilâne isyan ederek şöyle feryat ediyordu: "Ey şark leşmi kesildin; Hayret veriyorsun sen bana böyle değildin! .,

Bir hayli oldu Balkanlarda işlenen bu cinayetler karşısında üniversite gençliği duygulandı. Başbabana bir telgraf çekti. Başbakan, verdiği cevapta gençlere vaziyetin nazikliğinden.. bahsetti

Nedendir bilinmez? Bizim hükûmetin vaziyeti daima nazik olurl. Bu bizi idare edenlerin çok nazik olduklarından mı? Yoksa, ölüm halinde bulunan zavallıların son nefeslerini bile, bir nevi hile, siyaset sayacak kadar siyaset ve kiyasetle dolup taşıdıklarından mı geliyor? bilmiyoruz. Biz demiyoruz ki bu devletlere ilânı harp edelim. İranı, Turanı zaptedelim. Böyle bir şey düşünmek için insanın akıldan yana sakat olması lâzımı. Bizim maksadımız, demir perdenin arkasında açlıktan sefaletten inim inim inliyen, ölümler kanlar içinde yüzen ve bizden başka dayanacak, güvenecek kimsesi olmıyan bu insanlara bir şey yapabilmek! bu feci hâli duymak, duyurmak.. Büyük devletler nezdinde protostoda bulunmak Yahut kızılhaç cemiyetlerinin kendi dindaşlarına yaptığı yardım kabilinden bir yardımda bulunmak... Bunuda mı yapamayız? Buda mı siyasete dokunur nazik efendiler.

Şüphesiz siyaset ve kıyaset adamlarının Vatan ve Millet anlayışlarıyla, bizim mefkûreci gençliğin Vatan ve Millet Milliyet anlayışları arasında dağlar kadar farklar var..

Biz belki hayal perest olabiliriz Fakat menfaatperest aslal.. Bizim genç, saf, temiz, deli denizler gibi köpüren engin ruhlarımızda yaşattığımız hayal büyük bir hakikatin hayalidir. Hayal deyip geçmiyoruz, ona hakikatlar gibi bağlanıyoruz. Başlangıçta herşey hayaldir. Süleymaniye kubbeleri yeryüzünü örtmeden evvel, Selimiye minareleri gök yüzüne ser çekmeden evvel birer hayaldiler. Karanlık bir gecede sahraların ortasında, Hira dağında beşeriyetin bütün mesuliyetini asırlar boyunca uzayacak olan insanların bütün ıztıraplarını yaşıyan Ulu Peygamber Hz. Muhammede ilâhi vahyi tebliğ, kâinatın bütün sırlarını tebşir eden Cebrailin bile ufukları tutan hayalden kanatları vardı.

Belki istediğimiz, özlediğimiz bu âlem bize yıldızlar kadar uzaktır. Faka uzaktır diye bizi yıldızlara bakmaktan onlardan nûr, ilham almaktan kim menedebilir?! Ey bizden olan, masum, kimsesiz, demir perdenin arkasında can veren haydut sürülerinin çizmeleri altında çiğnenen insanlar... yüzler, binler, yüzbinler ... milyonlar... sizlere göz yaşı dökmekten şimdilik canilere sövmekten başka birşey yapamıyoruz! ..

Eyl elleri kan içinde
Esir vatan içinde
Dolaşan kızıl cellât!

Eyl madde ilâhlar diyen,
Et çiğniyen leş viyen
Dört asırlık musallat!..
ve eyl .... ve eyl ....

Osman YÜKSEL

MUHTEREM OKUYUCULARIMIZ :

SERDENGEÇTİ Bir bir müşkülât içinde ortaya çıkabildi. Günlerce kapı kapı, matbaa matbaa, şehir şehir dolaştı. Karşılaştığımız zorlukları yazecak olsak bir roman olur. Çok şükür Al' lahın yardımıyla çıkmış bulunuyoruz.

Bir sürü acı hakikatler var. Bunları beheme-hâl söylememiz, yazmamız icab ediyor. Bildiğimizi gördüğümüzü cesaretle söyliyeceğiz. Bize bu yolda hak ve hakikat yolunda yardım ediniz; abone olunuz. Ne yazıktır ki tek yüzlü hakikatın meydana çıkması için bile iki yüzlü tânet paraya ihtiyaç var!..

Serdengeçti

MEVLANANIN RUBAİLERİNDEN

(Okuyucularımız mecmuamızın her sayısında Büyük Mevlânanın gökler, gönüller, ciltler dolusu feryatlarından akisler duyacaklar, aşk ve gönül şarkıları dinliyeceklerdir)

İnsanın çamurunu aşk sebnemiyle yoğurdular onun için alemde yüzlerce fitne hasıl oldu.

Aşkın yüzlerce neşteri ruhun damarlarına girerek oradan bir katra aldı ve ona gönül ismini verdi.

§

Bu çamurla yuğrulmuş olan göğdemiz göklerin nurudur. Bizim nufuz ve suratımız melekleri bile kıskandırır, Bağzan semavi ruhlar bizim temizliğimizi, safiyetimizi kıskanırlar; bazanda şeytanlar bizim kötülüğümüzden kaçarlar.

§

Biz Allahın sırlarının hazinesiyiz. Biz, inciler dolu sonsuz denizleriz Aydan balığa kadar herşeyin aslı biziz.

§

Bizim bu konuşulan dilimizden başka bir d i l i m i z daha vardır. Bizim cennetten ve cehennemden başka bir yerimiz vardır.

§

Hür fikirliler başka ruhla yaşarlar; onların saf olan cevherleri başka bir madendendir.

Aşkda ne yükseklik, ne alçaklık vardır. Ne akıllılık ne akılsızlık vardır. Hafızlık, şeyhlik müridlik yoktur. Derbederlik, serserilik, rindlik vardır.

§

Medreseler ve minareler viran olmadıkca kalenderlik cereyanı genişliyemez... iman küfür, küfür iman olmadıkca hakkın hiçbir bendesi hakkıyle müslüman olamazl

§

Kervanımız aşk yüküyle adem diyarından kalktı. Vuslat şarabı daima bizim gicelerimizi aydınlatır. O şarap aşk meshebinde haram değildir. Dudaklarımız onunla adem sabahına kadar kurumıyacaktır.

§

Hakikatta senin ruhunla benim ruhum birdir. Sen bende ve ben sende peyda olur ve saklanırız. Biz hem ayna, hem ona bakan yüzüz. Biz ebedi piyalenin sarhoşlarıyız !

§

Ey cihanın canı! Ben canda cihanda kaybetdim ey ay, ben yeri göğü kaybettim. Şarabı avucuma tutuşturma; ağzıma dökl.. Ben sarhoşluktan ağzımın nerede olduğunu unuttum!

§

Sevgilimin aşkı ile avunmıya başladığım ilk zamanlar komşularım feryatlarımdan uyuyamazlardı. Şimdi feryatlarım azaldı, aşkım artdı, evet ateş alevlendiği zaman duman kaybolur.

§

Bir zaman çocuktuk; şimdı usdat olduk. Bir zaman dost yüzü görmekle şadolurduk. Maceramızın sonu ne oldu dinle; bulutlar gibi geldik, rüzgarlar gibi geçtik..

Ey gün yükselt Zerreler raksediyor. Ruhlar vecd içinde başsız ve ayaksız raksediyor. Bu gök kubbesindekiler hep (o)nun için raksediyor. Gel senin kulağına onların böyle raksederek nereye gittiklerini söyliyeyim!

§

Hallacı Mansur « ben allahım » deyordu. Bunu söyliye bilmek için bütün yolların tozunu kirpikleriyle süpürmüştü. Kendi yokluğunun ummanına daldıktan sonra birdenbire " Enelhak „ incisini çıkartıp-delmişti.

Altı bucakta bütün allahın nuru vardır; dediler. Halktan: " O, nûr nerededir? „ diye feryat koptu. Yabancı sağına soluna, her tarafına bakındı göremedi. Bir ses yükseldi: Bir anda sağsız solsuz bak!..

§

Aklın bulunduğu yerden yüzlerce merhale uzaklaşmak, iyi ve kötünün mevcudiyetinden fariğ olmak istiyorum. Bu gün bu şehirde sarhoş dolaşarak deli edecek bir akıllı arıyorum..

§

Gice olsada bizim gündüzümüzün güneşi yoktur aşk dininde aşk için din yoktur Aşk öyle bir denizdirki onun ne dibi ne kenarı vardır. Bir çok kimseler orada boğulurlarda ne feryad edebilirler, hatta ne " aman „ deyebilirler.

Kader... görünüğüm zaman — içimden — şadolmaktayım. Harab olmuş gibi görünüdüğüm zaman saadet içindeyimdir.

Zemin gibi sâkin ve sessiz görünüdüğüm anda feryatlarım yıldırım gibi semalarda gümbürder,

§

Ey hâkim! Gece nedir bilirmisin? Dinle, gice aşıklarin viranelerde saklanması içindir.

Bilhassa bu gice... bu gice ki ay benim evimde. Ben sarhoş, gice aşık ve ay, da divane iken!

§

Biz o geceleri gündüze çevirdiğimiz için cihan bizi ezeldenberi uyur görmemiştir. Dost olan o ruh bigâne oldu. Tabib olan o akıl divane oldu Zenginler hazinelerini viranelerde gömerler; Bizim viranelerimiz ise hazinemizden virane oldu!.

§

Ruh kimdir? Beşiktaki küçük çocuğumuz! Kalp kimdir? bizim garip seyyahımız!

§

Ey benim bahtım senden uyanmış olan uyuma! Ey baharım ve gülistanın rehnaki uyuma!

Ey serhoş ve kan dökücü gözler siz uyumayın!

§

Vuslât, . işte cennet bahçesi, hicran, işte cehennem azabı kâdım olan aşk cihanda daima öğülü kalmıştır. Ve bir örtüsü olanı da çıplak bırakmıştır.

§

Senin sevgin gökleriu cevhermi kapladığı zaman arsa bütün fitneler ve gürültüler yükseldi

Cihan ne üstü, ne altı olmıyan bir ruh oldu ve senin sevgin yüksekten o ruhu kavradı.

§

Aşk her zaman mest rusva kaçık serseri ve deli olmalıdır. Kadehime gel bizzat seni içmek istiyorum.

Çeviren A. H. Ç.

Kal'a gibi dik başın bulutlarla yarışsın
Dalga dalga saçların rüzgârlara karışsın!

Adını nakşedelim, eski - kâdim surlara
Sesini haykıralım asırdan asırlara ...

Saltanatından titresin yeniden dağı, bâlı,
Ve kurulsun ebedî Allahın saltanatı...

Ufukları kaplasın bayraklarımız al, al,
Göklere zaferini çizsin vahşi bir kartal!..

Kahramanlar büyüsün masalda dev misali.
Eyilsin öpsün gökler canını nazlı hilâli...

Ordularım yeniden Tunaya akın etsin!
Bir yıldırım çıkısında uzağı yakın etsin!

Selam dursun karşında bütün şerefler şanlar!
Namını tebcil etsin, yıldızlar kehkeşanlar ...

İçimde hiç sönmiyen bir fetih sevdası var,
Yavuz gibi diyorum : bu dünya insana dar!

Bir sâda duymak için, sahralara düşeyim,
Helal olsun bu yolda varım yoğum her şeyim.

Volkan gibi lâv atmış, ne susmuş ne sönmüşüm.
Ben bir fikir uğruna çılgınlara dönmüşüm.

Bir deha bekliyoruz!.. gençliğe mihrap olsun
Ruhları tutuşturan bir ateş mihrak olsun ...

Sinesinde birleşsin sağa sola sapanlar,
Kahrolsun Türk dururken yabancıya tapanlar.

Çık nerdesin zuhur et! biz seni bekliyoruz
Yıllardır yollarında, yorgun emekliyoruz.

Musa ol Hakka yüksel tecelli et'de Tûra ...
Zulmet yıkılsın gitsin cihan garkolsun nûrâ

İstiyorum yeniden bir hilkat istiyorum
Ne hayâl ne kuruntu hakikat istiyorum

Hakikat, hakikat, hakikat istiyorum.

KARAZOR

Biz neye inanalım?. .

Millet solaklara karşı alınan mevzi tedbirleri kâfi görmüyor. Davanın kökten halli için (maşa)'ların değil (maşa) ları himaye cilerin maskelerinin indirilmesini bekliyor

Başımı yüz yıllarca geriye çeviriyorum. Onlu bir miliet hak ve adnlete aşık bir kütle olarak asırları aşmışız. Bu günde yine Milli Misak hüdutları içinde şerefli ve itibarlı bir millet olarak yaşıyoruz. Fakat nedir memleketteki bu huzursuzluk? Niçin yurdumuzda siyasi ahenksizlikten doğan sert havanın esmesini uzatıyoruz? Düşmanlarımızın bağrımızda açtığı yaraları Cumhuriyetin 20 kusur yılık feyziyle saran bizler sandalye ve koltuk iştirasiyle bu günün dertlerine ve yarının davalarına daha ne zamana kadar sırt çevireceğiz?

Dünya sırkı üzerinde iki rejim çarpışmakta ve biribirini altetmek için bütün kuvvetini sarfeden bu iki ideoloji birbirinin sırtını yere getirmek için perende atmakta. Bunlardan birisi insanlığın hak ve hürriyetine hürmeti şiar edinen Demokrasi, diğeri emperyalizm ve tahakkümün tebdili kıyafetle hortlayan müsvettesi komünizm..

Böyle nazik bir ahval içinde her millet gibi hareket hattını tâyin zorunda olan Türk milleti ezeli prensibine uyarak insanlığın hak ve hürriyetine hürmeti şiar edenin Demokrasi safasında yer almıştır. Fakat tapyekün bu safın gönüllüsü olan bizler, iktidar partisinin bir türlü tek parti zihniyetini terkedememesi yüzünden milletin iradesi bir türlü tecelli edemiyor ve bu yüzden demokrasi denilen muhteşem sistem mahiyet ve prensiplerinden bambaşka bir şekle adeta bir (ucube) haline getirmiş bulunuyor. Ne çareki koltuk kaygusu ile milli irade aleyhine yaratılan bu hareketten memleketin uğradığı kayıpları düşünmeyen iktidar partisi mensupları yarınki tarihin kendilerinden ne şekil de bahsedeceğini bile bir an olsun hatırlarına getirmiyorlar.

Şekil itibariyle demokratik tarzda yapılan son millet vekili seçiminden ve millet vekillerimizin meclise girişlerinden bu yana yedi sekiz ay geçti seruyoruz? Acaba bu müddet içinde millet ve memleket davalarından hangisi ele alınmış ve hangisi halledilmiştir? Bir kelime ile ve kesin olarak ifade edelim: hiç birisi...

Pahalılık denilen mahut dert kuvvet ve mahiyeti zerre kadar değişmeden aynen devam ediyor. Yıllar önce ele alınan bir yığın dava (sürünceme) denilen hastalıktan yakasını kurtaramamak yüzünden hala yerinde sayıyor. ve en acısı memleket gençliği nizamlaşmış ve kitaplaşmış bir ülkü meş'alesine sahip olamamak yüzünden müthiş bir başıl ozukluk fantazyası içinde bocalayıp duruyor.

Biz neye inanalım? .

Gün oldu damarlarımızdaki kanın asaletini dile getirerek Türkçüyüz ve Milliyetçiyiz diyenlerin sesi kısılmak istendi.

Gün oldu tarihimizle an'anelerimizle mükaddes olan her şeyimizle alay ve Milli değerlerimizi çürütmek isteyenler kanat altına alındı.

Gün oldu köy çocukları hazmedemiyeceği ve görgülerine aykırı bir öğretim sisteminin kucağına atılarak fikir ve düşünceleri yolundan saptırıldı

Ve gün geldi bütün ömrü memleket ve milletine hizmetle geçen ve Türklük tarihine şerefli sahifeler katan bir memleket evladı bile (komünizm) denilen çirkef gayyasına yuvarlamaya teşebbüs edildi.

Fakat beri tarafta mazhar oldukları himaye sayesinde gemi azıya alan sapıklar sindirilmedi. Bu yüzdende memleketimizi özledikleri rejimi ithal etmek sevdasında olan kızıllar atlarını oynatmaya meydan buldular.

Sabrımız kalmadı artıkl. Millet solaklara karşı alınan mevzii tedbirleri kâfi görmüyor. Davanın kökten halli için maşaların değil maşaları himaye edenlerin maskelerinin indirilmesini bekliyorl..

A. G.

Zurnada Peşrev Olmaz :

Arkadaşımız "Peşrevci„yi bu sütunda sakala göre tarak vurmak ve damara göre şerbet vermekle vazifelendirdik.

Fakat bu vazife ile tutulan kalemşerler "Peşrev„ yapmak için piyasada hiç bir musiki âleti bırakmadıklarından arkadaşımız eline ancak bir zurna geçirebildi ve bu günden itibaren sizlere zurna ile "peşrev» dinletecek.

Meşhur sözdür: Zurnada peşrev olmaz ne çıkarsa bahtımal.

Bu sözü hatırımızda tutarak bizim peşrevci'de bazan baltayı taşa vurursa kusura kalmayın.

Bu haftaki türkümüz kıymetli halk şairlerimizden Emrah'ın «Dedim-dedi» adlı destanının Köprülü ile Peşrevci arasında geçen bir benzetmedir.

Sabahtan uğradım ben Köprülü'ye
Sordum mahsun mudur? dedi ki yok yok.
Kaleminden kan damlıyor kınalı
Dedim kızgın mıdır? dedi ki yok yok.

Dedim seçim nedir? dedi hünerdir
Dedim Çıtakoğlu dedi fenerdir
Dedim Kenan Öner dedi Öner'dir
Dedim üzgün müdür? dedi ki yok yok.

Dedim işler nasıl? dedi ki ayan
Dedim ne olacak? dedi ki dayanl
Duysun diye sordum duymıyan duyan
Seçim düzgün müdür? dedi ki yok yok..

Dedim Celâl Bayar dedi gezmekte
Dedim Hikmet Bayur dedi yazmakta
Dedim Sazak nerde? dedi süzmekte
Dedim bezgin midir? dedi ki yok yok!...

PEŞREVCİ

Yeşil bendeki öz duygu

Sadullah ERİM'e

Mûradım yeşille başlar doğuştan,
Ben yeşil tolgalı başın dalıyım !
Tâ o yedi renkli mukaddes kuştan,
Her yerde, her şeyde bulunmalıyım.

Uhrevi sinemde, iman yeşildir;
İçimde şahlanan inan yeşildir . .
Başımdan yükselen duman yeşildir !
Yeşile bastığım günden deliyim.

Yeşille sarmaşır (Kur'an-ımübin) .
Yeşildir; yeşilden ilhâm alır din.
Bu iman yaldızı (Tâhâ) ve (Yâsin)
Derler ki: Yeşille hakla doluyum.

(İrem) esâtirin yazan ilk kalem,
(Arş ve kürs) denilen ezeli âlem,
Resûlle mirâçta söylenen kelâm;
Yeşildir; yeşilin ben öz kuluyum.

Tesbihle tekbirle yeşerir diller,
(Üç harf beş nokta) da biter menzinler!
Alinin, küffarı ezdiği iller,
Yeşildir sultanım, yeşildir mirim!

(Adem) i (Havva) da yeşerten sihir,
Ruhları yıkayan esrarlı nehir,
(Dört kapu), (kırk menzil) âşk adlı şiir ;
Yeşildir, yeşille bezenmiş şi'rim !

Dört mevsim: Bahardı, kışta, yaz, güzde,
Yaylâda, bayırda, tepede, düzde,
Dostlara saffetle gülen her yüzde,
«Yeşerir kâinat» buyurdu pirim !

Yeşildir her dalın canlı filizi ,
Yeşildir (Musâ) nın Tur'daki izi
(Vahdeti vücûd) a gark eden bizi
Yeşildir; yeşille arındı kirim !

Yeşil.. ruh ve madde, ebed ve ezel..
Yeşildir öpmeğe seza olan el !
Yeşilde her unsur: İlâhi güzel ;
Yeşille işlenir içli tekbirim!

Gök kubbe, su, ağaç, uzayan âfak . .
Yaprak, çiçek, filiz, tüveyç, gövde, sak,
Seherde ruhlara dökülen şafak,
Yeşildir, yeşildir, yeşildir, gözüm!

Yeşildir (kevn ile mekân) yeşildir . .
Şehitte sırlaşan al kan yeşildir !
Uçan, esen, yağan, akan yeşildir;
Yeşildir Türk kanım, yeşildir özüm !

Yeşil sevgisiyle delidir gönül . . .
Yeşille, yeşille doludur gönül!
Yeşeren her hissin yoludur gönül;
Yeşildir kalemim, yeşildir sözüm !

Her su durulduka döner yeşile,
Kuş, böcek, şevk ile konar yeşile..
Ol Tanrım, rahmetin sunar yeşile ;
Yeşilde gelişir, meleşir kuzum.

Yeşil göz önünde, şahlanır duygum!
İlk gönül sızımı yeşilde duydum.
Yeşilde, yeşilde Allaha uydum..
Yeşille yıkandı günahkâr yüzüm!..

Erzurumlu Rıza ÜMİT

Sevdalıyım Sevdalı Hey!..

Görmüyor dünyayı gözüm,
Sevdâlıyım, sevdâlı, heyy!..
Bir aşk ile yanar özüm,
Sevdâlıyım, sevdâlı, heyy!..

::

Bulmak için Mevlâ'mı ben,
Arıyorum Leylâ'mı ben,
Terketmişim şi'âmı ben.
Sevdâlıyım, sevdâlı heyy!..

::

Kara sevdâ derler buna,
Her şey feda aşk uğruna,
Dokunmayın bu mecnun'a,
Sevdâlıyım, sevdâlı, heyy !..

::

Oldu diye yerim zindan,
Söner mi hiç bu aşk, iman ?
Bilsen şunu kahpe zaman;
Sevdâlıyım, sevdâlı, heyy!..

::

Essin varsın kara yeller,
Açar bir gün solan güller,
Bak ne diyor susan diller:
Sevdâlıyım, sevdâlı heyy!.

::

Yaz geçer de kadın, kızdan,
Ayrılamam "Millî Saz"dan,
Gelir hızım Ay - Yıldız'dan,
Sevdâlıyım, sevdalı heyy!..

::

Sizin olsun dünya köşkü,
Yeter bana vatan aşkı,
Yazar ÖCAL hep bu meşkı:
Sevdâlıyım, sevdâlı heyy!..

İstanbul

Cemal Oğuz ÖCAL

Bir Fakültenin

Ulus meydanından Yenişehre doğrü uzayan büyük caddenin üzerinde muazzam bir bina var. Alında: "Hayatta en hakiki mürşit ilimdir„ yazılı. Hayran hayran bakıyorsunuz: Ne güzel bina, ne büyük söz; ne büyük adammış — Hele bir de içeri girin. Korkmayın, çekinmeyin bu Fakültenin içini dışını ben çok iyi bilirim. Altı yıl orada bulundum. Ben size kılavuzluk edeceğim. Büyük kapıdan giriyorsunuz; sola dönün. Burada talebeler hep soldan giderler. Sağda solda sıralanmış tarihî eserleri, heykelleri gördünüz. Bunlarla fazla meşgul olmayın. Ben size canlılarını göstereceğim... Yürüyün. Şimdi merdiven dibindesiniz. Merdiven dibinde 3—4 erkek talebe var, yukarı doğru bakıyorlar... Acayip l. bu da ne olacak ki demeyin! Ayıp değil, siz de bakın. Bakıyorsunuz! Manzara enfes! Kız talebe kısa eteklikleriyle kıvrana kıvrana yukarı çıkıyorlar, ta üst kattakiler dahi görünüyor. O anda ahlâkî duygunuz galip gelir, Bir . . . . de değil de ilim müessesesinde bulunduğunuz aklınıza gelir de kızarsanız, serde de biraz şairlik varsa hemen bir kaç mısra söyleyiverin:

Merdiven dipleri rasathanedir
Bak yukarı gök yüzü . . . hanedir.
Yıldızlarız; ilim bir bahanedir.
Çoktan oldu Holivudu aşası
Lojilerle doludur her köşesi.

Şimdi merdivenlerden, doğru yukarıya çıkın. Karşıda gördüğünüz kalabalık yer kantindir. D. T. C. Fakültesinin meşhur kantini . . . Bir sandalya bulabilirseniz hemen oturun ve şöyle etrafı dir temaşa edin! Ha bir sandelye boşaldı. Aman kimse kapmadan... oturuyorsunuz, karşı köşeye bakıyorsunuz. Bayanın biri oturmuş, dudağını boyuyor! Karşısında bir erkek... Sanki bayanın aynası . . Yahut estetik mütehassısı.

Yakınınızdaki masada kalabalık bir gurup. İki masayı birbirine birleştirmişler, erkekli dişili oturmuşlar. Masanın altında bir sürü çıplak, pantolonlu bacaklar... birbirine karışmışl. İçlerinden biri falı bakıyor. Fincan falına... Gözlüklü bir çocuk elinde bir fincan tutuyor. Küçücük fincanın içinden karşısındaki bayanın merak ve teccsüsünü arttıracak birkaç fakültelik lâf çıkarıyor. Dinleyiniz: «A a efendim siz birisini seviyorsunuz ; uzunca boylu, esmer bir çocuk.» Bütün gözler yanlarında oturan E. Şubesinden uzunca boylu esmer çocuğa dikiliyor... Fala bakan çocuk "o kadar yakında değil canım..„ Bir gülüşmedir gidiyor. " O çocuk iyi kalpli bir çocuk; yakında mektup alacaksınız„ Hepsi (N.) tebrik ediyorlar. Fakat kızcağız başka birşey bekliyor. Gözleri falcı çocuğun gözlerinin içine bakıyor. Oğlan işi anladı. Fincanın içine eğiliyor; nihayet istediğini buluyor: «Bakın bakın iki çift biri uzun biri biraz kısa, yanyana; o da sizi seviyor . Hele fincana bir bakın.» Aman Allahım sekiz kişi erkekli dişili hepsi de eğiliyorlar. Saçlar birbirine karışıyor, kafalar birbirine dokunuyor; nefesler birbirine karışıyor.. Hepsi bir ağızdan : " A a . . sahiden.....„

Diğer biri daha heveslendi. Sarı saçlı kız: "Ne olursun kuzum bir de benimkine bak!„ Fala bakan çocuk biraz nazlandı. Ama yine gönlü oldu. Kahveler geldi, içildi. Sarı kızın fincanı kapandı. İçlerinden biri muziplik yaptı: «İki kişi küçük bir fincanın altında nasıl kalabiliyorlar. Açın şu fincanı çocuklar bunaldılar ayol» dedi... Bu söz üzerine gülüşmeler kahkahalaştı. Sonra fincan açıldı. Oğlan derin derin düşündü, durdu. Baktı. İçinden bir şeyler söyler gibi, okur gibi yaptı : "Efendim efendim siz çok sıkılıyorsunuz„ dedi. Sarı kız: "Hakikaten çocuklar bu günlerde çok sıkılıyorum.„ Sebebi : Yalnızlığımızdır. Sonra çok ta hassassınız. Biraz da sinirli. Bilhassa geceleri.. bakın fincanın içi kapkaranlık; ortada tek bir çizgi, başka kimselerde yok! Soyadınızı değiştirirseniz birşeyciğiniz kalmaz„ Evvelâ bundan birşey anlamadılar. Sonra bir güldüler, bir güldüler ki herkes onlara baktı. Yani Hın oğlu hin «evlenirseniz» demek istiyordu. Yırtık bir kız ayağa kalktı: "Biz soyadımızı değiştirmeden de evlenebiliriz... Ne demek bu... Hem kadını erkeğin hâkimiyetinden kurtardık diyorlar. Hem de işte böyle. Evlenince yine erkeğin hâkimiyetine giriyoruz; onun adını kullanıyoruz„

Arkadaşları bu nutka benzer isyankâr sözleri yarı ciddî, yarı alaylı tasvip ettiler; Alkışladılar. İhtilâlci bayan yerine muzafferane bir eda ile oturdu. Bu arada zil çaldı. Fakat duyan kim? Kendi adını muhafaza ederek evlenmek istiyen kız yine ayağa kalktı: Çocuklar var mısınız? derslere girmiyelim; sinemaya gidelim. Hepsi de çok güzel bir fikir; varız dediler. İçlerinden bir kız talebe: "Maalesef arkadaşlar ben derse girmiye mecburum. Doçent . . . . Bey derse gelmiyenlerin devam karnelerini imzalamıyor.„ Yanındaki kız arkadaşı: "Hadi canım sen de . . . . Bey iyi adamdır, beni çok sever.. dün akşam yanında idim. Hani sana anlatmıştım ya . . biz onunla öyleyiz. Yarın evine gider birlikte boş yerlerimizi doldurturuz „ dedi ve mesele kalmadı.

5 kız 3 erkek hepsi birden gülé oynıya, otura otura, kırışan entarilerinin arkasını çeke çeke kalkıp sinemaya gittiler.

Daha yakınımızda hemen önünüzde enteresan bir çift daha var. Aman fırsatı kaçırmayın. Gelmişken görün bir neler oluyormuşl Çok ta hararetliler. Önlerinde bir kitap duruyor. Roman olacak galiba. Acaba ne romanı ki... Kafanızı biraz kaldırın. Gördünüz değil mi? D. H. Lavrence'in «Lady Chatterley'in Aşıkı» adlı meşhur müstehcen kitabı Avni İnsel çevirmiş. Bütün edepsiz kitapları ó çeviriyor zaten...

Biliyorsunuz değil mi? Bu kitabın neşrine Londra'da müsaade olunmamış. Pariste neşretmişler. Tabii bizde neşrine, basılmasına müsaade olunmamak gibi bir şey yok. Biz İngilizler gibi mutaassıp mıyız?.. Nerde bir akıl harici, ahlâk ve Allah harici bir kitap çıkarsa realist diye, şaheser diye tercüme ederiz. Bu da onlardan biri. Cıcıklama edebiyat serisinin bir numaralı şaheseri.. Baştan başa şehvet sahneleriyle çiftleşmelerle dolu . . . . Tam D. T. F. kantininde okunacak, üzerinde münakaşalar yürütülecek bir eseri şaheser. İşte konuşuyorlar. Hatun bayılacak gibi: «Sizden alır almaz —Romanı— odama kapandım; âdeta bir nefeste

İç yüzü

okudum. Yemeğe çağırdılar gitmedim. Vazife hazırlıyorum, dedim. çok ateşli, orijinal, realist bir eser.. Beğendiğim yerlerin altını çizdim. İsterseniz size okuyayım olur mu?» dedi. Erkek *memnuniyetle* . . . . Bayan okumıya başlıyor: «Bilhassa başlıtaki şu cümle (Allahın yaratmaktan utanmadığını ben söylemekten niçin utanayım?) Ne büyük söz değil mi?» Arkadaşı başını salladı—kız sayfaları çeviriyor, okumıya başlıyor—siz de dinliyorsunuz. Yalnız dinlemekle kalmıyor. Gördüğünüz, duyduğunuz şeyler çok canlı sahneler olduğu için yazıyorsunuz. —" Sempati ve heyecanınızı bir kadınla paylaşıyorsanız onunla yatmalısınız; yapılacak yegâne şey budur.» Nitekim birisiyle mühim bir mevzu hakkındaki düşüncelerinizi müşterek ise yapılacak yegâne şey bu meseleden bahsetmektir. İnsan ar ve haya yüzünden dilini yutmamalıdır.„ 14—15 sayfa daha çevirdi. Okudukça hararetleniyor, hararetlendikçe okuyordu: "Mellors bir lâhza sonra da elini onun omuzuna koydu. Ve yavaşca, hafifce sırtından aşağı beline doğru bir çılgın gibi okşamaya başladı. Konstans —kadın—bu müddet zarfında mendilini çıkarmış, gözyaşlarını kurulamakla meşguldü. Mellors tatlı bir sesle—haydi kulübeye gel'n dedi ve elinden tutarak onu kulübeye sürükledi. Masa ile sandalyayı bir kenara çekti. Âlet *sandığından* bir şilte çıkardı; yere serdi. Ayakta duran Konstan da sabit nazarlarla ona bakıyordu. Mellors: — Uzanın şuraya dedi; sonra da gidip kapıyı kapadı. Kulübe derin *bir* karanlık içinde kaldı. Konstans garip bir ilaatle şilteye uzandı. Bir lâhza sonra da büyük bir humma içinde vücudunda dolaşan ve yüzünü arayan bir el hissetti. Bunun akibinde yüzüne konan bir busenin hararetini duydu. Bir nevi hülya içinde *imiş* gibi hareketsiz duruyordu. Fakat bu hummalı elin elbiseleri arasında dolaştığını hissedince ürperdi. Bu becerikli el onu neresinden soyacağını biliyordu. İçindeki ipek kombinezonu sıyrıldı. Eliyle tenini sıvazladı, göbeğini öptü. Bir lâhza sonra da vücutları müthiş bir şehvet dalgası içinde birbirine kiaetlendi.» Kız sinirli titrek parmaklariyle 3 - 4 sayfa daha çevirdi. Hararetli bir *sahne daha* okumıya başladı :

Kadın — Pek fazla kalamam . Çünkü yemek saati 7,5 ta dedi. Mellors ona sonra da saatine bakti. Pek âlâ dedi ve kapıyı kapadı. Sonra küçük feneri yaktı. Yorganları hazırladı. Konstansı kendine doğru çekti; bir eliyle onu sımsıkı tutuyor. Diğeriyle de vücudunu avuşturuyordu. Aradığını bulduğu zaman Konstans onun derin bir nefes aldığını hissetti. Mellors hayatla dolu bir adamdı. Kadının çıplak kalçalarını okşıyarak — Oh ne güzel ve sıcak bir cilt dedi.

Konstans yüzünde onun yüzünün dolaştığını ve çıplak vücudunun vücuduna değdiğini hissetti. Gözleri yaş a doldu ve bacakları titremeye başladı. Mellors ona üşüyor musun ? diye sordu. Kadın: — Hayır, dedi. Mellors ona yeniden sımsıkı sarıldı. Yorganı başlarına çektiler. Erkek onun göğsüyle oynamağa ve uçlarını dilinin arasında ezmeğe başladı. Konstas onun ince ve bir yılan kadar kıvrak vucudundan korkuyordu, Hele vücudunda dolaşan elleri *bir* mengene gibi her tarafını eziyor. Çürük içinde bırakıyordu....

Erkek talebe bir of... çekti kızdada artık takat kalmamıtı. Bitkin bir halde kalktılar... Erkek: « Kocatepeye doğru şöyle bir dolaşalım, dedi kız yavaşca peki » çıktılar. Artık sizde iyice doldunuz kalkıyorsunuz. Merdivenin başında biyıkli bir oğlanla bir kız konuşuyordu, kızı şekerim biliyormusunki bugün çok üzülüyorum...

— Niçin? elindeki gazetede İtalyan hariciye vekili Kont Ciamonun bir resmini göstererek, bak sanıza zavallı adamı Musolini idam ettirmiş. Biyıkli oğlan — bırak canım şu pis faşistleri... hepsinin kökünü kibrit suyu dedi... Kız:— öyle söyleme cicim çok hoş ve sempatik adamdı, faşist olurmu hiç...

— Bilmedi —

Ö. Y. Ş.

NOT : Bu günlük bukadar.

Gelecek sayımızda sizinle fakültevi kat kat gezeceğiz. Her katı bütün husuiyetleriyle beraberce göreceğiz. bilhassa üst katı, felsefe şubesini çok ustaca bulacaksınız. «Yurt ve dünya» adındır gibi sonsuz dengelerin yöre edildiği bu ilmî (!) ve resmî kızıl ari yuvalarını iç ve dış faaliyetleriyle göreceğiz; yalnız her girdiği yerin şeklini, boyasını alan kaviekler zügürtleri varsa lütfen onlar gelmesinler. Çünkü hayat girip kızıl çıkacaklarından korkuyoruz.

Hz. Muhammedin Vecizelerinden

Yer yüzündekilere merhamet ediniz. (Canlı ve cansız her mahlûkata acıyınız) Tanrı size merhamet eder.

Herhangi faydalı bir bilgiyi edinen ve onunla dünya ve ahiretini kazanan kimseye Tanrı yedi bin yıllık ibadetin sevabını verir.

Sadaka vermek belâyı defeder ve ömrü arttırır. Hayatı hoş geçer)

Tanrının menettiği şeylerden sakin. İnsanların en âbidi (*) olursun. Allahın kısmetine razı ol, insanların en zengini olursun. Komşuna iyilik et ki mü'min olasın. Kendine arzu ettiğini başkasına da arzu et, hakiki müslüman olursun. Haddinden fazla çok gülmeğe çalışma çünkü haddinden fazla gülmek kalbi (duyguyu) öldürür.

İslâmiyet daima yükselir (ondan üstün yoktur) Üstüne yükselinmez.

Hakkile âlim olanların sözlerini dinleyip gittikleri yoldan gidiniz. Onlar dünya ve ahiret ışıldaklarıdır.

Bir kimsenin suçunu sakın yüzüne vurmayınız. (Suçlulara böle dayak atılmak icabederse yüzlerine vurmaktan çekinmelidir.

Her şeyin bir yolu vardır. Cennetin yolu da ilimdir.

(*) Tanrıya tapan

Marko Paşa Kimdir ?

Marko Paşa adından da anlaşılacağı üzere Türk değildir. Sovyet üniforması giymiş bir Rus emirberidir

Sabahattin Âli denilen maruf ve mahut bir adam «Marko Paşa» adında haftalık bir gazete çıkarıyor. Marko Paşa kimdir? Bu bizden olmıyan gayri müslim, gayri samimi, Paşa bu bunak neler söylüyor? Bu kuklayı oynatan, oynatıran kimdir? Hangi ellerdir? Bakıyoruz.. Herkesin elinde dilinde yarı alaylı, yarı ciddi, yarı hakikat, yarı yalan hiç şüphesiz hususî maksatlarla çıkarılmış kepaze bir paçavra...

—Biz de merak edip alıyoruz... Bakıyoruz her sayfasında aynı şeyler! Hükümet erkânı başta Başbakan olmak üzere en gülünç bir hale sokulur.

Bu adamlar çalarlar çarparlar, gece demezler, gündüz demezler boyuna yerler boyuna içerler. Halk açtır Bu karnı tok, kuşağı pek efendilere şaşkın şaşkın bakmaktadır. Sonra Marko Paşa halkın avukatı daha doğrusu Paşanın arkasındaki kızıl ifrit sureti halktan görünerek sokak ağzıyla konuşmaya başlar. Söyledikleri doğrudur Çünki Hükümete söz mektedir — Türkiyede bir sözün doğru olup olmadığını anlamak mı istersiniz? Hükümete sövüp sövmediğine bakınız! söyüyorsa muhakkak doğrudur — Sürü ve kitle ruhu ekseriya menfi istikamettedir. Müteçavizdir.

Halk söylenilene bakar, söyliyene söyletene hiç bakmaz! «Üzümünü yer bağını hiç sormaz» Türkiyede sefalet yok mu? şüphesiz var! haksızlık, yolsuzluk yok mu? O da var! Ne bileyim daha bir çok menfi şeyler var da müsbet şeyler yok!. Bunu bizde biliyoruz. Fakat bir takım içtimai şartların neticesi olan bu vaziyeti istismar etmek, mideleri karıştırıp, menfaatları kızıştırmak, ihtiyaçları körüklemek ve bu süretle memleket dahilinde bir kızılca kıyamet koparıp bizi bize kırdırmak bunları istemek ve dört gözle beklemek ancak, ve ancak S. Âli gibi tıyneti bozuk kimselerin işidir. S. âli de kim oluyor? halkın derdini dinlemek onamı kalmış! o bu topraklar üzerinde eğreti, ısmarlama yazılar hikâyeler yazan, uydurma, martavallar okuyan bu milletin, bu vatanın istiklâline, bütünlüğüne kasteden hain, emperyalist bir milletin idolojisini yayan bir adamdır.

Ruslar Türkiyeyi bu adamın gözüyle görürler; Türk köyünü, Türk köylüsünü S. Âlinin hikâyelerinden aldıkları cümlelerle tarif ederler.

Ustadım her eseri Ruscaya çevrilmiştir Bu bahane ile eserin Müellifine yığın, yığın paralar sunulmuştur.

Yalnız para mı? Moskofiar Bu sadık doslarına bu emirberlerine Marko Paşa kadar itibar ederler Hatta ayni şeyleri yer içer ayni şeyleri konuşurlar.

Mideleri bir, ağızları birdir. Ustat votgasız sofraya oturmaz. Evlerinin içi Rus mamulü giyecek içeceklerle domuz sucukları, Gürcistan şaraplarıyla doludur.

Onun siz fakir halkın proleteryanın, aç midelerin türküsünü çağırdığına bakmayınız! kendisi ahlâk, seciye, manevi kıymetler bakımından tam bir kominist «Alt yapı» olmasına rağmen maddi kıymetler cihetinden patron edalı mükemmel bir burjuvadır. Başbakanın bile sürmediği birinci sınıf lüks bir hayat sürer, ağzında pipo, gözlerinde altın gözlük!. arkasında koskoca Rusya! gel keyfim gel!..

Marko Paşanın arkasına gizlenen idealist ve halkçı Sabahattin Âli doğru söyliyen (!) vatandaş işte böyle bir adamdır.

O. Y. S.

Not: Bundan 3 sene evvel S. Âli ile aramızda bir kavga oldu iş mahkemeye intikal etti. O zaman gazeteler bu meseleyi yazmışlardı. Kavga arasında S. Âlinin kıymetli gözlüğü kırılmış her şeyden çok buna canı sıkılan usdat(!) mahkemeye baş vurarak «kıymetli gözlüğünün tazminini» istemişti...

SEVGİLİYE

Her zaman her yerde seni görürüm
Sanki etrafımı saran havasın,
Bağzan akşamları esen bir rüzgâr,
Bazan da dağlar da badısebâsın!

::

Ben de gördüm gönül bahçelerini
Kokladım solgun çiçeklerini,
Nideyim ben elin yad ellerini
Sen ona nisbetle göksün semasın!

Semasın yıldızlar gördüm ben sende,
Hepsi de mevcut o, mavi gözlerde,
Gâh gurup gâh fecir hepsi hepsi de,
Hem dert verirsin hem derde devasın!

::

Geçmiş günler birer hayal oldular,
Bedritam idiler hilâl oldular,
Dün cevapken bu gün sual oldular,
Bana sen hem mâzi hem de ferdasın

Garib AŞIK

— 16 —

Geçer

Güllerden daha temiz
Vefa dolu kalbiniz,
Gel, aşkın kitabını
Okuyalım ikimiz,

Güller yel gibi geçer
Hayat sel gibi geçer...

Nafiz SEVİLEM

Çocuklarımıza neler öğretiyoruz?

Her hafta radyoda çocuklarımız Ayşe ablanın başkanlığı altında kopiller gibi hep bir ağızdan havlatılıyor!.. İnsan mı yetiştiriyoruz, köpek mi?!

Çocuk ruhiyatı üzerinde azıcık aklı yoranlar anlarlar ve bilirler ki çocuklar bal mumu gibi aşağı yukarı her şekle sokulabilen pek az istisnalarla istenilen her istikamete sürüklenebilen varlıklardır. çocukların yanında söylenen her söz yapılan her hareket muhakkak ve muhakkak onların körpe ruhları düşünüşleri, yaşayışları ve hareketleri üzerinde tesirini gösterecektir.

Çocuklar vermeden çok alıcı tesir etmeden çok tesir altında kalıcıdırlar. Onlarda taklit denilen psikolojik olay en esaslı ruhi faaliyetlerden biridir. Hatta insan topluluklarını cemiyetleri, cemaatları ve bunlar arasındaki münasebetleri taklit kanunlarıyle izaha çalışan cemiyet nazariyatçıları (Fransız sosyoloğu Tarde gibi) dahi vardır. Atalarımızın " üzüm üzüme baka baka kararır „ ; " kişi refikinden azar „ ; " anası ne derse danası da onu der„ gibi sözleri bu gerçeğin ta eskiden beri halk tarafından anlaşılmış olduğunu gösterir. İnsan terbiyesinde taklidin yeri büyük hemde çok büyüktür.

Taklit evvela maddi olsun manevi olsun bir yakınlıkla, bir sempati ile başlar. Müsait zaman ve zemin bulunca hemen yayılmaya başlar.

Zamanımızın şahsiyet ve ferdiyet düşmanı otoriter rejimleri milleti ve bilhassa gençliği kendilerine inandırmak, ısındırmak milyonları peşlerinde sürüklemek için bu usûlden çok istifade etmişlerdir. Diktatörler söylerler millet tekrar eder, şefler söylerler millet tekrar eder. Bunlar tekrar edile edile bir kuvvet olur, doğma, yasa, parola haline gelirler. Başkasının sözlerini, hareketlerini, jestlerini taklit eden her insanda bir husisiyet kayboluşu bir şahsiyet ölüşü vardır. Biz bu yazımızda çocuklarımıza neler öğretiyorlar? teşekkül halinde bulunan hassas ve aczik varlıkları nasıl; neye göre yetiştiriyorlar ? bunun üzerinde duracagız. Şunu itiraf edelimki biz bu sahada da derin bir gaflet ve delâlet içindeyiz. Ankara radyosunun çocuk saati bize bu hususta bir fikir verebilir.

Cumartesi günleri radyoda çocuk saati var - açınız, dinleyiniz - tahammülünüz varsa.... aman ne rezalet! Şehirdemisiniz, köydemi? yoksa bir çobanın yanındamı? şaşırır kalırsınız bir havlamadır gidiyor hav hav hav hav.... Ayşe abla başına kopilleri toplamış havlatıp duruyor. Bu fasıl biter.... arkasından hobbudu hobbudu yar zıbbıdı zıbbıdı yar sonra kaşık oyunu. Bunlarda ne demektir? hoyrat hoyratl serhoş naraları gibi ruhsuz, zevksiz nezahet ve nezaketten fersah fersah uzak. Neredeyiz? ne oluyoruz? meyhanedemiyiz? — hanedemiyiz? .

Daha ana baba demesini beceremiyen minicik yavrular "yar„ demesini öğrenıyorlar, ve mükemmel küçük fino köpekleri gibi ürüyorlar.. Bağızları bizim mugalata demogoji yapmak istediğimizi söyliyecek, " ne var bunda nihayeti bir çocuk saatı çocuklarımızı eylendiriyorlar fenamı? böyşeylerde ciddiyet aramırmı? » diyeceklerdir. Çocuklarımızı eylendirmekl. Bunu bizde anlıyoruz. Fakat eylendirirken köpekler gibi ürdürmek, serhoşlar gibi nara arttırmakl bu da ne oluyor? Bunlar oluş halinde bulunan çocuklarımız üzerinde dehşetli tesir yapıyor. Yukarıda da işarel ettiğimiz gibi başkasının hareketini, sesini taklit eden her insan hele bu çocuk olursa — varlığından, seciyesinden. şahsiyetinden bir çok şeyler kaybeder, ve zamanla taklit ettiği şeyin hüviyetini alır. Münkir bir insan Allah deye deye Allaha inanır, hallaç gibi hak d i y e diye hak olur. Aşık canan deye deye canından geçer. Bir çocuk anne anne deye deye annesini daha çok sever. ve Bir çocuk köpek gibi havlar darursa biraz köpekleşir. Bütün bu söylediklerimiz, gülünç gibi gelen bu söyler esaslı psikolojik kanunlara dayanıyor.

Çocuklarımızı eylendirirken onların tecessüs ve meraklarını üzerimize çekmişken onlara yüksek duygular faydalı doğru fikirler yaşatıp aşılıyamazmıyız? Tam bu fırsattan istifade ederek bu körpe lekesiz saf ruhlar üzerinde insanca ustaca işleyemezmiyiz? Nedense malesef ve malesef, bizde ileri fikir deye medern deye gelen herşey zararlı hale sokuluyor biz işin alay tarafındayız. Meselâ radyo denilen şu alet iyilik için kullanılırsa ne büyük nimettir. Kötülüğe alet edilirse ne menfur bir şeydir. Her hafta Ankara radyosu Ayşe ablanın başkanlığında çocuklarımız hep bir ağızdan kopiller gibi havlıyorlar — Şimdi pek yukarılara çıkmadan aşağıdan ayşe ablaya yani Neriman Hızıra soruyoruz: Kendileri az çok bu sahada çalışmışlardır. Hatta ruhiyat tahsil etmek için Amerikaya kadar gitmişlerdir, Amerikalılarda çocuklarını böylemi terbiye ediyorlar? Yoksa siz onlardan ayrı kendi bünyemize uygun bir usulmü takip ediyorsunuz? Bunu yaparken belkide içinde bulunduğunuz cemiyeti düşünüyor ön yakınlarınızdan ilham alıyorsunuzl Bakıyorsunuz ki muhitiniz el etek öpen yalayan efendilerinin karşısında sadıkane kuyruk sallıyan mahlûklarla dolu, ve ancak bunlar hayatta muvaffak olabiliyorlar- Sizinde vazifeniz çocuklarımızı yarına hazırlamak onlara bugünün muvaffak olmuş, sivrilmiş tiplerini örnek olarak göstermektir? İş böyle ise biz yanıldık! çocuk saati başkanından özür dileriz. iyi.. iyi.. kopillere şimdiden havlamasını öğretinde ileride müşkilât çekmesinler — Efendilerinin karşısında saita durmasını, el ayak valamasını yadırgamadan becerebilmiler — Çok iyi çok iyi vazifeye devam...

Terbiyeci

Gülünç

Mühennes - Müzekker

Fatay - Atay

Arkadaşlardan biri "Ulus„ u okuyordu. Atayı anladık dedi. Falih Rıfkının soyadı. Şu Fatay da ne oluyor? Yanındaki arkadaşı cevap verdi: — Gramerde mühennes - müzekker diye birşey var. Fatay, Atayın mühennesi yani senin anlıyacağın dişisi.. Arkadaşı itiraz etti: Canım bir adam hem erkek, hem dişi nasıl olur?.. Arkadaşı Süleyman Nazifin meşhur bir şiirini okudu . . . Vay anasını vay şimdi anladım. Demek öyle ! . .

Hasan Âli Yücel'e Mevlevilikten ne kalmış ?

Yaşlıca iki zat eski Maarif Bakanının marifetlerinden bahsediyorlardı. Bir tanesi: — Etme yahu bu adam vaktiyle mevlevi imiş: ne desen mevlevilikten bir şey kalmıştır adamda... Arkadaşı güldü, evet bir tek şey kalmış meylevilikten Âli beyde.. O da "dönme„ — Dönme mi? — Evet ya! baksana adam, icabı hale göre elibin yöne dönüyor. Yalnız kendi dönse iyi döndürüyor da.. Hemde kimleri...

Peyaminin açılan cebi kapanan ağzı

C. H. P. safık düşmanı P. Safa geçenlerde "Ulus„ gazetesinde "Maraşalın açılan ağzı„ başlıklı bir yazı yazmıştı. "Açılan ağız„ tabirindeki hoyratlığa saygısızlığa dikkat ettinizmi? açılan bilmem neresi der gibi hani bir zamanlar seciyeli, hakiki milliyetci cephenin uyanık şuuru, keskin kılıncı diye alkışladığımız bu adama şimdi ne oldu. Ne güzeldo C. H. P. kalesinin bu yeni muhafızının cebinin ağzı açıltverince ağzı kapanıverdi, çok yazıklı..

İhtisas hastalığı

Zamanımızın adamları asrımızı türlü türlü tarif ederler. Makina asrı, elektrik asrı v. s. ve nihayet Atom devri yahut atom asrı, gibi. Bize kalırsa asrımızı ihtisas asrı deye tarif etmek daha yerinde olur. İhtisas mütehassıs denildimi akan sular duruyor. Meselâ karnınız ağrıyor, Dahiliye mütehassısına gidiyorsunuz. Sizi muayene eden doktor, efendim ben yalnız mide üzerinde çalışıyorum; barsaklardan anlamam diyor. Ona gidiyorsunuz, efendim sizin hastalığınız kalın barsaklarda olacak zacak benim ihtisasım ince barsaklar üzerinedir. Her şeyde böyle, ciğerin içine bakan başka, dışına bakan başka, karasının mütehassısı başka, akasın ki başka. .

Bir kerre hasta olmıya görün idarınızmı alınmaz? Kanınızmı mı? Canınız mı? İş bu tempoda giderse insan bedeninde ne kadar hücre varsa her hücrenin ayrı ayrı mütehassısı olacak Bir gün doktor tabefelerinde şöyle şeyler görürsek yadırgamıyacağız : «Birinci sınıf sağ burun deliği mütehassısı» . . . diplomalı burnak mütehassısı.,

. . . . Göz kapağı ve kirpik mütehassısı v. s.

Celâl Bayar ve Kominizm

Bir hafta evvel Celâl Bayar gazetelere beyanatta bulunda. Demokrat Parti Lideri dedi ki:

«Kominizm Türkiyede yerleşemez çünkü milletin geleneklerine, âdetlerine muganyirdir.» İyi güzel amma şimdiye kadar yapılan inkilâplar Millelin anasosine uygun hasketler mi

İnsanlar ve köpekler

Yenişehirde dikkatle dolaşan bir kimse belki insan kadar bir okadarda köpek görür.

Her bayanın yanında bir köpek apartıman kapılarında köpek, balkonlarda köpek. Bu köpekler hanımlarına kocalarından çok sadıktırlar. Hanımların köpeklerine karşı hissiyatları da öyle

İstatistik Genel Müdürlüğünden bir ricamız var. Gelecek nüfus sayımında nüfus cetvellerine bir hane daha açsın. Orijini köpek olanlar bir tarafa, insan olanlar diğer tarafa yazılsın o zaman Ankara radyosunda çocukların neden kopiler gibi havladıkları daha iyi anlaşılır.

Göz göre göre yapılan, küçük küçük, kibar, kibar hırsızlıklar

Bakaldan bir şey alıyorsunuz ekseriya yanımızda bozuk para bulunmaz. Muhakkak 3,5 kr. noksan verecektir. Sebzeciye, kasaba varın onlar da ha keza...

Size iade olunan parayı kızara sayıp eksik aldığınızın farkına varıp ve her gün her alış verişte devam eden bu kıyım kırçın hırsızlığa kızarda yüzünüz kızara kızara paranın üstünü istersenir alacağınız cevap verdiğiniz para kadar peşin ve hazırdır — Efendim bozuk yok! bu sefer ekabahat sanki sizde imiş gibi siz bozulursunuz, Hele sinemalarda, gişelerde o küçük küçük nazik nazik bayanlar bunu çok yaparlar. Artık o kadar adamın içinde o kalabalıkta " bayan 5 kr, 7 kr, eksik verdinis deyemezsiniz. Zaten parayı saymaya noksanını hesaplamaya müsade yok.... Onlarda bunu pek alâ bildikleri için uzun manükürlü tırnaklarile bu küçük küçük nazik nazik, kibar hırsızlıklarına yüzleri kızarmadan —kızarsada boyadan farkedilemez— Devam ediyorlar, azmı . . bir hesap edin — bir hayli para tu-

Hakikatlar

büyük yerlere koyun d a h a, büyük çapta hırsızlıklar yapar. Gişede bu kadar olur. (deve karnı yarılmazya) sakın bunu dalgınlık, unutkanlık, kalenderlik âsarı sanmayınız! Katiyen, kasten ve bilhassa böyle yapıyorlar, Öyle olaydı bir defacık olsun 3,5 kr. fazla vermeleri gerekirdi.

⊠

İngilizlerle külâhlarımı değiştik Yoksa herifler bize külâh mı giydirdiler

Mehmetçiklere bakıyoruz o alış tığımız eski sevimli halleri yok! bir tuhaf olmuşlar İngiliz külâhları onları ne kadar değiştirmiş Conilere dönmüşler. Bu vaziyet karşısında insan şaşırıyor. İngilizlerle külâhları mı değiştik, yoksa herifler bize külâhını geydirdiler?. İngiliz askerlerinin başında bizim külâhları görmediğimize göre herifler bize külâh giydirmiş olacaklar. Bu fıkrayı yazarken aklıma son dünya harbinin başlangıcında Londraya davet olunan bizim üniversite kızlarından birine bir İngilizin yaptığı garip teklif aklıma geldi. İngiliz kâmali ciddiyetle demişki: Siz İngilizceyi resmi dil olarak niçin kabul etmiyorsunuz? Öyleya adamcağızın hakkı var.. Neye kabul etmiyoruz?. Şunun şurasında ne kaldı...

⊠

Partiler ve Vatanlar

Son zamanlarda yapılan bol ve serbest neşriyatdan anlaşılıyor ki Türkiyede resmen teşekkül etmemiş daha birçok partiler, sosyal ceryanlar ve ideolojiler var C. Halk Partisi ve Demokrat parti'den başka, Anadolucular, Turancılar, Müslümümanlar, koministler v s. Herkesin fikrine zikrine göre vatan mefhumu ve ölçüsü değişiyor. C. H. P. sine göre Vatan oturdukları sandalyadan ibarettir, o kadar dardır. Demokratlara göre Demokrat millet vekillerini çıkaran viläyetlerdir. Anadolu ideolojisini güdenlere göre yalnız ve yalnız Anadoludur Turancıların vatanı Çin seddinden Tuna boylarına kadar uzar. Müslümanlara göre Allaha ve resulüne inanan müminlerin bulunduğu bütün yerler Javadan İspanya'ya kadar olan memleketlerin hepsi vatandır.

Kominislerce vatan (0)dır.

⊠

İnsanın Aklını Bozan Pahalılık

Bay S. nin karısı çok muktesit ihtiyath bir hanımdı. yine bir gün kocası pahalılıktan şikâyet ediyor, hattâ telgrafiara bile zam yapılacağını söylüyordu. Bunu duyan tedbirli karısı — aman bey dedi, mademki pahalanacakmış; ihmâl etme ne kadar telgrafın varsa şimdi den çek! sonra iki misli para vermiyelim.

⊠

Fransız Meclisi ve Dil, Tarih Coğrafya Fakültesi

Gazeteler yazıyordu; yine Fransız meclisinde sağcılarla - solcular yumruk yumruğa kavga etmişler. Bunu okuyunca Fransız meclisi bizim D. T. C. Fakültesine dönmüş dedim. Nerde komünist varsa orada kavga hazır. Çünkü bunlar tahammülün fevkinde adamlardır.

⊠

Kirli çamaşır değiştirir gibi parti değiştirmek mi olur

Gazetelerden okuyoruz Filân filân partiden şu kadar istifalar olmuş! Sabahleyin D. P. de olan lar öyleden sonra C. H. P. ne giriyorlar. Yahut C. H. P. olanlar D. P. ye yazılıyorl Bu ne maskaralık! kirli çamaşır değiştirir gibi, hattâ da ondan daha çabuk parti değiştiriyorlar.

⊠

Cumhuriyet İdaresi 25 Yılda Beynelmilel Bir Adam yetiştirdi O da Hokkabaz: Zati Sungur.

Sıfır numara iki muhalif konuşuyor, mevcut idareyi çekiştirib duruyorlardı. Biri — 25 senede ne yaptık. Dünya çapında bir insan bile yetiştiremedik. Beynelmilel bir adam yetişti: oda hokkabaz!

Arkadaşı gülerek cevap verdi. Ya profösyonel dalkavuğu unutuyorsun.

— O da kim olaki ?

— Ağzının sağ yaniyle Kur'an okuyup sol yamıyle kızıl ıslıklar çalan zatı bilmiyormusun ....

Hani canım, Maraşal'a 2×2=4 ettiğini ispat et, gibi Ali'oe suâller soran zatı....

⊠

Allah Etmesin

Allah etmesin paradan yana Serdengeçtilerde derman kalmaz, yahut devletten ferman çıkmaz da gazetemizi çıkaramazsak, arkadaşımız Osman Yüksel gelecek sayımızda neşredeceğimiz makaleleri Ankara'da, Çankaya'nın yakınında "Deliler tepesi, denilen mevkide yüksek sesle okuyacaktır. Arkadaşımızın kısa boylu olduğuna bakmayın. Yeri göğü dunduran koskoca bir sesi vardır. dinleyici hal'ne geçen okuyucularımız merak etmesinler. Bu sesi sağırlar bile duyacaktır. Ankarada olmıyan okuyucularımıza da açık hava radyosule bu imkânı sağlıyacağız.

MUZİP

SERDENGEÇTİ

— Hürriyete, millete, vatana koşanların dergisi —

Şimdilik ayda bir çıkar

Buhran!

Büyük İçtimaî Roman

Yazan : Osman Yüksel

900 Sayfa kadar tutan bu muazzam eser ilk fırsatta ortaya atılacaktır.

Buhran !

İçtimaî zelzelelerin kitabı... Muhakkak okuyunuz! Unutmayın !..

Buhran! buhran !

Akseki ve Aksekililer

Arkadaşımız Osman Yükselin hazırlamakta olduğu bu eser Aksekiyi Coğrafya Tarih folklor, adetler, düğünler dernekler her bakımdan incelemekte, bilhassa Türkiyenin iktisadi hayatında büyük bir rol oynıyan Aksekililerden, sabrın, kanaatin, çalışkanlığın timsali olan, hayat mücadelesine on parasız atılıp binlere, yüzbinlere hattâ milyonlara kadar yükselen bu harikulâde adamların, hayat hikâyelerini, faaliyet sahalarını da tetkik etmek istemektedir.

Bu hususta kitabın müellifi hemşerilerinden yardım bekliyor. Yukarda bahsettiğimiz gibi zengin olan Aksekililer hayat hikâyelerini faaliyetlerini ve faaliyet sahalarını, servet ve iş kudretlerini bize bildirirlerse çok memnun olacağız.

(Birer fotoğraflarını göndermeyi de unutmasınlar). Aksekililer : Bu kitabın mükemmel bir şekilde çıkması sizin elinizdedir.

Sayın Türk Şairlerine

(Vatan, millet, kahramanlık ve ülkü şiirleri) adıyla bir antoloji hazırlamaktayım bu eserde konulmak üzere matbu ve gayri matbu şiirlerinizi tezeddüd adresime gönderilmesini derin saygılarımla dilerim.

Adres : CEMAL OĞUZ ÖCAL, İstasyon bojonlar karşısında Sâfiyet sokağı No. 47 - A Eskişehir

HAREKET

Davamızın felsefesini yapan bu olgun mecmuayı okuyucularımıza tavsiye ederiz.

Nurittin Topçunun makalelerini muhakkak okuyunuz.

Sovyet Rusyada 30 yıl

Yazan N. Z. V.

Sovyetler birliğinde 30 yıl bulunmuş bir zatın hatıraları.. Rusyanın iç yüzünü gösterir hakiki bir eser. Her hafta bir forma çıkar, Gazete bayilerinden arayınız

Abone şartları

SERDENGEÇTİYE Abone olanlar bizimle teşriki mesai yapıyorlar demektir. Biz ancak namuslu vatandaşlarla işbirliği yapabiliriz. Bu şarta haiz olanlar adresimize 3 aylığına 75, altı aylığına 150, senelığine 300 kuruş göndersinler; para pul ne olursa olsun kabulumuzdur.

İdarehane ve muhabere adresi

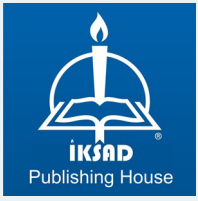
Osman Yüksel

Saraçoğlu mahallesi Cadde 1, Hane No. 8 Daire 1

ANKARA

Şûra — 1336 Matbaası : Eskişehir

Fiatı : 30 Kuruştur

978-605-7695-87-1